

ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΚΕΡΑΗ

Επενδύουν σε τυριά και ακριβά κρασιά

Ορισμένες εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων δοκιμάζουν ασυνήθιστες επιλογές για να διασφαλίσουν κέρδη στους επενδυτές. Παράδειγμα η Amundi, η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, που σκοπεύει να αντλήσει 200 εκατ. για λογαριασμό ταμείου που επενδύει σε κρασιά, τυριά και γενικώς σε μικρές βιομηχανίες γαστρονομίας. **Σελ. 11**

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Γραμμή SOS για θέρμανση ευάλωτων

Γραμμή «ενεργειακής αλληλεγγύης» στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται ευάλωτοι καταναλωτές για την άμεση επανασύνδεση του ρεύματος, προκειμένου να μπορούν να θερμανθούν τον χειμώνα, θα θέσει σε εφαρμογή η ελληνική κυβέρνηση. Για το σχέδιο αυτό θα διατεθούν 40 εκατ. ευρώ, διλώνει ο υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας. **Σελ. 16**

ΕΚΤ

Εξετάζει αύξηση αγορών ομολόγων

Σε μια προσπάθεια να αυξήσει περαιτέρω τη στήριξη που προσφέρει στις ευρωπαϊκές οικονομίες, η ΕΚΤ εξετάζει αφενός να αυξήσει τις αγορές κοινού χρέους της Ε.Ε. και αφετέρου μελετάει τρόπους για να διατηρήσει μέρος της ευελιξίας που της προσέφερε το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων κατά της πανδημίας. Το θέμα θα συζητηθεί τον Νοέμβριο. **Σελ. 8**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Μπαίνει στις ράγες ο κατώτατος μισθός

Στις 3 Νοεμβρίου η πρώτη συνάντηση των εμπλεκόμενων πλευρών - Εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 924 ευρώ ακαθάριστα

Σε 15 ημέρες ανοίγει η συζήτηση του θέματος της ρύθμισης του κατώτατου εθνικού μισθού. Σε συνάντηση των εργοδοτικών οργανώσεων, των συντεχνιών, του υπουργού Εργασίας και του υπουργού Οικονομικών, θα παρουσιαστεί η –επι-

καιροποιημένη– έκθεση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) με τα στοιχεία της Κύπρου, ώστε να εφαρμοστεί ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων. Όπως πληροφορείται η «Κ», ο διάλογος θα αρχίσει στις 3 Νοεμβρίου, ενώ,

αν όλα προχωρήσουν ομαλά, μέχρι το τέλος του 2021 θα έχουν συμφωνήσει -καταλήξει τα μέρη. Το ποσό εκκίνησης του ελαχίστου μισθού παραμένει ακόμα σε αχαρτογράφητα νερά. Ωστόσο, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο πως θα είναι του-

λάχιστον τα 924 ευρώ ακαθάριστα. Σήμερα κάθε πωλητής, γραφέας, νοσηλευτικός βοηθός, βοηθός παιδοκόμου, βοηθός βρεφοκόμου, σχολικός βοηθός και φροντιστής, ο οποίος εργάζεται με πλήρη απασχόληση πρέπει να λαμβάνει αρχικό μισ-

θίο μισθό €870 ακαθάριστα και μετά από 6μηνη συνεχή περίοδο απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη €924 ακαθάριστα. Η θέσπιση του θα έχει θετική επίδραση στην οικονομία σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας. **Σελ. 6**

ΣΕ ΤΕΝΕΣΙ ΚΑΙ ΚΕΝΤΑΚΙ

Επένδυση της Ford ύψους 11 δισ. δολ.

Το Τενεσί είναι γνωστό για την παραγωγή βάμβακος, σόγιας και ουίσκι. Όμως, μετά την επένδυση της Ford ύψους 11 δισ. δολ. για την παραγωγή μπαταριών ηλεκτρικών οχημάτων, μπαίνει με το Κεντάκι στον χάρτη της ηλεκτροκίνησης. Οι δύο πολιτείες εξασφάλισαν την επένδυση -και τις θέσεις εργασίας που συνεπάγεται- παρέχοντας κίνητρα στη Ford. **Σελ. 12**

ΤΟΥΣ ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΥΝ ΟΙ ΤΙΜΕΣ

Ορεξάτοι για πράσινη διατροφή οι Έλληνες

Οι Έλληνες αντιλαμβάνονται σε μεγαλύτερο βαθμό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον τρόπο παραγωγής και κατανάλωσης τροφής. Ενώ όμως είναι πρόθυμοι να υιοθετήσουν μια πιο «πράσινη» διατροφή, δυσκολεύονται να το κάνουν επικολούμενοι τις υψηλές τιμές, την έλλειψη ενημέρωσης, τους περιορισμούς στη διάθεση. **Σελ. 15**

ΙΤΑΛΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Μάχη για διάσωση της Monte dei Paschi

Επιπλέον κεφάλαια 7 δισ. καλείται να παράσχει το ιταλικό δημόσιο στην τράπεζα UniCredit, προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία για να εξαγοράσει υγιή περιουσιακά στοιχεία της Monte dei Paschi. Η παλαιότερη τράπεζα του κόσμου έχει περιέλθει στα χέρια του κράτους, το οποίο έχει αναλάβει και τις διαπραγματεύσεις για μερική πώλησή της. **Σελ. 12**

5 291296 000378

ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΚΑΙ Ε.Ε. Φάχνουν αλλά δεν βρίσκουν προσωπικοί επιχειρήσεις

Εργοδότες κάθε είδους αναζητούν απεγνωσμένα υπαλλήλους και το πρόβλημα απασχολεί τις επιχειρήσεις από τις ΗΠΑ μέχρι την Ευρώπη έως και την Ελλάδα. Ερευνα που έγινε μέσα στο καλοκαίρι κατέδειξε πως σχεδόν το 90% των αμερικανικών επιχειρήσεων με προσωπικό 1.200 υπαλλήλων αδυνατεί να καλύψει τις κενές θέσεις, ενώ σε ποσοστό 73% δήλωσαν πως διαπιστώνουν μεγάλη μείωση των αιτήσεων για τις κενές θέσεις. Η έλλειψη προσωπικού αγχίζει σχεδόν όλο το φάσμα της αγοράς εργασίας, ή τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος από αυτό. Είναι οξύτερο στους τομείς της μεταποίησης, των ξενοδοχείων, της εστίασης αλλά και στις υπηρεσίες Υγείας, με τις μεγαλύτερες ελλείψεις σε σκληρά και δύσκολα επαγγέλματα. Ατία είναι η στροφή των εργαζομένων σε άλλους τομείς, αναζητώντας καλύτερες συνθήκες εργασίας. **Σελ. 10**

Σύναξη προσωπικοτήτων στο 4ο Digital Agenda Cyprus Summit

Θέματα κομβικής σημασίας που αφορούν την καθημερινότητα αγγίζει το 4ο Digital Agenda Cyprus Summit που διεξάγεται στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας. Στόχος του συνεδρίου με τη συμμετοχή σημαντικών ομιλητών η ανάδειξη θεμάτων της παγκόσμιας ατζέντας στη μετά πανδημία εποχή. Ανάμεσα σε αυτά ο ψηφιακός μετασχηματισμός των κρατών, το μέλλον της εργασίας, οι αλλαγές στα μίντια, η πανδημία, η ανάγκη για στροφή στην ηλιακή ενέργεια, η εξέλιξη των πόλεων και πού το πάει η Λευκωσία, η φιλόδοξη προσπάθεια του ανθρώπινου γένους να μετοικίσει στο διάστημα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ευρωπαϊκή «πράσινη συμφωνία» (green deal) τις προεκτάσεις της για την Ευρώπη αλλά και πώς επηρεάζει την Κύπρο και τη Μέση Ανατολή. Στους στόχους του συνεδρίου που συνεχίζεται και σήμερα Τετάρτη (20/10) είναι και η ανάδειξη της Λευκωσίας ως πανεπιστημιακού κέντρου γνώσης και συζήτησης της ψηφιακής ατζέντας.

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Εφοδιαστικές αλυσίδες

Μεγαλύτερο αποτύπωμα στην οικονομία, ακόμη και από τις ανισορροπίες στα δημόσια οικονομικά λόγω της πανδημίας, αφήνει η «κατάρρευση των εφοδιαστικών αλυσίδων», τουλάχιστον όπως τις γνωρίζαμε μέχρι σήμερα. Η παραγωγή αγαθών την ώρα που αυτά είναι αναγκαία για κατανάλωση, το γνωστό «just in time» που έχει στηρίξει όλα αυτά τα χρόνια το παγκόσμιο εμπόριο, δεν είναι πια επιλογή. Οι παραγωγοί πλέον είναι αναγκασμένοι να «στοιβαίνουν» προϊόντα στις αποθήκες τους, γεγονός που ανεβάζει σημαντικά το κόστος στον τελικό καταναλωτή. Τα προβλήματα στις μεταφορές αγαθών και οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται ισοδυναμούν με επιπλέον δασμούς στην τελική τιμή των προϊόντων, σημειώνει η Παγκόσμια Τράπεζα. Η νέα τάξη πραγμάτων που

αυτήν την περίοδο προκαλεί αυξήσεις των τιμών και ελλείψεις σε κάποια βασικά προϊόντα βρίσκεται υπό παρακολούθηση προκειμένου να εκτιμηθεί η φύση και η διάρκεια της.

Η Ευρώπη μέχρι στιγμής αποτελεί τον μεγάλο ασθενή αυτής της συνθήκης, καθώς η παγκοσμιοποίηση υπήρξε για την Ένωση όλα αυτά τα χρόνια σημαντικός πυλώνας ανάπτυξης και ευημερίας των πολιτών της. Υπολογίζεται, μάλιστα, ότι στην εικοσαετία που προηγήθηκε της πανδημίας η συμμετοχή του εμπορίου στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ αναρριχήθηκε από το 31% στο 54%. Τα τελευταία χρόνια, όμως, οι πολιτικές προστατευτισμού από τρίτες χώρες ολοένα και αυξάνονται, δημιουργώντας στην Ευρώπη έντονο προβληματισμό και την επιβεβλημένη ανάγκη να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Η νέα κατάσταση πραγμάτων

πέραν του ότι πλήττει την εξαγωγική της δραστηριότητα αφήνει την Ένωση ευάλωτη σε σχέση με τις εισαγωγές κρίσιμων πρώτων υλών.

Η άνοδος των τιμών σε αυτήν τη μεταβατική φάση είναι εντελώς αναπόφευκτη, αν και υπάρχουν παράγοντες που συντηρούν σε μια πιο διατηρήσιμη άνοδο των τιμών που πηγάζει από την περικαρράκωση των παγκόσμιων οικονομικών δυνάμεων, αλλά και των προκλήσεων που δημιουργεί η κλιματική αλλαγή και η ανάγκη αντιμετώπισής της. Η Ευρώπη σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να αποκτήσει μεγαλύτερη αυτονομία σε βασικά αγαθά, όπως είναι η ενέργεια και οι πρώτες ύλες στη φαρμακοβιομηχανία. Σήμερα, όπως προκύπτει από έκθεση της Κομισιόν, υπάρχουν

34 προϊόντα που η Ευρώπη δεν είναι σε θέση να υποκαταστήσει εσωτερικά και παραμένει εξαρτημένη από εφοδιαστικές αλυσίδες που λειτουργούν εκτός της Ένωσης.

Όσον αφορά στη συνέχεια και καθώς μπαίνουμε πιο βαθιά στον χειμώνα, η κατάσταση θα χειροτερεύει πριν βελτιωθεί, όπως εξηγούν οι ειδικοί. Τα προβλήματα που σήμερα επηρεάζουν τις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες είναι τέτοιας έκτασης και πολυπλοκότητας που κάποιος ήδη μιλούσε για την «τέλεια καταιγίδα». Τα αγαθά που επηρεάζονται περιλαμβάνουν τρόφιμα αλλά και προϊόντα υψηλής τεχνολογίας. Η πανδημία «πέτυχε», εκτός των άλλων, να αναδείξει την αλληλεξάρτηση αλλά και την ευκολία με την οποία οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες μπορούν να αποσταθεροποι-

ηθούν. Το «όχημα» της οικονομικής ανάπτυξης των προηγούμενων δεκαετιών μετατρέπεται σήμερα σε ακήλαιο ιπέραν της παγκόσμιας οικονομίας.

Οι καταναλωτές, που όλο αυτό το διάστημα ανέμεναν το άνοιγμα της οικονομίας για να επιστρέψουν στις προ πανδημίας καταναλωτικές τους συνήθειες, βρίσκονται αντιμέτωποι με υψηλές τιμές και σε αρκετές περιπτώσεις ελλείψεις προϊόντων. Τα δεδομένα πλέον γίνονται επιβλητικά για την ανάπτυξη των προσεχών τριμήνων. Ήδη η Κίνα ανακρίνωσε χαμηλότερη ανάπτυξη από την αναμενόμενη λόγω προβλημάτων στη βιομηχανική παραγωγή. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι εκτιμήσεις των Γερμανών οικονομολόγων όσον αφορά στις επιδόσεις της μεγαλύτερης εξαγωγικής δύναμης της Ευρώπης.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ Του KALLUM PICKERING*

Αντίστροφη μέτρηση για άνοδο επιτοκίων στη Βρετανία

Μια **ραγδαία** ανάκαμψη στην ονομαστική ζήτηση, οι παγκόσμιες ελλείψεις στο σύστημα τροφοδοτικής αλυσίδας και τα ιδιάζοντα προβλήματα, που δημιουργούνται ειδικά στο Ηνωμένο Βασίλειο εξαιτίας των εξόδου του από την Ε.Ε., έχουν ωθήσει ανοδικά τον πληθωρισμό.

Ο δείκτης υπερέβη τόσο τον στόχο της ίδιας της Τράπεζας της Αγγλίας όσο και τις προβλέψεις των αγορών αλλά και τις δικές μας στην απαρχή της χρονιάς.

Ο πληθωρισμός έχει ήδη εκτιναχθεί σε ετήσια βάση

Ολα δείχνουν ότι τον Δεκέμβριο η Τράπεζα της Αγγλίας θα σημάνει την αρχή του τέλους της χαλαρής νομισματικής πολιτικής.

κατά τον μήνα Αύγουστο στο 3,2% από το 0,7% τον Ιανουάριο, ενώ δεν αποκλείεται να αναρριχηθεί και να προσεγγίσει το 5% έως τις αρχές του 2022.

Ο πληθωρισμός αναμένουμε να μετριάσει κατά κάποιον τρόπο την διάρκεια του 2022 με την άμβλυνση των προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς και του αντικτύπου από τις χαμηλές τιμές του 2020. Ωστόσο, η σταθερά ισχυρή αύξηση της ζήτησης, που τροφοδοτείται από τα ρωμαλά οικονομικά των νοικοκυριών και τις ανελαστικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, ενδεχομένως να διατηρήσει τον πληθωρισμό σε επίπεδα αρκετά άνω του στόχου της Τράπεζας της Αγγλίας στο 2% έως και το 2025. Ισως, δε, διαμορφωθεί στη ζώνη 2,5% με 3%.

Η Τράπεζα της Αγγλίας με το πρόγραμμά της για τις μαζικές αγορές περιουσιακών

στοιχείων και τη διατήρηση των επιτοκίων σε επίπεδα να-δύρ είναι εν μέρει υπεύθυνη για τη δυναμική ανάκαμψη της ονομαστικής ζήτησης και την εκτίναξη του πληθωρισμού.

Βάσει της λογικής αυτής, η έγκαιρη επιστροφή στην κανονικότητα της νομισματικής πολιτικής είναι αναγκαία, ούτως ώστε ο δείκτης του πληθωρισμού να επανέλψει σε επίπεδα πλησιέστερα του στόχου της Τράπεζας, ακόμα κι αν δεν ταυτιστεί μαζί τους. Τον Αύγουστο εμείς και άλλοι αναλυτές είχαμε απευθύνει έκκληση στην Τράπεζα της Αγγλίας να διακόψει άμεσα το πρόγραμμα αγορών περιουσιακών στοιχείων.

Ωστόσο, στην έκθεσή της του Αυγούστου με θέμα τη νομισματική πολιτική της, η Τράπεζα είχε ανακοινώσει ότι θα συνεχίσει τις σχεδιαζόμενες αγορές περιουσιακών στοιχείων έως την εκπνοή του τρέχοντος έτους. Επιπροσθέτως άφησε να εννοηθεί ότι «κάποιου είδους ήπια σκληρυνση της νομισματικής πολιτικής» θα απαιτηθεί, ώστε να επανέλθει ο δείκτης του πληθωρισμού στον στόχο της. Ακολουθώντας τα όσα διατυπώθηκαν στην εν λόγω έκθεση, οι διεθνείς αγορές εκτίμησαν πως η πρώτη αύξηση επιτοκίων θα συντελεστεί τον Μάιο του 2022.

Εντούτοις, με τα σημερινά δεδομένα αναλύτες, επενδυτές και αγορές έχουν μεταφέρει τις προβλέψεις τους για φέτος τον Δεκέμβριο.

Σε συνέντευξή του στην Daily Telegraph ο Μάικλ Σόντερν, εξωτερικό μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας, τόνισε πως οι αγορές μάλλον θα πρέπει να συνεκτιμήσουν ότι η σκληρυνση της πολιτικής θα συμβεί νωρίτερα από το προβλεπόμενο.

* Ο K. Kallum Pickering είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Μα πού χάθηκε ο Άντρος;

Μπορεί ο Άντρος Κυπριανού να έχει λείψει τελευταία από τα φώτα της δημοσιότητας, αυτό δεν σημαίνει πως δεν συζητείται το όνομά του. Τόσο εντός όσο και εκτός κόμματος σχολιάζεται και όχι μόνο για καλό. Σε πολιτικά και δημοσιογραφικά πηγαδάκια άκουσα τις τελευταίες ημέρες να συζητείται για δύο πολύ συγκεκριμένους λόγους. Ο πρώτος αφορά τη συμμετοχή του ως παρατηρητή στις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές στη Ρωσία ως εκλεκτός του Πούτιν. Η συμμετοχή του Άντρου, μαζί με άλλους εκλεκτούς από διάφορες χώρες, σχολιάστηκε ιδιαίτερα γιατί ήταν ως έγινε σε αντικατάσταση του ΟΑΣΕ στον οποίο απαγορεύτηκε η επιτήρηση των εκλογών από τη ρωσική κυβέρνηση. Τι να λέει άραγε γι' αυτό η Ειρήνη Χαρχαλαμπίδου, η οποία τον Ιούλιο εκλέχθηκε ως αντιπρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΟΑΣΕ ενώ παραμένει και ειδική αντιπρόσωπος της Κ.Σ. ΟΑΣΕ για την καταπολέμηση της διαφοράς; Ο ίδιος ο Άντρος Κυπριανού πάντως δεν σχολιάζει καθόλου το θέμα και δεν απάντησε ούτε σε επικριτικά για τη συγκεκριμένη ενέργεια του δημοσιεύματα. Πήγε και ήρθε σχεδόν... μυστικά. Η μόνη αναφορά στις εκλογές ήταν μια ανακίνωση ότι θα πήγαινε κατόπιν πρόσκλησης για να παρακολουθήσει τις εκλογές για τη Δούμα και ότι θα είχε και συνάντηση με τον αναπληρωτή ΥΠΕΞ της Ρωσίας Αλέξανδρο Γκρόσκο και με τον αναπληρωτή πρόεδρο της Δούμα και μέλος της ηγεσίας του ΚΚΡΟ, Ιβάν Μέλνικωφ. Καμιά κουβέντα δεν έγινε ούτε για τις συναντήσεις, ούτε για τα αποτελέσματά τους.

Το άλλο σκόλο που άκουσα ήταν υπό τύπο ερωτημάτων: «Αλήθεια τι κάνει τώρα ο Άντρος Κυπριανού στη Βουλή; Γιατί δεν συμμετέχει σε κάποια κοινοβουλευτική επιτροπή και δεν παράγει κοινοβουλευτικό έργο; Εάν δεν έχει κέφι να εργαστεί ως βουλευτής γιατί κρατάει την έδρα»; Το ενδιαφέρον είναι πως τα ερωτήματα υποβλήθηκαν από ΑΚΕΛικό.

• • • • •

Τα νέα μηνύματα του πρίγκιπα

Η αναπληνή μου ΔΗΚΟαναθρεμμένη Φωτούλα μου έλεγε προχθές ότι έχει σημειώσει τελευταία κίνηση στην πρίγκιπα Νικόλαου προς το ΑΚΕΛ για το ενδεχόμενο μιας ιδιαίτερης συνεργασίας στις προεδρικές. Μου αποκάλυψε δε πως τα μηνύματα που στέλνονται προς την Εζεκία Παπαϊωάννου είναι ότι «και ο Νικόλας θα μπορούσε να τα καταφέρει και μάλιστα πολύ καλά». Η ερμηνεία της Φωτούλας είναι πως πρόκειται για άλλη μία προσπάθεια του πρίγκιπα Νικόλαου

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Αναζητώντας τον Άντρο και αποκρυπτογραφώντας τα νέα μηνύματα του πρίγκιπα

Έκω έτοιμο και το λογότυπο. Με ένα μόνο νεύμα φεύγουν το '18 και βάζω το '23.

Η συμβουλή του Αιγύπτιου στους πολιτικούς

Μια πολιτική συμβουλή μεγάλης σημασίας έδωσε ο μεγαλομέτοχος της μαρίνας Αγίας Νάπας, Ναγκίμ Σαούρι στη συνέντευξη που έδωσε στον Τουρουλάη του Σίγμα. Ο Αιγύπτιος επενδυτής, αφού εκθείασε την Κύπρο, το κλίμα της, τις υποήψεις της, και το ανθρώπινο δυναμικό της για το οποίο εκφράστηκε με τα καλύτερα λόγια, είπε πως μπορεί να είμαστε μικρή χώρα αλλά έχουμε όλα τα εκέγγα περίπου να μεγαλοφυήσουμε. Είπε ακόμα πως παρά τα καλά που έχουμε διαθέσουμε τη χειρότερη γραφειοκρατία, ακόμα και από την Αίγυπτο που φρενάρει την ανάπτυξη και στέλνει αλλού τους επενδυτές. Απευθυνόμενος ιδιαίτερα στους πολιτικούς της Κύπρου τους είπε ότι θα πρέπει να σταματήσουν να τσακωνονται μεταξύ τους βάζοντας μπροστά την εκλογή τους, γιατί έτσι κάνουν κακό στη χώρα.

ρα τους και φοβίζουν και τους επενδυτές. Είπε ότι ο ίδιος ήρθε στη χειρότερη εποχή στην Κύπρο, μετά το 2013 που δεν γίνονταν επενδύσεις και έφερε 250 εκατομμύρια. Πάντως, έκανε την τολμηρή πρόταση για επαναφορά του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος αλλά βελτιωμένου, χωρίς τα παρατάγους που μας έκαναν ρεζίλι διεθνώς...

• • • • •

ΚΟΝΙΣ: Όλα θετικά πάνε για την νεαρή πρόεδρο της Βουλής Αννίτα Δημητρίου. Και η αλήθεια είναι πως με την ανάληψη της προεδρίας έφερε όντως ένα φρέσκο αεράκι στο κοινοβούλιο. Υπάρχουν όμως κάποιοι που έχουν παράπονο μαζί της. Πρόκειται για δημοσιογράφους που παραπονούνται ότι η κυρία πρόεδρος, η οποία διετέλεσε μάλιστα δημοσιογράφος, δεν ανταποκρίνεται σε όλα τα αιτήματα που λαμβάνει για συνεντεύξεις αλλά πολύ επιλεκτικά και κυρίως... τηλεοπτικά. Αληθεύει;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μπαίνουντας στο σκοτάδι του ορυχείου με μόνο μας φακό το πάθος για τη μία, την όλη μουσική

Ο Βαγγέλης Γέττος, η Αναστασία Δημητριάδου και ο Hugo Enrique Olivos καταδύονται στο άχρονο σπύλαιο της κρητικής μουσικής και ανασύρουν πρωτότυπες συνθέσεις που εκκινούν από τα ηχοχρώματα της Μεσογείου και εκτείνονται μέχρι το prog rock, το stoner, το power metal, το flamenco και το funk. Για το «Ιθαίον Project» μας μιλάει ο Βαγγέλης Γέττος, ο οποίος σημειώνει πως υπήρχε η ανάγκη να εκφραστούν πέρα από δημιουργικά στεγνά και σύννορα, μιλώντας για ζητήματα που τους απασχολούν.

Όσο για τον ήχο λέει πως το stoner, το power metal, το flamenco, το fusion, το prog rock και φυσικά οι παραδοσιακοί κρητικοί ρυθμοί είναι κάποιοι από τους αρμούς που δομούν το «Ιθαίον Project».

—**Ποια ανάγκη έφερε τη δημιουργία του «Ιθαίον Project»;**

—Στην τέχνη όπως και στη ζωή δεν υπάρχει υπαρκτό αλλά μόνο συνυπαρκτό. Πες ότι γράφεις 11 κομμάτια, σαν και αυτά που θα παρουσιάσουμε ως group. Τι να τα κάνεις αν δεν τα μοιραστείς; Αυτό σε πιο...υπαρκτάκο επίπεδο. Σε πιο πρακτικό επίπεδο, είχαμε την ανάγκη να εκφραστούμε πέρα από δημιουργικά στεγνά και σύννορα, μιλώντας για ζητήματα που μας απασχολούν—από ένα, ως πούμε, ασήμαντο καθημερινό συμβάν που μπορεί να εμπέκει έναν ή δύο ανθρώπους μέχρι τεκτονικής σημασίας ιστορικά γεγονότα που αφορούν εκατομμύρια.

—**Πόσο εύκολο ήταν η κατάδυση στο άχρονο σπύλαιο της κρητικής μουσικής για το σπύλαιο;**

—Η αιώνια, η διαχρονική, η υπερβατική

«Το “Ιθαίον Project” είναι ένα μουσικό πλαίσιο που συνομιλεί ισαξία και με την παράδοση και με την υπέρβαση της. Και με τη συνέχεια και με την ασυνέχεια».

και ταυτόχρονα χθόνια μουσική σου προσφέρει την απαιτούμενη άπια ώστε να στήσεις το δημιουργικό σου γεωτρήσανο και να ψάξεις για τον ορυκτό σου ήχο. Αν δεν κτυπήσεις φλέβα με την πρώτη, θα κτυπήσεις με τη δεύτερη ή με την τρίτη. Μου έρχεται στο μυαλό το οροπέδιο της Ίδας, απέναντι από τη σπηλιά «Ιθαίον Άντρον», στις κορυφές του Ψηλορείτη. Μάλλον αυτό το συναίσθημα των αστεϊρευτων δημιουργικών πόρων είναι που μου δημιουργεί και έχει γίνει εδώ και χρόνια το προσωπικό μου προσκύνημα.

—**Θα ήθελα να μου εξηγήσεις τι σημαίνει «ορυκτός ήχος», μιλάς για ακατέργαστη μουσική ή ίσως για γνήνη μουσική γέννηση;**

—Παίζοντας με τον Hugo και την Αναστασία νιώθω σαν σκαπανέας, σαν εργάτες εξορύξεων. Σκάβουμε, ψάχνουμε, ανασκαρουμε, καθαρίζουμε και περιεργαζόμαστε. Η συνθέσεις που μπαίνουν στο στούντιο της πρόβας—και σύντομα ευχόμαστε και της ηχογράφησης—είναι απλώς η πυρίτιδα που ανοίγει το τούνελ. Μετά, μπαίνουμε

Ένας «παραδοσιακός» λαουτιέρης, ένας μεταλλάς drummer και μία fusion και folk τραγουδίστρια έχουν δύο επιλογές: ή να ξεκινήσουν το ταξίδι της σύνθεσης των καταβολών τους, είτε να μην το αποτολμήσουν καν. Είμαστε και οι τρεις πολύ πωρωμένοι για να κάσουμε στην αποβάθρα να κοιτάμε το καράβι, λέει ο Βαγγέλης Γέττος για το «Ιθαίον Project».

και οι τρεις στο σκοτάδι του ορυχείου με μόνο μας φακό το πάθος μας για τη μία, την όλη μουσική.

—**Τρεις μουσικοί πόσο διαφορετικοί και πόσο κοντά σε ακούσματα και στυλ;**

—Ένα Έλληνας, ένας Μεξικάνος και μία Ουκρανογεωργιανοκύπρια: θα μπορούσαμε να είμαστε και ανέκδοτο! Και με κάποιο τρόπο υπάρχει ένα εγγενές ποιητικό χιούμορ στη συνάντησή μας. Ένας «παραδοσιακός» λαουτιέρης, ένας μεταλλάς drummer και μία fusion και folk τραγουδίστρια έχουν δύο επιλογές: ή να ξεκινή-

σουν το ταξίδι της σύνθεσης των καταβολών τους, είτε να μην το αποτολμήσουν καν. Είμαστε και οι τρεις πολύ πωρωμένοι για να κάσουμε στην αποβάθρα να κοιτάμε το καράβι.

—**Ποιος είναι ο καινοτόμος ήχος του «Ιθαίον Project»;**

—Νομίζω το γεγονός ότι εμείς τουλάχιστον που τον δημιουργούμε, νιώθουμε ότι δεν έχουμε ξανακούσει κάτι παρόμοιο. Αυτό δεν σημαίνει ότι είναι σπουδαίος. Άλλωστε στο τέλος το κοινό είναι που θα κληθεί να αποφανθεί.

δαλουσία, την Ανατολική Μεσόγειο και μέσω των στίχων προσαράει στην Κύπρο.

—**Έχει μουσικό προσδιορισμό το πρότζεκτ; Παραδοσιακότροπη, as πούμε... ή δεν το χρειάζεται;**

—Όπως είπα και παραπάνω, θεωρώ ότι οι ταυτότητες στη μουσική είναι χρήσιμες. Δεν μιλάω για άκαμπτους ορισμούς, για τεχνικά «ταμπούρια», όπως έλεγε και ο Σιδερόπουλος («από 'δω τα μποτζούκια, στούμε όχι μόνο τα κομμάτια μας αλλά και τη τελικά μας έφερε ενώπιον του κοινού».

—**Ο είδος μουσικής του «Ιθαίον Project» είναι κάποιου είδους πειραματισμός;**

—Προσωπικά πιστεύω στις ταυτότητες. Η δουλειά μας πάνω στα κομμάτια είναι συγκροτημένη και έχει στόχο να συνενώσει τα στοιχεία που προηγούμενως ρευστοποιήσε. Είμαστε εκλεκτικοί, αν αυτό απαντά στην ερώτησή σου, αλλά όχι και εξεζητημένοι. Η μουσική μας είναι φυγόκεντρη, αλλά δεν περιπλανιέται στο διάστημα χωρίς βαρύτητα. Το stoner, το power metal, το flamenco, το fusion, το prog rock και φυσικά οι παραδοσιακοί κρητικοί ρυθμοί είναι κάποιοι από τους αρμούς που δομούν το «Ιθαίον Project».

—**Θα σκεφτόσουν να εντάξεις και κυπριακή μουσική στο «Ιθαίον Project»; Να συνομιλήσουν οι μεγαλόνησοι!**

—Ένα από τα κομμάτια μας, το «Cancion των 57» που έχει ως αναφορά τους 57 Κύπριους εθελοντές του Ισπανικού Εμφυλίου, είναι γραμμένο στην κυπριακή διάλεκτο. Η μουσική του γραμμή διασχίζει την Α-

Πληροφορίες

Λευκωσία: Αίθουσα «Μελίνα Μερκούρη» (Πύλη Αμμοχώστου, Λεωφόρος Αθηνών, Λευκωσία 1017) στις 25, 26 και 27 Οκτωβρίου 2021, στις 8:30 μ.μ. Κρατήσεις: 96130158.

Λεμεσός: Καφενείο «Καφενείο Σουβενίρ», Αθηνών 72, Λεμεσός στις 23 Οκτωβρίου 2021, στις 8:30 μ.μ. Κρατήσεις: 99371496.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Επενδύοντας σε ό,τι σε κάνει ευτυχισμένο.

Υπηρεσία WEALTH & INVESTMENT
της Ελληνικής Τράπεζας.

Η ευτυχία σου συνδέεται άμεσα με τη διασφάλιση ενός καλύτερου μέλλοντος. Ένα μέλλον, στο οποίο μπορείς να υλοποιήσεις τους δικούς σου στόχους, αλλά και τα όνειρα των πιο πολύτιμων ανθρώπων της ζωής σου. Της οικογένειάς σου.

Οι εξειδικευμένοι μας σύμβουλοι είναι δίπλα σου για να σε βοηθήσουν να κάνεις το μέλλον που ονειρεύεσαι πραγματικότητα, προσφέροντάς σου συμβουλές και επιλογές βασισμένες στις δικές σου ανάγκες και προσδοκίες. **Για εσένα και αυτούς που αγαπάς.**

Η Υπηρεσία WEALTH & INVESTMENT της Ελληνικής Τράπεζας είναι δίπλα σου με εξατομικευμένες επενδυτικές λύσεις. Μάθε περισσότερα στο www.hellenicbank.com.cy

HELLENIC BANK
WEALTH & INVESTMENT SERVICES

Allianz
Global Investors

Το νέο μουσείο θα φιλοξενεί έξι χιλιάδες εκθέματα ενώ περιλαμβάνει βιβλιοθήκη, αμφιθέατρο 300 θέσεων και χώρο στάθμευσης 380 θέσεων.

Με νέο προϋπολογισμό προχωρά το μουσείο Λευκωσίας

Αλλα 5-10 εκατ. αναμένεται να προστεθούν στο κόστος του κτηρίου λόγω τιμής πρώτων υλών - Τις επόμενες μέρες η προκήρυξη προσφορών

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Προχωρά το νέο αρχαιολογικό μουσείο στη Λευκωσία και μάλιστα με αυξημένο προϋπολογισμό. Όπως δήλωσε στο πλαίσιο του συνεδρίου Digital Agenda Cyprus Summit ο υπουργός Μεταφορών Γιάννης Καρούσος, το Υπουργείο βρίσκεται στα τελικά στάδια πριν από την προκήρυξη της προσφοράς του έργου. Αυτό αναμένεται τις επόμενες μέρες και αφότου υπογραφεί το συμβόλαιο για τη μεταφορά των ιατρικών υπηρεσιών στο χώρο του Παλιού Νοσοκομείου. Ο προϋπολογισμός του μουσείου ανέρχεται γύρω στα 110-115 εκατ. ευρώ χωρίς το ΦΠΑ. Αυτός ήταν

Πρόκειται για ένα τοπόσημο αρχιτεκτονικής, το οποίο θα συνδυάζει τη μοναδική αρχιτεκτονική και τον πολιτισμό και θα μπορεί να πείσει τον επισκέπτη να το συμπεριλάβει στην καθημερινότητά του.

ο αρχικός προϋπολογισμός του έργου, ο οποίος αναμένεται να αυξηθεί συμπαρασυρόμενος από τις ανατιμήσεις του κόστους των πρώτων υλών διεθνώς. Επομένως, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του υπουργού Μεταφορών, με αυτές τις αλλαγές στο κόστος των υλικών το κόστους του έργου μπορεί να αυξηθεί ακόμα 5-10 εκατ. Η περίοδος κατασκευής του θα είναι περίπου 40-42 μήνες. Πρόκειται για το μεγαλύτερο έργο στον προϋπολογισμό του κράτους. «Το μεγαλύτερο έργο στους προϋπολογισμούς μας, είναι ένα έργο πολιτισμού και αυτό λέει πολλά για τη στρατηγική, το όραμά μας και το πόσο έχουμε δώσει προτεραιότητα στον πολιτισμό και ιδιαίτερα στην αναβάθμιση του μουσείου στη Λευκωσία», σημείωσε ο υπουργός Μεταφορών.

Τι περιλαμβάνει

Το εμβαδόν του κτηρίου ανέρχεται στα 40.000 τ.μ. εκ των οποίων τα 27 χιλ. τ.μ. αποτελούν κλειστούς χώρους. Θα φιλοξενεί έξι χιλιάδες εκθέματα ενώ περιλαμβάνει

Το νέο κτήριο θα ξεχωρίζει για τον βιοκλιματικό - ενεργειακό σχεδιασμό που θα εξασφαλίζει την ενεργειακή του απόδοση και θα αξιοποιεί τα κλιματικά δεδομένα με έμφαση στον φυσικό δροσισμό και φωτισμό.

βιβλιοθήκη, αμφιθέατρο 300 θέσεων και χώρο στάθμευσης 380 θέσεων. Περιλαμβάνει επίσης μια τεράστια έκταση υπαίθριου χώρου που αρχίζει μπροστά από το κτήριο της Βουλής και εκτείνεται μέχρι τον Πεδιαίο Ποταμό. Το νέο κτήριο θα ξεχωρίζει για τον βιοκλιματικό - ενεργειακό σχεδιασμό που θα εξασφαλίζει την ενεργειακή του απόδοση και θα αξιοποιεί τα κλιματικά δεδομένα με έμφαση στον φυσικό δροσισμό και φωτισμό. Θα περιλαμβάνει επίσης, χώρους εκθέσεων, εκπαιδευτικών εργαστηρίων, εργαστηρίων συντήρησης, αποθήκες αρχαιολογικού χώρου, και χώρους συνάντησης των επισκεπτών όπως για παράδειγμα, εστιατόριο και καφετέρια. Το έργο θα υλοποιηθεί σε δύο στάδια.

Ένα landmark μουσείο

Στόχος του μουσείου είναι να αποτελεί μέρος της καθημερινότητας της πόλης, όπως καταδεικνύεται από την παρουσίαση της αρχιτέκτονα του έργου Θεώνη Σάνθη στο πλαίσιο του συνεδρίου Digital Agenda.

Smart cities και ο ρόλος της αρχιτεκτονικής

Η ενσωμάτωση τεχνολογίας στον τρόπο με τον οποίο έχουμε την εμπειρία της πόλης είναι από τα σημαντικότερα θέματα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε σε αστικό επίπεδο σχολίασε στη δική του ομιλία στο συνέδριο ο Χρίστος Πασσάς, διευθυντής στο αρχιτεκτονική εταιρεία Zahra Hadid Architects. Συνδένοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη στις έξυπνες πόλεις με την αρχιτεκτονική εν

γίνει και πιο συγκεκριμένα αναφερόμενος στο σκεπτικό της νέας πλατείας της Λευκωσίας, ο κ. Πασσάς τόνισε ότι μια έξυπνη πόλη πρέπει να διασυνδεθεί άρρηκτα και με την οικολογική δομή των πόλεων. Το οικοσύστημα μιας πόλης θα πρέπει να έχει κυκλικές τάσεις για να λειτουργεί αυτόνομα σε ενεργειακό επίπεδο, στον μέγιστο βαθμό, όπως επισημάνε.

Πρόκειται για ένα τοπόσημο αρχιτεκτονικής, το οποίο θα συνδυάζει τη μοναδική αρχιτεκτονική και τον πολιτισμό και θα μπορεί να πείσει τον επισκέπτη να το συμπεριλάβει στην καθημερινότητά του. Θα αποτελέσει επίσης τουριστική ατραξιόν και τουλάχιστον το 1/5 των τουριστών θα πρέπει να καταλήγει στο μουσείο στη Λευκωσία σύμφωνα με τους στόχους του Υπουργείου. Στόχος είναι επίσης να προσφέρει την εμπειρία που απουσιάζει από τη Λευκωσία, να εντυπωσιαστεί πριν μπει στο μουσείο, μπαίνοντας θα ζησει τη μουσειολογική εμπειρία, μέσω της τεχνολογίας θα έχει τη διαδραστικότητα και να βελτιωθεί περισσότερο η εμπειρία στο μουσείο

Όπως ανέφερε ο κ. Καρούσος, για το σύνολο των 14 μουσείων που λειτουργούν κάτω από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, η επισκεψιμότητα φτάνει τους 80.000 επισκέπτες τον χρόνο.

και να θέλει να επιστρέψει και να κτίσει το λεγόμενο word of mouth στο τουριστικό κοινό. «Το ονομάζω και ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία όπου οι τουρίστες πρέπει να λαμβάνουν έτοιμες εμπειρίες, ούτως ώστε με την επιστροφή στο σπίτι τους, να παίρνουν και λίγο Κύπρο μαζί τους και να θέλουν να επιστρέψουν» σχολίασε ο Γιάννης Καρούσος. Όπως ανέφερε, θα είναι ένα μουσείο παράδειγμα και τοποσημο όχι μόνο για την Κύπρο αλλά και ολόκληρης της Μεσογείου.

Να κερδίσει το κοινό

Το νέο μουσείο με τη λειτουργία του θα έχει ελεύθερη είσοδο στους επισκέπτες. Σήμερα τα μουσεία που λειτουργούν κάτω από το Τμήμα Αρχαιοτήτων έχουν όλα ελεύθερη είσοδο και στόχος είναι να λειτουργούν και Σαββατοκύριακα και καθημερινές, μέχρι αργά το απόγευμα, ακολουθώντας ανάλογα παραδείγματα στο εξωτερικό. Στόχος είναι η αύξηση της επισκεψιμότητας, αφού αυτή τη στιγμή οι αριθμοί της επισκεψιμότητας είναι σε πολύ χαμηλά

επίπεδα. Όπως ανέφερε ο κ. Καρούσος, για το σύνολο των 14 μουσείων που λειτουργούν κάτω από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, η επισκεψιμότητα φτάνει τους 80.000 επισκέπτες τον χρόνο σε μια κανονική τουριστική περίοδο, εκ των οποίων περίπου το 50% είναι μαθητές σχολείων. Όσο αφορά το υφιστάμενο μουσείο της Λευκωσίας, οι επισκέψεις το 2019 ήταν γύρω στις 33.000s, ενώ στους αρχαιολογικούς χώρους ξεπερνούν το 1 εκατ. γι αυτό συνδυάζεται και η ελεύθερη είσοδος. Εκπνμάτια ωστόσο και αυτός άλλωστε είναι ο στόχος, το ενδιαφέρον του κοινού και η επισκεψιμότητα στο μουσείο να εκτοξευθεί σε μερικές χιλιάδες την ημέρα.

Και το παλιό ΓΣΠ

Μιλώντας επίσης στο συνέδριο Digital Agenda ο δήμαρχος της Λευκωσίας Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης ανέφερε τις τελευταίες δεκαετίες η Λευκωσία αποψιλώνεται, ενώ η άναρχη και οριζόντια εξάπλωση της πόλης νοτιότερα, δημιουργεί νέες χρήσεις που ανταγωνίζονται το κέντρο. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι τα εμπορικά κέντρα. Στο πλαίσιο επανανοριοθέτησης του κέντρου της Λευκωσίας, την τελευταία δεκαετία δημιουργήθηκε το σχέδιο περιοχής. Ένα κομμάτι αυτού του σχεδιασμού ήταν η δημιουργία του νέου κυπριακού μουσείου, το οποίο προχωρά. Ωστόσο πιο σύντομα ξεκινά ένα άλλο μεγάλο έργο του δήμου. Πρόκειται για την αναβάθμιση του χώρου του παλιού ΓΣΠ, με τις υπογραφές για το έργο να πέφτουν την επόμενη εβδομάδα. Το πρώτο περλαμβάνει αμφιθέατρο 750 θέσεων, υπόγειους χώρους στάθμευσης και χώρους πρασίνου. Στο ίδιο πλαίσιο ολοκληρώθηκε επίσης η πλατεία Ελευθερίας και ενώθηκαν τα τέσσερα τμήματα της τάφρου. Αναβαρμίζεται η Μακαρίου, ενώ έχει ολοκληρωθεί η αναβάθμιση της Στασιμότητας αισθητικά και σε θέματα πρόσβασης και λειτουργικά ώστε να μπορεί να ανταγωνιστεί την εμπορικότητα της περιφέρειας. Όλα αυτά τα κτήρια, τα σημεία προορισμού, ανωνονται μεταξύ τους με νέα πεζοδρόμια και με ποδηλατοδρόμους. «Όλα αυτά συνδέονται με τρόπους βιώσιμους. Το μουσείο είναι ένα από τα κομμάτια που θα καθιστά το κέντρο μας προορισμό και κατ'επέκταση μόνιμα αναζωογονημένο» τόνισε ο Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης.

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ

Μη αναστρέψιμη η κατάσταση στις κατασκευές

Έντονη ανησυχία συνεχίζει να επικρατεί στον κατασκευαστικό κλάδο από τη συνεχιζόμενη αύξηση των τιμών των οικοδομικών υλικών. Οι εργολάπτες περιγράφουν με μελανά χρώματα την κατάσταση που επικρατεί τους τελευταίους μήνες και εκτιμούν ότι η κατάσταση είναι μη αναστρέψιμη. Σημαντικές είναι οι αυξήσεις που καταγράφονται από τις αρχές του έτους στις τιμές των βασικών υλικών, καθώς σε μερικές κατηγορίες η αύξηση αγγίζει το 75%. Δεν είναι μόνο το κομμάτι των δημόσιων έργων, αλλά και οι ιδιωτικές αναπτύξεις που πλήττονται από την αύξηση των οικοδομικών υλικών, οδηγώντας σε αύξηση κόστους κατασκευής από 20 έως 30%. Ένεκα της πανδημίας, που έχει προκαλέσει διαταραχή στην εφοδιαστική αλυσίδα ανά το παγκόσμιο καθώς και τη μεγάλη αύξηση των δαπανών στη μεταφορά των εμπορευμάτων, επιδεινώθηκε η κατάσταση με τις τεράστιες ελλείψεις αλλά και τις μεγάλες καθυστερήσεις στην προμήθεια πρώτων υλών υλικών από το εξωτερικό.

Ως αποτέλεσμα «οι εργοληπτικές επιχειρήσεις καλούνται να ολοκληρώσουν συμβάσεις, που τιμολογήθηκαν σε προ-

γενέστερο χρόνο, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να απορροφήσουν τις αυξήσεις αυτές και νομοτελειακά οδηγούνται σε οικονομική ασφυξία και αδυναμία ολοκλήρωσης των έργων. Όπως είναι αντιληπτό, δεν μπορεί ο εργοληπτικός κόσμος να ανταποκριθεί στο νέο οικονομικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί κυρίως λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας στην παγκόσμια αγορά. Το φαινόμενο αυτό, που παρατηρείται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, δεν φαίνεται αν αποκλιμακώνεται, αλλά αντιθέτως εντείνεται.

Επιπρόσθετα, άλλοι μεσοπρόθεσμοι παράγοντες που θα διαδραματίσουν στο άμεσο μέλλον τον δικό τους ρόλο στις αυξήσεις των τιμών, όπως το κόστος ενέργειας, το κόστος της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης και η κερδοσκοπία σε διενθές επίπεδο.

Η Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ) έχει υποβάλει σειρά από άμεσα και έμμεσα μέτρα τα οποία υποβλήθηκαν στους δύο υπουργούς, Οικονομικών, Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων από τον Ιούνιο 2021 για εξεύρεση λύσεων και λήψη αποφάσεων που θα βοηθήσουν τον κατασκευαστικό κλάδο

Οι κατασκευαστές κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, μη ολοκλήρωσης των έργων αλλά και για τον κίνδυνο απώλειας εκατοντάδων θέσεων εργασίας.

με απότερο σκοπό την αποφυγή μη ολοκλήρωσης των έργων. Τα πιο πάνω θα συζητηθούν στη διυπουργική συνάντηση με τους έντιμους υπουργούς στις 2 Νοεμβρίου 2021 όπου οι εργολάβοι αναμένουν να ληφθούν αποφάσεις, οι οποίες θα βοηθήσουν πραγματικά τον κλάδο και γενικότερα την οικοδομική βιομηχανία. Η μη θετική αντιμετώπιση του θέματος από το Γενικό Λογιστήριο θα επιφέρει επιπρόσθετο κόστος στο κράτος, στους φορολογούμενους αλλά και στους εργολάπτες. Οι κατασκευαστές κρούουν τον

κώδωνα του κινδύνου για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, μη ολοκλήρωσης των έργων αλλά και για τον κίνδυνο απώλειας εκατοντάδων θέσεων εργασίας. Για αναχαίτιση ή/και μετριασμό ή/και σε αντιστάθμισμα των δυσμενών συνεπακόλουθων των αναφερθέντων φαινομένων σε βάρος του κατασκευαστικού τομέα, η ΟΣΕΟΚ σε συνεννόηση με τις αναθέτουσες αρχές, έχει αποταθεί στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας για να γίνουν οι ανάλογες ενέργειες για εξεύρεση της καλύτερης δυνατής λύσης με απότερο σκοπό των ολοκλήρωση των Έργων. Άμεσα μέτρα:

- Το αίτημα για παραχώρηση ημερών για παράταση χρόνου σε οριζόντια εφαρμογή θα βοηθήσει τους εργολάπτες,
- Εκεί όπου αποδεδειγμένα, έργα έχουν πραγματικό πρόβλημα ολοκλήρωσης και το πρόβλημα οφείλεται καθαρά στις ραγδαίες αυξήσεις, θα γίνεται ξεχωριστή κατά περίπτωση μελέτη και σε συνεννόηση με τα αρμόδια θεσμικά όργανα να γίνονται οι ανάλογες ενέργειες για εξεύρεση της καλύτερης δυνατής λύσης με απότερο σκοπό των ολοκλήρωσης των έργων.

- Την αναθεώρηση της φόρμουλας διακυμάνσεων στα εργατικά και τις τιμές των υλικών στα συμβόλαια για έργα του Δημοσίου, με την εισαγωγή εξειδικευμένων υλικών και αναθεώρηση των συντελεστών βαρύτητας που αντιστοιχεί σε κάθε οικοδομικό υλικό.
- Παροχή έκτακτων φορολογικών ελαφρύνσεων όπως:
- Επέκταση της εφαρμογής του άρθρου 11Β του περί Φ.Π.Α. Νόμου σε οριζόντια βάση.
- Παροχή έκτακτων φορολογικών ελαφρύνσεων.
- Συνέχιση της παραγωγής του Δείκτη Ωρομισθίων Οικοδομικών Επαγγελματιών. Μεσοπρόθεσμα να ακολουθήσουν τα πιο κάτω:
- Χάραξη πολιτικής και κατευθυντήριων γραμμών / συστάσεων από το κράτος, σε ό,τι αφορά τα δικά του (υπό υλοποίηση ή υπό σχεδιασμό) έργα, οι οποίες θα αποτελέσουν οδηγό και για τον ιδιωτικό τομέα.
- Απορρόφηση όλων των κονδυλίων από ευρωπαϊκά προγράμματα για νέα έργα.
- Αύξηση του ποσοστού υλοποιήσεως

του κρατικού προϋπολογισμού σε έργα του κατασκευαστικού τομέα, το οποίο παραμένει σε πολύ χαμηλό επίπεδο (28%).

- Επανεκτίμηση της αξίας των υπό προκήρυξη έργων.
- Πιστωτική επέκταση για τους αναίτιους επηρεαζόμενους (νοικοκυριά, εργολάβους, υπεργολάβους), η οποία μπορεί να υποστηρίχεται από στοχευμένο σχέδιο κρατικών ενισχύσεων.
- Περαιτέρω τραπεζικές διευκολύνσεις, οι οποίες να περιλαμβάνουν - εκκώρση Συμβολαίων για χρηματοδότηση Έργων
- προεξόφληση πιστοποιητικών πληρωμών / τιμολογίων για προμήθεια υλικών με ασφαλιστική κάλυψη.
- Έκτακτα σχέδια στήριξης νοικοκυριών, τα οποία βρίσκονται σε διαδικασία ανέγερσης κατοικίας.
- Πάταξη των φαινομένων κερδοσκοπίας.
- Επίλυση διαφορών με ευέλικτες διαδικασίες (κριτική διαδικασία - διαιτίαση).

Ο κ. Στέλιος Γαβριήλ είναι πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (Ο.Σ.Ε.Ο.Κ.).

Μονόδρομος η στροφή στην ηλιακή ενέργεια

Pen Hadow: Η Κύπρος μπορεί να μετατραπεί σε ηλιακό νησί εάν εκμεταλλευτεί την ηλιοφάνειά της

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σήμα Κινδύνου για το μέλλον του πλανήτη από τις ραγδαίες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής εξέπεμψε ο γνωστός εξερευνητής Pen Hadow. Εκ των βασικών ομιλητών του 4ου Digital Agenda Cyprus Summit στην παρουσίασή του ανέδειξε την απουσία των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και ειδικότερα της Ηλιακής όσον αφορά την Κύπρο. Ο Pen Hadow, γνωστός από το εγχείρημά του να προσεγγίσει την Ανταρκτική με τα πόδια που στέφθηκε με επιτυχία, περιέγραψε με στοιχεία τις κλιματικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί και που αφήνουν ήδη το αποτύπωμά τους με τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Ενώπιον πολυπληθούς ακροατηρίου στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας που πραγματοποιείται το Digital Agenda, ο ομιλητής μοιράσθηκε τις εμπειρίες του από το ταξίδι του στο Βόρειο Πόλο, περιγράφοντας με στοιχεία τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία 15 με 20 χρόνια στο οικοσύστημα της περιοχής, αλλαγές που επηρεάζουν το παγκόσμιο κλίμα. Ο Pen Hadow εστίασε στις παραδοσιακές πηγές ενέργειας οι εκπομπές των οποίων, όπως είπε, έχουν μέγιστη συμβολή στη διατάραξη της κλιματολογικής ισορροπίας του

Ανήσυχος για τις κλιματικές επιπτώσεις τα επόμενα 50 χρόνια από τη διατάραξη του οικοσυστήματος του Βορείου Πόλου εμφανίσθηκε ο γνωστός εξερευνητής Pen Hadow κατά την πρώτη μέρα των εργασιών του Digital Agenda.

πλανήτη με τα ακραία καιρικά φαινόμενα να εντείνονται στο μέλλον, εάν δεν υπάρξει αλλαγή πολιτικής και κοουλτούρας των κρατών στην προστασία του περιβάλλοντος. Κάνοντας μια σύγκριση του οικοσυστήματος της Ανταρκτικής πριν από 30 χρόνια, ο βρετανός εξερευνητής εμφανίσθηκε βέβαιος πως τα επόμενα 50 χρόνια οι επιπτώσεις από την κλιματική διατάραξη του πλανήτη θα αγγίζουν τις χώρες της Βόρειας Ευρώπης μέχρι τη Μεγάλη Βρετανία. Ο ομιλητής αναφέρθηκε και στις επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα όπως είναι η ναυτιλία, δίνοντας ισχυρά μηνύματα για τις πολιτικές που θα πρέπει να ακολουθήσει η Κύπρος στον τομέα της ενέργειας.

Ηλιακή ενέργεια

Ο βρετανός ομιλητής με στοιχεία παρουσίασε τις αλλαγές που έχουν επέλθει στο οικοσύστημα του Βορείου Πόλου με τις εκπομπές ρύπων να αυθύνονται σε μεγάλο βαθμό. Συγκεκριμένα όπως παρουσιάσθηκε οι παγετώνες στον Αρκτικό Ωκεανό το 1979 ήταν πάνω από 16 χιλιάδες κυβικά χιλιόμετρα και το 2012 μειώθηκαν σε 3261 κυβικά χιλιόμετρα, ενδεικτικό στοιχείο της αλλοίωσης που έχει υποστεί το οικοσύστημα της περιοχής. Στο καταληκτικό σημείο της παρουσίασής του στο Digital Agenda, ο Βρετανός εξερευνητής εστίασε στην ανάγκη στροφής του πλανήτη στις φιλικές πηγές ενέργειας ως ένα μέτρο αναχαίτησης της υφιστάμενης κατάστασης. Αναφερόμενος στην Κύπρο εξέφρασε την απορία του για την απουσία πο-

λιτικής εκμετάλλευσης και αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, αντιδρώντας με χαρακτηριστικό τρόπο στην υπόδειξη του τέως πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου Κωνσταντίνου Χριστοφίδης για τον ενεργειακό σχεδιασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας με αιχμή τις έρευνες για υδρογονάνθρακες. Όπως ο ίδιος είπε η Κύπρος έχει τις δυνατότητες να καλύψει τις ενεργειακές της ανάγκες εκμεταλλευόμενη την ετήσια, σχεδόν, ηλιοφάνεια.

Τα οφέλη

Ο κ. Hadow συνέδεσε τη στροφή σε φιλικές

Στην παρουσίασή του ο Pen Hadow αναφέρθηκε και σε επιπτώσεις στο τουριστικό προϊόν, σε βάθος χρόνου εάν δεν προχωρήσουν αλλαγές στους ενεργειακούς σχεδιασμούς.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

πηγές ενέργειας και με την οικονομία, εκτιμώντας πως στο μέλλον θα υπάρξουν επιπτώσεις εάν δεν γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές πολιτικής. Προέβλεψε πως το εγχώριο τουριστικό προϊόν θα συρρικνωθεί από την αντίδραση τουριστών, κυρίως από την βόρεια Ευρώπη, οι οποίοι θα στραφούν προς περιοχές περισσότερο φιλικές προς το περιβάλλον. Αναφερόμενος στις προοπτικές της ηλιακής ενέργειας κατά την διάρκεια συζήτησης με τον τέως πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου Κωνσταντίνο Χριστοφίδη, υποστήριξε πως η Κύπρος μπορεί να πραγματοποιήσει στροφή προς την ηλιακή ενέργεια επενδύοντας ένα ποσό κοντά στα τρία δισ. Είπε επίσης πως η Κύπρος μπορεί να είναι ανάμεσα στις χώρες εκείνες που λόγω κλιματικών συνθηκών μπορούν να αξιοποιήσουν την ηλιακή ενέργεια συμβάλλοντας και στο ενεργειακό ισοζύγιο της ευρύτερης περιοχής.

Πράσινο νησί

Στη συζήτηση που ακολούθησε της παρουσίασης, ο κ. Χριστοφίδης χαρακτήρισε ως ατού την ηλιοφάνεια, η οποία μπορεί να καλύψει το σύνολο των ενεργειακών αναγκών της Κύπρου. Υποστήριξε δε πως σε διάστημα δύο ετών η Κύπρος μπορεί να πάει από τα παραδοσιακά καύσιμα στην ηλιακή ενέργεια με τη συμμετοχή του κράτους να περιορίζεται στην παραχώρηση γης για την ανάπτυξη των υποδομών. Εάν και εφόσον υπάρξει η πολιτική βούληση, πρόσθεσε, η συμμετοχή των πολιτών μέσω ενός συγκεκριμένου μοντέλου χρηματοδότησης μπορεί να κάνει πράξη τη μετάβαση σε φιλικές μορφές ενέργειας.

Ο εξερευνητής του Βορείου Πόλου

Ο Pen Hadow είναι εξερευνητής, και συγγραφέας με πλούσιο έργο σε τηλεοπτικά ντοκιμαντέρ και βιβλία για περιπέτειες και εξερευνήσεις. Ο Hadow είναι επίτιμο μέλος της Βασιλικής Γεωγραφικής Εταιρείας της Σκωτίας, της Βρετανικής Εταιρείας Εξερευνήσεων, της Εταιρείας Επιστημονικής Εξερεύνησης και της Λέσχης Εξερευνητών του Ηνωμένου Βασιλείου. Ένας εκ των κορυφαίων εξερευνητών του Αρκτικού Ωκεανού, αφιερωμένος στην προώθηση της προστασίας της άγριας ζωής και του οικοσυστήματος στα διεθνή ύδατα γύρω από τον Βόρειο Πόλο. Το 2003 ο έγινε ο πρώτος άνθρωπος που χωρίς ανεφοδιασμό, έφθασε στον Βόρειο Πόλο με τα πόδια ένα εγχείρημα διάρκειας 15 χρόνων.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ο καλός και επιτυχημένος επενδυτής

«Be fearful when others are greedy, and be greedy when others are fearful», Warren Buffett.

Υπάρχει κάποιος κανόνας που πρέπει να ακολουθούμε στις επενδύσεις για να είμαστε επιτυχημένοι; Ο Γουόρεν Μπάφετ λέει: «... να φοβόμαστε όταν οι άλλοι είναι άπληστοι και να είμαστε άπληστοι όταν οι άλλοι φοβούνται...». Και για να το θέσουμε στο σωστό πλαίσιο, όταν λέμε κάτι τέτοιο οι λέξεις δεν έχουν την κυριολεκτική τους έννοια. Δεν εννοούμε πως πρέπει να εκμεταλλευόμαστε τον άλλο, όταν είναι στρυμωγμένος, πατώντας τον στον λαιμό ή το αντίστροφο. Αντίθετα αναφέρεται σε ένα είδος νοοτροπίας που αντί να τρέχουμε μακριά από μια κατάσταση, την αντιμετωπίζουμε, προσπαθώντας να βρούμε την ευκαιρία που μπορεί να μας προσφέρει για να κερδίσουμε.

Πολλοί από εμάς βλέπουμε αγώνες ταχύτητας αυτοκινήτων σε πίστες. Αν κοιτάσουμε προσεκτικά θα δούμε πως σε περίπτωση σύγκρουσης αυτοκινήτων, οι οδηγοί που ακολουθούν και έχουν γρήγορα αντανακλαστικά σπανίως στρίβουν δεξιά ή αριστερά για να αποφύγουν το σημείο της σύγκρουσης. Αντίθετα, πάνε «καρφωτοί» ευθεία μέσα στον καπνό. Είναι μήπως πλῆθι που κάνουν κάτι τέτοιο; Όχι βέβαια.

Ο καλός επενδυτής απαιτείται να είναι δημιουργικός, παραγωγικός και πρακτικός.

Ο λόγος είναι επειδή γνωρίζουν πως αμέσως μετά τη σύγκρουση τα συγκρουόμενα αυτοκίνητα και τα κομμάτια τους θα διασκορπιστούν δεξιά και αριστερά, επομένως η ευθεία οδός συγκεντρώνει τις περισσότερες πιθανότητες να είναι η ασφαλέστερη οδός για να μην πάθουν οι ίδιοι και το αυτοκίνητό τους ζημιά. Η «άπληστια» τους μετουσιώνεται σε πράξη με αυτό τον τρόπο ενώ σε αντίθεση ο μέσος οδηγός θα έστριβε δεξιά ή αριστερά για να αποφύγει τη σύγκρουση και τελικά πάει και τους βρίσκει εκεί που καταλήγουν. Αντιμετωπίζουμε λοιπόν τον κίνδυνο βλέποντας τον στα μάτια, αυτή είναι η απληστία που αναφέρεται ο Μπάφετ.

Ο επενδυτής έχει διαφορετική νοοτροπία από τον καταναλωτή. Ο καταναλωτής σε περιόδους αβεβαιότητας μαζεύεται, δεν ξεδεύει και περιμένει μέχρι να ξαναεμφανιστεί η λιακάδα. Περιπατά πάνω στην καμπύλη του οικονομικού κύκλου, φθάνοντας στην υπερκατανάλωση, όταν ο κύκλος είναι στην κορυφή του και μη θέλοντας ή

Η κτηματαγορά για να λειτουργήσει χρειάζεται χρόνο, τόσο από πλευράς προσφοράς όσο και από πλευράς ζήτησης.

μη έχοντας να ξεδεύσει μία, όταν ο κύκλος είναι στο χαμηλότερο του σημείο. Ο καταναλωτής είναι αυτός που θα στρίψει το τιμόνι για να αποφύγει τον κίνδυνο και τελικά αυξάνει τις πιθανότητές του να τραυματιστεί.

Σε αντίθεση ο επενδυτής προσπαθεί να προπορεύεται του κύκλου, οπότε και η πιο πάνω συμβουλή έχει σχεδόν απόλυτη εφαρμογή, ιδιαίτερα σε περιόδους αυξημένης αβεβαιότητας όπως αυτής που περνάμε εδώ και κάποιο διάστημα και που

μάλλον θα συνεχίσει για λίγο ακόμα. Ο επενδυτής είναι αυτός που παίρνει το ρίσκο και αυξάνει τις πιθανότητές του να πετύχει.

Ωραία, είμαστε επενδυτές από έμφυτο ταλέντο και ενστικτωδώς ξέρουμε πως να είμαστε «ahead of the curve». Αρκεί αυτό από μόνο του ή μήπως υπάρχουν και κάποια άλλα ποιοτικά χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτουμε;

Το ένα αδιαμφισβήτητο επιπλέον χαρακτηριστικό είναι να ξέρουμε να ξεχωρίζουμε τα σινιάλα από τον θόρυβο. Αυτό

το αναλύσαμε σχετικά πρόσφατα, αλλά δεν βλάπτει να το επαναλάβουμε επιγραμματικά εδώ. Το σινιάλο βασίζεται σε ανάλυση γεγονότων. Ο θόρυβος αποτελεί προϊόν κουβέντας στον καφενέ που βασίζεται σε αποκυήματα της φαντασίας που συνδυάζονται με ελλιπή γνώση.

Κλασικό παράδειγμα είναι η φράση - δόλωση που εκστομίζουν κάποιοι ότι «οι τιμές των ακινήτων θα πέσουν και θα γίνουν χώμα όπως οι μετοχές... τώρα που θα αρχίσουν να πουλούν οι τράπεζες...». Αυτό είναι θόρυβος. Πρώτα – πρώτα, το είπαμε πολλές φορές, η κτηματαγορά είναι πολύ διαφορετική από τη χρηματοπιστωτική αγορά. Δεν υπάρχει καμία περίπτωση καταγεγραμμένη στην ιστορία που οι αξίες των ακινήτων να έχουν πέσει μέσα σε μια στιγμή μετά από ένα γεγονός που προκάλεσε πανικό, σε αντίθεση με τις αξίες μετοχών που είναι επιρρεπείς σε καταστάσεις πανικού και μπορεί να πέσουν σε διάστημα λεπτών. Η κτηματαγορά για να λειτουργήσει χρειάζεται χρόνο, τόσο από πλευράς προσφοράς όσο και από πλευράς ζήτησης. Σκεφτείτε μόνο τη διαδικασία πώλησης ενός σπιτιού, ή τη διαδικασία ανέγερσης ενός σπιτιού, ή τη διαδικασία αγοράς ενός διαμερίσματος. Οπότε και το αποτέλεσμα δεν είναι άμεσα ορατό. Και η αγορά στο μεσοδιάστημα αναπροσαρμόζεται.

Δείτε το παράδειγμα του 2013. Παρά το τερστικό οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό σοκ, η αγορά των ακινήτων άρχισε να δείξει τον πραγματικό αρνητικό της επηρεασμό. Οι τράπεζες έγιναν οι μεγαλύτεροι γαιοκτήμονες της χώρας από το 2015 μέχρι σήμερα, στην πορεία πούλησαν περισσότερες διασεκατομυριών και η αγορά των ακινήτων ανθεί. Αυτό είναι ένα γεγονός ή καλύτερα πολλά γεγονότα μαζί που δίνουν ένα καθαρό σινιάλο για το πώς συμπεριφέρεται η αγορά κάτω από διαφορετικές συνθήκες. Θα μπορούσα να παραθέσω εκατοντάδες παραδείγματα από το ευρύτερο οικονομικό σπέκτρο που να διαχωρίζουν τον θόρυβο από το σινιάλο, αλλά νομίζω πήρατε το νόημα.

Από εκεί και πέρα ο καλός επενδυτής απαιτείται να είναι δημιουργικός, παραγωγικός και πρακτικός. Όλα τα στοιχεία μαζί συνθέτουν τον επιτυχημένο επενδυτή ο οποίος σε περιόδους αβεβαιότητας κάνει εκείνα τα βήματα, εκείνα τα ανοίγματα που φοβίζον τους άλλους και όταν έρθει η εποχή που οι άλλοι θα έχουν αποβάλει τον φόβο αυτός ήδη απολαμβάνει τα κέρδη του.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ηγυγικεν η ώρα για τον εθνικό κατώτατο μισθό

Θα έχει θετική επίδραση στην οικονομία, σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ανοίγει η συζήτηση για τον εθνικό κατώτατο μισθό για όλα τα επαγγέλματα. Σε 15 ημέρες η κρίσιμη αναμένεται η συνάντηση μεταξύ των εμπλεκόμενων, δηλαδή των εργοδοτικών πλευρών, των συντεχνιών, του υπουργού Εργασίας και του υπουργού Οικονομικών. Εκεί θα παρουσιαστεί η –επικαιροποιημένη– έκθεση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (International Labour Organization - ILO) με τα στοιχεία της Κύπρου, ώστε να εφαρμοστεί ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων με στόχο να υποποιηθεί η υπόσχεση της Ευρώπης για ευημερία, πρόοδο και σύγκλιση. Καλώς εχόντων των πραγμάτων, όπως πληροφορείται η «Κ», ο διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους και τα υπουργεία θα γίνει στις 3 Νοεμβρίου, ενώ, αν όλα προχωρήσουν ως έχει, μέχρι το τέλος του 2021 θα έχουν συμφωνήσει η καταλήξει τα μέρη. Στόχος, το 2023 η Κύπρος να έχει θέσει εθνικό κατώτατο μισθό σε όλα της τα επαγγέλματα, με το ποσό εκκίνησης του ελαχίστου μισθού να παραμένει ακόμα σε ακατογράφητα νερά. Όπως εξηγούν γνώστες του θέματος, η έκθεση που έχει ετοιμάσει η Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO) θα θέσει τον πήχη, ώστε μετέπειτα να γίνει η διαπραγμάτευση του ποσού μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, ωστόσο θα πρέπει να θεωρείται ήδη δεδομένο πως θα είναι τουλάχιστον τα 924 ευρώ ακαθάριστα. Υπενθυμίζεται πως ήδη κάθε πωλητής/πωλήτρια, γραφέας, νοσηλευτικός βοηθός, βοηθός παιδοκόμου, βοηθός βρεφοκόμου, σχολικός βοηθός και φροντιστής, που εργάζεται με πλήρη απασχόληση πρέπει να λαμβάνει αρχικό μηνιαίο μισθό, ο οποίος να ανέρχεται τουλάχιστον στα €870 ακαθάριστα και μετά από βμηνη συνεχή πρόσδο απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη ο μισθός αυτός αυξάνεται τουλάχιστον στα €924 ακαθάριστα.

Πρόσθετα, ανάμεσα στα συμπεράσματα της έκθεσης που είχε γίνει ένα «briefing» σε προηγούμενη συνεδρία του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος την 7η Σεπτεμβρίου, είχαν δοθεί κάποια συμπεράσματα της μελέτης του ILO. Σύμφωνα με αυτά, η θέσπιση εθνικού κατώτατου μισθού συμβάλει στη μείωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των δύο φύλων, θα συμβάλει στην αύξηση των μισθών των εργαζομένων που αμείβονται χαμηλά, θα ενισχύσει την παραγωγικότητα και θα έχει γενικότερα θετική επίδραση στην οικονομία. Η έκθεση αναμένεται στην επόμενη συνεδρία (πιθανώς της 3ης Νοεμβρίου 2021) να έχουν επικαιροποιηθεί συγκεκριμένα στοιχεία.

Ωριμες οι συνθήκες

Ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών για την παρουσίαση του Προϋπολογισμού του 2022 τόνισε ότι αφού η χώρα προσεγγίζει συνθήκες πλήρους απασχόλησης στην Κύπρο, η θέσπιση του

Όπως πληροφορείται η «Κ», ο διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους και τα υπουργεία θα γίνει στις 3 Νοεμβρίου.

κατώτατου μισθού είναι υψίστης σημασίας για την κυβέρνηση. Υπογράμμισε ωστόσο ότι αυτό πρέπει να γίνει σε σωστές βάσεις. Με βάση τα στοιχεία που τηρούνται στα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος Σεπτεμβρίου 2021, έφτασε τα 11.324 πρόσωπα. Με βάση τα στοιχεία διαρθρωμένα για εποχικές διακυμάνσεις, τα οποία δείχνουν την τάση της ανεργίας, ο αριθμός

Το 2021 η ανεργία θα φτάσει στο 7,5% από 7,6% το 2020, το 2022 υπολογίζεται πως θα φτάσει στο 6,7%, το 2023 υπολογίζεται στο 6% και το 2024 στο 5,5%.

Ο ρόλος των κατώτατων μισθών αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε περιόδους κρίσης.

των εγγεγραμμένων ανέργων τον Σεπτέμβριο 2021 μειώθηκε στα 15.907 πρόσωπα σε σύγκριση με 18.282 τον προηγούμενο μήνα. Σύμφωνα με τα ποσοστά της ανεργίας που παρουσιάζει ο υπουργός κατά τη συνεδρία, το 2021 θα φτάσει στο 7,5% από 7,6% το 2020 η ανεργία, το 2022 υπολογίζεται πως θα φτάσει στο 6,7%, το 2023 υπολογίζεται στο 6% και το 2024 στο 5,5%.

Το θέμα με την έλλειψη εργατικού δυναμικού και την ανάγκη εκσυγχρονισμού της στρατηγικής απασχόλησης ξένων εργατών, έθεσε κατά τη συνάντηση που είχε την Τρίτη με την υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το ΚΕΒΕ. Στη συνάντηση έγινε επίσης συζήτηση γύρω από το θέμα της εισαγωγής Εθνικού Κατώτατου Μισθού όπου το ΚΕΒΕ ξεκαθάρισε στην υπουργό ότι θα προσέλθει

στον διάλογο για το θέμα υπό την προϋπόθεση ότι θα παραλάβει προηγούμενος τη μελέτη του ILO την οποία θέλει να μελετήσει προσεκτικά πριν πάρει τις τελικές του αποφάσεις. Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του ΚΕΒΕ, Μάριος Τσιακλής, σημείωσε πως είναι απαραίτητο να λάβει στα χέρια του το ΚΕΒΕ τη μελέτη, ώστε να τοποθετηθεί αναλόγως για το θέμα θέσπισης του εθνικού κατώτατου μισθού. Όπως εξήγησε, είναι σημαντικό να ληφθούν οι παραδοχές της μελέτης του ILO, τα συμπεράσματά της, οι αριθμοί της και πού καταλήγει. Αναφορικά για το ποσό που θα καθοριστεί ανέφερε πως το ΚΕΒΕ θα θέλει να διερευνήσει για το πώς εκείνο το ποσό θα επηρεάζει τις επιχειρήσεις, την οικονομία, τις θέσεις εργασίας, πως θα αναπροσαρμόζεται, αλλά και ποιος θα είναι ο μηχανισμός παρακολούθησής του.

Από πλευράς του ο γενικός γραμματέας της ΣΕΚ, Ανδρέας Μάτσας, κληθείς να σχολιάσει στην «Κ» τα της συνάντησης, αλλά και για το γενικότερο εγχείρημα της θέσπισης του εθνικού κατώτατου μισθού είπε ότι βοηθά την κατάσταση πως αποδόθηκε το βραβείο Νόμπελ Οικονομικών σε τρεις ακαδημαϊκούς που έχουν ενδιαιτρήσει στο κατώτατο μισθό. Ο κ. Μάτσας είπε ότι η εισαγωγή του εθνικού κατώτατου μισθού, όπως σημειώνει και το ILO και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν δημιουργεί προβλήματα είτε στην απασχόληση, είτε στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Αντιθέτως, σημείωσε ότι αυξάνει την παραγωγικότητα, άρα και την ανταγωνιστικότητα, μειώνει το μισθολογικό χάσμα και έχει ευρύτερα οφέλη στην οικονομία.

Μεγαλύτερη σημασία τώρα

Ο ρόλος των κατώτατων μισθών αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Σύμφωνα με την Κομισιόν, η κρίση που προκλήθηκε από τη νόσο Covid-19 έχει πλήξει ιδιαίτερα τομείς στους οποίους απασχολείται υψηλότερο ποσοστό χαμηλόμισθων, όπως το λιανικό εμπόριο και ο τουρισμός, και έχει ισχυρότερο αντίκτυπο στις ομάδες του πληθυσμού που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, η διασφάλιση της πρόσβασης των εργαζομένων της Ένωσης σε ευκαιρίες απασχόλησης και σε επαρκείς κατώτατους μισθούς είναι ουσιαστικής σημασίας για τη στήριξη μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης. Στα περισσότερα κράτη μέλη με εθνικό νόμιμο κατώτατο μισθό, ο κατώτατος μισθός είναι υπερβολικά χαμηλός σε σύγκριση με τους άλλους μισθούς ή υπερβολικά χαμηλός για να εξασφαλίσει αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης, ακόμα και αν έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Οι εθνικοί νόμιμοι κατώτατοι μισθοί είναι χαμηλότεροι από το 60% του ακαθάριστου διάμεσου μισθού και/ή από το 50% του ακαθάριστου μέσου μισθού σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη.

Κατεχόμενα: Στον αέρα ο «προϋπολογισμός»

Το πολιτικό αδιέξοδο πλύνει την οικονομία – Τα βλέμματα στραμμένα στο κρίσιμο συνέδριο του UBP

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Η πολιτική κρίση μεγεθύνεται στα Κατεχόμενα μετά την παραίτηση της «κυβέρνησης» του Ερσάν Σανέρ. Εξαιτίας της παραίτησης της «κυβέρνησης» και τα προβλήματα που παρατηρούνται στην ομαλή λειτουργία της «βουλής» την παρούσα στιγμή, προκύπτουν αρκετά ερωτήματα σχετικά με τον «προϋπολογισμό» του νέου έτους. «Θα μπορέσει η σημερινή βουλή να ψηφίσει τον νέο «προϋπολογισμό»;» «Με ποιο τρόπο θα επιτευχθεί αυτός ο στόχος;» «Σε τι είδους συμφωνία με την αντιπολίτευση θα στοχεύσει η τ/κ Δεξιά για να περάσει από τη «βουλή» τον «προϋπολογισμό» του νέου έτους;» Τη στιγμή που γραφόταν το συγκεκριμένο ρεπορτάζ, στα Κατεχόμενα, αυτά τα ερωτήματα παρέμειναν αναπάντητα. Μετά τη διάλυση της «κυβέρνησης» κανένας Τ/κ πολιτικός και αναλυτής δεν τοποθετείται με σιγουριά για τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις που ακολουθούν.

Το συνέδριο

Μία εβδομάδα μετά την παραίτηση του Σανέρ, ο Ερσίν Τατάρ δρομολογεί τις διεργασίες για τον σχηματισμό μιας νέας, μεταβατικής «κυβέρνησης», η οποία θα οδηγήσει τους Τ/κ στις κάλπες για τις πρόωρες «βουλευτικές εκλογές». Η όλη διαδικασία ξεκινά με την καθυστέρηση της μιας εβδομάδας, γεγονός που προκαλεί την αντίδραση της αντιπολίτευσης, με το σκεπτικό ότι ο Τ/κ ηγέτης ενδέχεται να καθυστερήσει τον σχηματισμό της μεταβατικής «κυβέρνησης» για να κερδίσει πολύτιμο χρόνο ο Ερσάν Σανέρ, ο οποίος διεκδικεί την ηγεσία του μεγαλύτερου κόμματος της τ/κ Δεξιάς, του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (UBP), στο μεγάλο συνέδριο, το οποίο, εκτός απρόοπτου, θα πραγματοποιηθεί στις 30-31 Οκτωβρίου. Στο επικείμενο συνέδριο, ο Σανέρ θα αναμετρηθεί με υψηλόβαθμα στελέχη της τ/κ Δεξιάς για την ηγεσία του UBP. Ένα από αυτά είναι ο Φαϊζ Σου-

Ο Ερσίν Τατάρ δρομολογεί τις διεργασίες για τον σχηματισμό νέας, μεταβατικής «κυβέρνησης».

Η πανδημία, που συνεχίζεται για περίπου ενάμιση χρόνο, αφήνει πίσω της μια άκρως προβληματική κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα.

τζούγγου, ο οποίος διατηρεί ισχυρή βάση υποστηρικτών στο εσωτερικό του κινήματος. Πριν από ένα έτος, ο Σουτζούγγουλ απέσυρε την υποψηφιότητά του για την ηγεσία του κόμματος του, ύστερα από μεθοδεύσεις και παρασκηνιακές κινήσεις της Άγκυρας. Τότε, την ηγεσία του UBP ανέλαβε ο γραμματέας του κόμματος, Ερσάν Σανέρ. Από εκείνη την περίοδο, Τ/κ πολιτικοί και αναλυτές τον προσεγγίζουν ως «ο άνθρωπος της Άγκυρας».

Σύμφωνα με Τ/κ πολιτικούς και αναλυτές το αποτέλεσμα του συνεδρίου

του UBP είναι κρίσιμης σημασίας για το πολιτικό και οικονομικό μέλλον των Τ/κ. Στο τέλος του συνεδρίου θα αναδειχθεί ο ηγέτης του μεγαλύτερου τ/κ κόμματος. Ο νέος ηγέτης του UBP, εκτός απρόοπτου, θα παραλάβει από τον Τ/κ ηγέτη την εντολή του σχηματισμού νέας «κυβέρνησης». Και η υποπηρεσιακού χαρακτήρα, νέα «κυβέρνηση» θα οδηγήσει τους Τ/κ στις «κάλπες» για τις πρόωρες «βουλευτικές εκλογές».

Το πολιτικό αδιέξοδο

Η τ/κ κοινότητα αναμένει την ανάδειξη του νέου ηγέτη της τ/κ Δεξιάς ύστερα από μια μακρά περίοδο οικονομικής και πολιτικής αστάθειας. Η πανδημία που συνεχίζεται για περίπου ενάμιση χρόνο, στα κατεχόμενα αφήνει πίσω της μια άκρως προβληματική κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα. Την ίδια στιγμή, ο τ/κ πολιτικός βίος χαρακτηρίζεται από μεγάλο αναβρασμό. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, η «βουλή» δεν συνεδριάζει. Και αυτό

διότι, οι λειτουργίες της σκοντάφτουν πάνω στο πρόβλημα της απαρτίας. «Βουλευτές» της ίδιας της υπό διαλόγου «κυβέρνησης» και της αντιπολίτευσης ποιοκότάρουν την «βουλή», με αποτέλεσμα να καθυστερεί η λήψη σημαντικών αποφάσεων.

Την ίδια ώρα, στο εσωτερικό των τ/κ κομμάτων επικρατεί κλίμα αναβρασμού. Στο εσωτερικό του UBP παρατηρείται πολυδιάσπαση. Φράξεις της εκλογικής βάσης του κινήματος συσπειρώνονται γύρω από την υποψηφιότητα ορισμένων υψηλόβαθμων στελεχών του κόμματος. Διάσπαση παρατηρείται και στους κόλπους των υπολοίπων κομμάτων της τ/κ Δεξιάς. Στο Δημοκρατικό Κόμμα (DP), ο τέως ηγέτης του κόμματος, ο Σερντάρ Ντενκτάς βάλλει κατά τη σημερινή ηγεσία του κινήματος. Το δε, Κόμμα της Αναγέννησης (YDP) έχει ήδη διασπαστεί. Πριν από σύντομο χρονικό διάστημα από τους κόλπους του κινήματος, το οποίο υποστηρίζουν οι έποικοι, «ξεφύτρωσε» ένα νέο κόμμα, το Κόμμα του Έθνους

(MP). Μεγάλα προβλήματα κάνουν αισθητή την παρουσία τους και στο στρατόπεδο της τ/κ Αριστεράς. Στις επικείμενες «εκλογές», εκτός απρόοπτου, η τ/κ Αριστερά θα συμμετάσχει με τέσσερα ξεχωριστά κόμματα. Το μεγαλύτερο κόμμα της παράταξης, το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (CTP) σήμερα αντιμετωπίζει προβλήματα στο εσωτερικό του. Και τα ποσοστά του κινήματος παρουσιάζουν στασιμότητα. Τα μικρότερα κόμματα της τ/κ Αριστεράς, το Κόμμα Κοινωνικής Δημοκρατίας (TKP), το Κόμμα Κοινωνικής Λύτρωσης (TKP), το Κόμμα του Δρόμου της Ανεξαρτησίας (BYP) δεν φέρουν πολλές ελπίδες για ένα θετικό αποτέλεσμα στις πρόωρες «βουλευτικές εκλογές».

Ο «προϋπολογισμός»

Υπό τη σκιά των προαναφερόμενων, η τ/κ κοινότητα αναμένει και την ψήφιση του «προϋπολογισμού» του νέου έτους. Με τις σημερινές πολιτικές ισορροπίες το συγκεκριμένο εγχείρημα μετατρέπεται σε μια σημαντική πρόκληση της νέας, μεταβατικής «κυβέρνησης» και των τ/κ πολιτικών δυνάμεων.

Υπό κανονικές συνθήκες, ο «προϋπολογισμός» αναμένεται να έρθει στη «βουλή» τον Νοέμβριο. Για να συμβεί αυτό πρώτα πρέπει να σχηματιστεί η μεταβατική «κυβέρνηση» και στην συνέχεια να ξεπεραστεί το πρόβλημα της απαρτίας. Και για αυτό θα πρέπει να έρθουν σε συνεννόηση «κυβέρνηση» και αντιπολίτευση. «Η εκπρόκληση του Σουτζούγγουλ στο συνέδριο του UBP θα μπορούσε να επιταχύνει την συγκεκριμένη διαδικασία», αναφέρει τ/κ πηγή για το συγκεκριμένο ζήτημα, η οποία προσθέτει τα εξής: «Ο Σουτζούγγουλ ενδεχομένως θα επιχειρήσει να έρθει σε συνεννόηση με το Κόμμα του Λαού (HP) του Κουντρέτ Όζερασί. Σε περίπτωση που «ανασταλθώθει» η συγκεκριμένη UBP-HP τότε ο προϋπολογισμός θα περνούσε από τη βουλή εύκολα. Σε διαφορετική περίπτωση θα παραμείνουμε αντιμετώπι με νέες περιπέτειες».

ΑΡΘΡΟ
Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η νέα Silicon Valley

Μπορούμε να γίνουμε μια νέα Silicon Valley; Τι χρειάζεται να κάνουμε ώστε εταιρείες τεχνολογίας για να δημιουργήσουν τη βάση τους στον τόπο μας; Η Silicon Valley τα έχει καταφέρει γιατί ξεκίνησε από πολύ νωρίς. Στα τέλη του 1800 είχε ήδη καταστεί κέντρο για τον τηλεγράφο και τις ραδιοτηλεπικοινωνίες και μετά ακολούθησαν εταιρείες όπως η Hewlett Packard και η Dell. Δεν έγινε λοιπόν ξαφνικά κέντρο καινοτομίας αλλά χρειάστηκαν πάρα πολλά χρόνια επενδύσεων και επιμονής για να φτάσει στο σημείο να έχει δημιουργήσει μια οικονομία των 3 τρισε. δολαρίων. Για να πετύχουμε όμως εμείς να δημιουργήσουμε ένα νέο κέντρο καινοτομίας και βάσης τεχνολογικών επιχειρήσεων δεν αρκεί απλώς να καλυτερεύσουμε τις διαδικασίες εισδοχής ξένων εταιρειών, ταλέντων και επενδυτών στη χώρα μας. Πρέπει εμείς οι ίδιοι να αναπτύξουμε την κουλτούρα της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας τοπικά. Αυτό μπορούμε να το πετύχουμε στρέφοντας τη νεολαία στις νέες επιστήμες, στα μαθηματικά, στην πληροφορική και στην τεχνολογία γενικότερα. Τα πανεπιστήμιά μας θα πρέπει να γίνουν κοιτίδες καινοτομίας που θα αναπτύσσουν ιδέες σε συνεργασία με τους φοιτητές και με σκοπό να βγουν κάποια στιγμή στην αγορά. Ένας δεύτερος σημαντικός πυλώνας για να πετύχουμε και να γίνουμε τεχνολογικό κέντρο, είναι να έχουμε εύκολη πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια. Επιπλέον χρειάζεται να ανακαλύψουμε τον τροχό, μπορούμε να αντιγράψουμε το πρόγραμμα του Ισραήλ που πριν από πολλά χρόνια κατάφερε να δημιουργήσει το πρώτο κρατικό Venture Capital Fund στη χώρα. Εμείς βρισκόμαστε σε ακόμα πιο πλεονεκτική θέση αφού έχουμε την στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οργανισμών όπως το ΕΙΕ. Ελλάδα και Κύπρος μπορούν να συνεργαστούν και να δοκιμάσουν νέα προϊόντα και λύσεις σε ελεγχόμενα περιβάλλοντα πριν βγουν στην παγκόσμια αγορά, με περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας. Το κράτος θα πρέπει να σταθεί αρωγός και να βοηθήσει στην ανάπτυξη του τεχνολογικού τομέα, χωρίς όμως να προσπαθήσει να επέμβει καθοριστικά, δυσκολεύοντας ευκαιρίες που θα δημιουργηθούν. Η αγορά πάντα προηγείται της κρατικής ρύθμισης και αυτό είναι κάτι που πρέπει να κατανοήσουμε για να μπορέσουμε να αφήσουμε την επιχειρηματικότητα να αναπτυχθεί. Εκπαιδεύοντας τους νέους να σπουδάσουν νέες τεχνολογίες και συγχρόνως αλλάζοντας την κουλτούρα του κράτους, μπορούμε να δημιουργήσουμε τη νέα Silicon Valley που θα καλυτερεύσει τις ζωές όλων μας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

17TH CYPRUS SUMMIT

Working towards a secure environment for sustainable recovery

November 15th-16th 2021 • Hilton Nicosia, Cyprus

John Peet
Political and Brexit editor
The Economist

Nikos Anastasiades
President
Republic of Cyprus

John Sarbanes
Member of the U.S.
House of Representatives
Member, House Committee on
Energy and Commerce
(via connection)

Amos Hochstein
Senior advisor for energy security
US Department of State

Nikos Christodoulides
Minister of foreign affairs
Republic of Cyprus

Constantinos Petrides
Minister of finance
Republic of Cyprus

Yiannis Karousos
Minister of transport,
communications and works
Cyprus

Natasa Pilides
Minister of energy,
commerce and industry
Republic of Cyprus

Klaus Regling
Managing director
European Stability Mechanism

Myrto Zambarta
Head
European Commission
Representation in Cyprus

Vassiliki Lazarakou
Chair
Hellenic Capital Market Commission

Evgenios Evgeniou
CEO
PwC Cyprus

John Ardill
Vice-president, exploration
and new ventures frontier
ExxonMobil

Michael Charalambides
CEO and managing director
EcommBX

Christodoulos Angastiniotis
President
Cyprus Chamber
of Commerce and Industry

Sean Marion
Managing director,
financial institutions group
Moody's Investors Services

Hilton Nicosia (physical presence as per covid-19 health protocols)
All speakers and participants attending in person should be fully vaccinated or have proof
that they have tested positive with covid-19 during the last six (6) months.

www.hazliseconomist.com (livestreaming) | 17thcyprussummit.economist.com

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe
 @Economist_SEUR

The Economist SE Europe Events
 The Economist SE Europe Events

In collaboration with:

Premium gold sponsor:

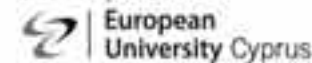
Premium energy sponsor:

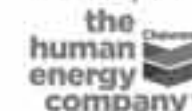
Gold sponsor:

Silver sponsor:

Bronze sponsor:

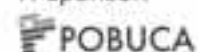
Communication sponsor:

Airline carrier:

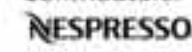
IT sponsor:

Logistics supplier:

Contributors:

Supported by:

Supporters:

Από την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο η OVHcloud αναμένεται να συγκεντρώσει 350 εκατ. ευρώ.

Στο χρηματιστήριο του Παρισιού η OVHcloud

Ο Πολωνός επιχειρηματίας Οκτάβ Κλαμπά ετοιμάζει την εταιρεία λογισμικού νέφους OVHcloud, με έδρα τη Γαλλία, για την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο του Παρισιού, επαγγελματίες πως θέλει να την αναδείξει σε πρωταθλήτρια εντός της Ευρώπης. Η πρώτη του εμφάνιση έγινε λίγο καιρό πριν, όταν αποφάσισε να στοιχηματίσει σε μια πολλά υποσχόμενη νεοφυή εταιρεία και να βρεθεί αντιμετωπίσει με τον πιο διάσημο και ισχυρό δισεκατομμυριούχο στη Γαλλία, που δραστηριοποιείται στην τεχνολογία, τον Ζαβιέ Νιλ. Κατά τον Οκτάβ Κλαμπά, «ο Ζαβιέ Νιλ είναι ένας καρχαρίας ο οποίος μπορεί να ανακαλύψει επιχειρηματικές ευκαιρίες, και το ίδιο κάνω κι εγώ». Οι δυο τους είχαν βρεθεί αντιμέτωποι για να διεκδικήσουν τη Shadow, εταιρεία λογισμικού νέφους στα βιντεοπαιχνίδια, όπως αναφέρει σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας Financial Times. Νικητής αναδείχθηκε ο Οκτάβ Κλαμπά.

Ωστόσο, ο μεγιστάνας Ζαβιέ Νιλ τον είχε στηρίξει στα πρώτα του βήματα, εννοικιάζοντας τον χώρο για τα μηχανήματά του. «Είναι εντυπωσιακά όσα πέτυχε. Ηρθε από το πουθενά και δημιούργησε μια πρωτοπορώ επιχείρηση λογισμικού νέφους στην Ευρώπη», λέει. Σήμερα η OVHcloud θέλει να ανοίξει την αγορά για τις δημόσιες υπηρεσίες λογισμικού νέφους, η οποία αναπτύσσεται 25% τον χρόνο και κυριαρχείται από τις Google, Amazon και Microsoft.

Ο ολλανδικής καταγωγής επιχειρηματίας, ο οποίος ζει από έφηβο στην Γαλλία, δεν αγαπά τη δημοσιότητα σαν τον Ζαβιέ Νιλ, αλλά τώρα θα εκτεθεί στα φώτα της με αφορμή την εισαγωγή της εταιρείας στο στο χρηματιστήριο. Η OVHcloud αναμένεται να συγκεντρώσει 350 εκατ. ευρώ με τη διάθεση νέων μετοχών της και με συνολική αποτίμηση από 3,5 έως 3,75 δισ. ευρώ. Ο ιδρυτής της και τα μέλη της οικογένειάς του ελέγχουν το 78%

του μετοχικού κεφαλαίου. Ακόμα και μετά την εισαγωγή μέρους της OVHcloud στο χρηματιστήριο και ακόμα κι αν η τιμή της μετοχής της διαμορφωθεί στα χαμηλότερα επίπεδα διακυμάνσης, το σχεδόν 70% των μετοχών της οικογένειας Κλαμπά θα αποτιμάται στα 2,5 δισ. ευρώ. Οπότε ο Οκτάβ Κλαμπά θα εξακολουθεί να θεωρείται από τους πλουσιότερους Ευρωπαίους επιχειρηματίες του κλάδου της υψηλής τεχνολογίας. «Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς πως μια εταιρεία που έχει την έδρα της στη Ρουμπέ στη Β. Γαλλία, χωρίς κεφάλαια από ιδιώτες επενδυτές, δύναται να ανταγωνιστεί ευθείας τους αμερικανικούς κολοσσούς», υπογράμμισε ο κ. Κλαμπά. «Η δημόσια εγγραφή για τη διάθεση μετοχών μπορεί να πείσει τους καχύποπτους ότι όντως συμβαίνουν πράγματα και πρέπει να συμμετάσχουν».

Για την ιστορία, θα πρέπει να κάνουμε μια αναδρομή. Το 1999 ήταν η χρονιά που Οκτάβ Κλαμπά ίδρυσε την εταιρεία του για φιλοξενία ιστοσελίδων. Σήμερα η OVHcloud απασχολεί 2.200 άτομα και παρέχει μια σειρά υπηρεσιών, όπως λογισμικό νέφους, αποθήκευση και δικτύωση πρωτίστως σε πελάτες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Μια πυρκαγιά στο κέντρο δεδομένων του Στρασβούργου πριν από λίγους μήνες επιβράδυνε την ανάπτυξη της, παρ' όλα αυτά ο φρενιτός στόχος του κ. Κλαμπά είναι πωλήσεις 663 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση και λειτουργικά κέρδη της τάξεως των 230 εκατ. δολαρίων. Στη διοίκηση της OVHcloud συμμετέχουν ο πατέρας του Οκτάβ Κλαμπά καθώς και ο αδελφός του, σύμφωνα με τους FT. Δεν μοιάζει με τους επιδειξιμαγνείς πλουσίους, κυκλοφορεί με απλά ρούχα και προτιμά να επενδύει τα έσοδα στην ίδια την εταιρεία – άλλωστε, όπως λέει ο Οκτάβ Κλαμπά, «γεννήθηκαν στην κομμουνιστική Πολωνία κι έμαθα να δημιουργώ με λίγα πράγματα».

Επιβράδυνση της ανάπτυξης το γ' τρίμηνο στην Κίνα

Η **κινεζική** οικονομία κατέβασε ταχύτητα το τρίτο τρίμηνο ως αναπόφευκτο συνεπακόλουθο ενός συνδυασμού αρνητικών παραγόντων. Καθοριστική στάθηκε η ανεπάρκεια ενέργειας που έπληξε τη δεύτερη οικονομία του κόσμου, καθώς προκάλεσε διακοπές στην ηλεκτροδότηση πλήττοντας την παραγωγή σε ορισμένες περιοχές, ενώ οι δυσθεώρητες τιμές της ενέργειας υπαγόρευαν τη διακοπή λειτουργίας εργοστασίων. Μεσολάβησε, όμως, και η κρίση στην κινεζική αγορά ακινήτων με αιχμή τα προβλήματα του στεγαστικού κολοσσού της

Κατά 4,9% αυξήθηκε το κινεζικό ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο, ενώ κατά το δεύτερο τρίμηνο είχε καταγράψει άνοδο 7,9%.

Evergrande και αναπόφευκτη συνέπεια ένα πλήγμα σε άλλες κατασκευαστικές, όπως και τη ραγδαία μείωση των πωλήσεων ακινήτων στη χώρα.

Η Κίνα ανακοίνωσε σήμερα καθαρή επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας της το τρίτο τρίμηνο και συγκεκριμένα αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,9% σε ετήσια βάση, εξαιτίας κυρίως της κρίσης των ακινήτων και των ελλείψεων ηλεκτρικού ρεύματος που άσκησαν πίεση στις εφοδιαστικές αλυσίδες της.

Το δεύτερο τρίμηνο του 2021, το ακαθάριστο εθνικό προϊόν της Κίνας είχε καταγράψει άνοδο 7,9% σε ετήσια βάση, μετά τη θεαματική ανάκαμψη κατά 18,3%

που είχε προηγηθεί την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου.

Η επιβράδυνση αυτή ήταν αναμενόμενη γενικά, αν και οικονομικοί αναλυτές που μίλησαν σε διεθνή ΜΜΕ τόνισαν πως περιμεναν την επιβράδυνση, αλλά όχι τόσο απότομη. Στην πλειονότητά τους προέβλεπαν πως η δεύτερη οικονομία στον κόσμο θα σημείωνε ανάπτυξη 5%. Σε ό,τι αφορά τον ρυθμό ανάπτυξης σε τριμηνιαία βάση, η κινεζική οικονομία αυξήθηκε κατά μόλις 0,2%, με ρυθμό πολύ κατώτερο αυτού της περιόδου Απριλίου - Ιουνίου, όταν το ΑΕΠ της αυξήθηκε κατά 1,3%.

Παρότι γενικά αντιμετωπίζονται με επιφύλαξη, τα επίσημα δεδομένα για το ΑΕΠ της Κίνας προσελκύουν πάντα την προσοχή οικονομολόγων, κυβερνήσεων και αγορών, με δεδομένο το βάρος της χώρας για την παγκόσμια οικονομία.

Σχεδόν εντελώς απαλλαγμένη από την πανδημία του νέου κορωνοϊού, η Κίνα είδε την ανάκαμψη της οικονομίας της να απειλείται από τη μεγάλη αύξηση του κόστους των πρώτων υλών, ειδικά του άνθρακα, από τον οποίο η χώρα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό για την τροφοδοσία των ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών της. Αποτέλεσμα: οι σταθμοί λειτουργήσαν με μειωμένα ωράρια παρά τη μεγάλη ζήτηση και η ηλεκτροδότηση άρχισε να γίνεται με δελτίο – αυξάνοντας κατακόρυφα τα κόστη παραγωγής για πολλές επιχειρήσεις. Αλλη πηγή ανησυχίας για τους οικονομολόγους: οι περιπέτειες του Evergrande και η πιθανή πτώχευση του γιγαντιαίου αυτού ομίλου των ακινήτων. Ο συγκεκριμένος τομέας, παραδοσιακά μία από τις ατμομηχανές της κινεζικής οικονομίας, διαδραμάτισε ρόλο-κλειδί στην ανάκαμψη μετά την πανδημία. Επομένως, η κινεζική κυβέρνηση έχει στόχο η ανάπτυξη της οικονομίας να είναι τουλάχιστον 6% το 2021. Το διεθνές Νομισματικό Ταμείο από τη δική του πλευρά προβλέπει ανάπτυξη 8% του ΑΕΠ της δεύτερης μεγαλύτερης οικονομίας του κόσμου.

Η ΕΚΤ εξετάζει αύξηση των αγορών ομολόγων της Ε.Ε.

Αναζητεί τρόπο για να συνεχιστεί και η αγορά ελληνικού χρέους

Σε μια προσπάθεια να αυτήσει περαιτέρω τη στήριξη που προσφέρει στις ευρωπαϊκές οικονομίες, η ΕΚΤ εξετάζει αφενός να αυτήσει τις αγορές κοινού χρέους της Ε.Ε. και αφετέρου μελετάει τρόπους για να διατηρήσει μέρος της ευελιξίας που της προσέφερε το έκτακτο πρόγραμμα αγορών ομολόγων κατά της πανδημίας, οπότε και να εξακολουθήσει να αγοράζει ελληνικό χρέος και μετά τη λήξη του έκτακτου προγράμματος. Τη στιγμή που η Κομισιόν ετοιμάζεται να εκδώσει το 2022 ομόλογα διπλάσιας αξίας των 80 δισ. ευρώ, που είναι το σύνολο των εκδόσεων της για το 2021 στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης, στους κόλπους της ΕΚΤ αρχίζει συζήτηση για πιθανή αύξηση των αγορών της σε κοινό χρέος της Ε.Ε. Στα σχέδια που μελετάει η τράπεζα της Ευρώζωνς αναφέρονται οι Financial Times, που επικαλούνται τέσσερα μέλη του Δ.Σ. της που μίλησαν στη βρετανική εφημερίδα σε καθεστώς ανωνυμίας και εξέφρασαν την πρόθεση να υποστηρίξουν

Το θέμα θα συζητηθεί σε δύο έκτακτες συναντήσεις της τράπεζας, αρχής γενομένης από τον Νοέμβριο.

μια αύξηση των αγορών κρατικών ομολόγων πάνω από το τρέχον όριο του 10%. Τα τέσσερα μέλη του Δ.Σ. ανέφεραν μάλιστα ότι το θέμα θα συζητηθεί σε δύο έκτακτες συναντήσεις της τράπεζας, αρχής γενομένης από τον Νοέμβριο. Προκειμένου, πάντως, να ληφθεί τέτοια απόφαση χρειάζεται να εγκριθεί από πλειοψηφία 25 μελών του Δ.Σ.

Όπως επισμαίνει η βρετανική εφημερίδα, αν το χρέος του Ταμείου Ανάκαμψης των 800 δισ. ευρώ τύχει περαιτέρω στήριξης από την ΕΚΤ, τότε θα μειωθεί το κόστος δανεισμού της Ε.Ε. Παράλληλα, όμως, θα αναβαθμιστεί το καθεστώς του κοινού χρέους της Ε.Ε. και τα ομόλογα του Ταμείου Ανάκαμψης μπορεί να εξελιχθούν σε ομόλογα αναφοράς για την Ευρώπη, όπως ήταν άλλοτε τα δεκαετή ομόλογα του γερμανικού δημοσίου, τα γνωστά ως bunds. Αν αυτήσει άλλωστε τις αγορές ομολόγων του Ταμείου Ανάκαμψης, η ΕΚΤ θα μπορεί να στηρίξει περισσότερο τις χρηματαγορές, χωρίς να αντιβαίνει τους κανόνες που της α-

Η **ιδέα της ΕΚΤ** για επέκταση των αγορών ομολόγων αναμένεται να προκαλέσει την αντίδραση του Γερμανού Γενς Βάιντμαν και του Ολλανδού Κλάας Κντο, που έχουν εκφράσει την εναντίωσή τους στις αγορές ομολόγων και ιδιαίτερως πέραν των περιόδων οξυμένης κρίσης.

παγορεύουν να έχει στο χαρτοφυλάκιό της περισσότερο από το 1/3 του χρέους οποιασδήποτε χώρας. Ορισμένοι αναλυτές της αγοράς πιθανολογούν ότι μέσα στο 2023 θα αγγίξει αυτά τα όρια σε ό,τι αφορά το χρέος της Γερμανίας και της Ολλανδίας. Μιλώντας στους FT, η Ελγκα Μπαρτς, επικεφαλής του τομέα μακροοικονομικών ερευνών στην BlackRock Investment Institute, τόνισε πως «αυξάνοντας τις αγορές υπερεθνικών ομολόγων, η ΕΚΤ θα έχει μεγαλύτερα περιθώρια ελιγμών για να αγοράζει κρατικά ομόλογα, αλλά και να εκδηλώσει τη στήριξή της στο σημαντικό αυτό πρόγραμμα της Ε.Ε.».

Στο μεταξύ, η ΕΚΤ αναμένεται ότι τον Δεκέμβριο θα ανακοινώσει πως τον Μάρτιο λήγει το έκτακτο πρόγραμμα αγορών ομολόγων ύψους 1,85 τρις. ευρώ που υιοθέτησε το 2020 για να αντιμετωπίσει τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Όπως, όμως, τόνισαν στη βρετανική εφημερίδα τα ίδια τέσσερα μέλη του Δ.Σ., η τράπεζα θα εξετάσει διάφορους τρόπους για να διατηρήσει μέρος της πρόσθετης

ευελιξίας που της παρέιχε το έκτακτο πρόγραμμα κατά της πανδημίας, καθώς εξαιρούνταν από το όριο στις αγορές εθνικών ομολόγων. Ένας από τους τέσσερις αξιωματούχους προσέθεσε πως η ΕΚΤ εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξακολουθήσει να αγοράζει χρέος της Ελλάδας και μετά τη λήξη του έκτακτου προγράμματος αγορών ομολόγων ύψους 1,85 τρις. ευρώ κατά της πανδημίας, μολοντί οι κανόνες της απαγορεύουν να αγοράσει ομόλογα που δεν έχουν βαθμολογία επένδυσης.

Όπως πάντως τόνιζουν οι FT, οποιαδήποτε ιδέα για επέκταση των αγορών ομολόγων είναι αναμενόμενο να προκαλέσει την αντίδραση των γνωστών «γερακιών» της ΕΚΤ, του Γερμανού Γενς Βάιντμαν και του Ολλανδού Κλάας Κντο, που έχουν εκφράσει την εναντίωσή τους στις αγορές ομολόγων και ιδιαίτερως πέραν των περιόδων οξυμένης κρίσης. Και βέβαια καθοριστικός παράγοντας στην έκβαση μιας τέτοιας αντιπαράθεσης θα είναι το κατά πόσον η ΕΚΤ θα εξακολου-

θήσει να θεωρεί παροδική την επιτάχυνση του πληθωρισμού και να προεξοφλεί υποχώρησή του μέσα στο επόμενο έτος κάτω από τον στόχο του 2%. Η σχετική εκτίμηση της τράπεζας αναμένεται για τον Δεκέμβριο. Στο μεταξύ, όμως, η ενεργειακή κρίση και η διαστημική εκτόξευση των τιμών της ενέργειας, σε συνδυασμό με τις ρωγμές στην εφοδιαστική αλυσίδα, έχουν πείσει ορισμένα από τα στελέχη της ΕΚΤ ότι η τράπεζα έχει υποτιμήσει τη δυναμική αύξησης των τιμών και τον κίνδυνο παγίωσης του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα. Μεταξύ οικονομικών αναλυτών επικρατεί, πάντως, η πεποίθηση πως η ΕΚΤ δεν πρόκειται να διακόψει τη στήριξη που προσφέρει στις ευρωπαϊκές οικονομίες όταν λήξει το έκτακτο πρόγραμμα κατά της πανδημίας. Οι περισσότεροι οικονομικοί αναλυτές προβλέπουν πως η τράπεζα θα επεκτείνει το παλαιότερο πρόγραμμα αγορών ομολόγων, στο πλαίσιο του οποίου αγοράζει ομόλογα αξίας 20 δισ. ευρώ τον μήνα.

Αλμα για τη χρηματιστηριακή αξία του ομίλου ημιαγωγών ASML

Θα υπερβεί τα 500 δισ. δολάρια το 2022 από 302 δισ. που αποτιμάται σήμερα

Ο **ολλανδικός** όμιλος της ASML προμηθεύει τις κατασκευάστριες εταιρείες ημιαγωγών με ζωτικής σημασίας υλικό, λογισμικό και υπηρεσίες, ώστε να παράγουν μαζικά μοντέλα σε πυρίτιο με ειδική μέθοδο, που ονομάζεται λιθογραφία. Πρόκειται για τη μοναδική επιχείρηση στον κόσμο που προσφέρει μηχανές υπερϊώδους λιθογραφίας, τις οποίες χρησιμοποιούν εταιρείες όπως η TSMC, που κατασκευάζουν τους πιο μικροκαμωμένους και λεπτεπίλεπτους ημιαγωγούς. Κάθε τέτοια μηχανή υπερϊώδους λιθογραφίας συναπαρτιζέται από 100.000 και πλέον εξαρτήματα, κοστίζει δε 150 εκατ. δολάρια. Οσο για τη μεταφορά των επιμέρους τμημάτων της, όπως αναφέρει σχετικά σε δημοσίευσμά του το αμερικανικό ειδησε-

Η ολλανδική επιχείρηση είναι η μοναδική στον κόσμο που προσφέρει μηχανές υπερϊώδους λιθογραφίας για την κατασκευή τσιπ.

ογραφικό δίκτυο του CNBC, απαιτούνται 40 κοντέινερ ή τέσσερα αεροσκάφη τζάμπο. Με όλα αυτά κατά νουν εκτιμάται πως η χρηματιστηριακή της αξία θα εκτιναχθεί από τα 302 δισ. δολάρια σήμερα σε πάνω από 500 δισ. δολάρια το 2022, σύμφωνα με δύο από τους μεγάλους επενδυτές του κλάδου της υψηλής τεχνολογίας.

Πρόκειται, συγκεκριμένα, για τον Νάθαν Μπενέεκ, ιδρυτή και συνεταιίρο των καινοτομικών επενδυτικών κεφαλαίων Air Street Capital, και τον Ιαν Χόγκκαρθ, ο οποίος πούλησε τη δική του νεοφυή εταιρεία Songkick στον αμερικανικό κολοσσό της Warner Music Group. Σε κοινή αναφορά τους στην ετήσια έκθεση για την κατάσταση της τεχνικής νομοσύνης,

Κάθε μηχανή υπερϊώδους λιθογραφίας της ASML κοστίζει 150 εκατ. δολάρια.

επισημαίνουν πως η ASML, η μεγαλύτερη της Ευρώπης στον κλάδο της τεχνολογίας, συνιστά τον ελάχιστο γνωστό ακρογωνιαίο λίθο της παγκόσμιας βιομηχανίας ημιαγωγών. Αξίζει να αναφέρουμε, καθώς αυτά τα εξαρτήματα. Ωστόσο, όπως υπογραμμίζει ο Ιαν Χόγκκαρθ στο δίκτυο του CNBC, ειδικά η τιμή της μετοχής ASML έχει ακόμα περιθώρια να αυξηθεί, ενώ αναφορικά με την κεφαλαιοποίηση της ολλανδικής εταιρείας, διευκρίνισε ότι δεν είναι αντίστοιχη της αμερικανικής Nvidia ή της ταϊβανέζικης TSMC, διότι

έχει έδρα στη Γηραιά Ηπειρο. Και εδώ η αγορά αποτιμά τις εταιρείες του κλάδου ελαφρώς χαμηλότερα, ενώ η τεχνολογία που δημιουργούν, βρίσκεται κυρίως στο προσκήνιο και όχι στην πρώτη γραμμή. Για να μπορέσει να γίνει μια σύγκριση, η Nvidia αποτιμάται σε 521 δισ. δολάρια, ενώ η TSMC σε 533 δισ. δολάρια. «Ο άνθρωποι, οι οποίοι θέλουν να ακολουθήσουν το ρεύμα και να επενδύσουν στους ημιαγωγούς, οι οποίοι καθίστανται ολοένα και σημαντικότεροι στο παγκόσμιο σύστημα προμηθευτικών αλυσίδας, θεωρούν πως η ολλανδική εταιρεία είναι μία προφανής υποψήφια», σημειώνει ο κ. Χόγκκαρθ. Η ανάπτυξη της ASML θα τροφοδοτηθεί από την ολοένα και εντονότερη επιθυμία των κρατών να μεταφέρουν σε

ευρωπαϊκό έδαφος την κατασκευή ημιαγωγών, ελαττώνοντας την εξάρτησή τους. Στην πλειονότητά τους οι ημιαγωγοί που χρειάζεται όλος ο πλανήτης, αυτή τη στιγμή παράγονται στην Νοτιοανατολική Ασία. Και όπως προσθέτει ο κ. Χόγκκαρθ, «ακόμα κι αν η Κίνα αποφασίσει να φτιάξει σήμερα το ισοδύναμο της TSMC, και πάλι θα χρειαστεί τις μηχανές υπερϊώδους λιθογραφίας της ASML».

Η ολλανδική εταιρεία, τέλος, αναμένει άνοδο πωλήσεων την προσεχή δεκαετία, με τα ετήσια έσοδά της στα 24-30 δισ. ευρώ έως το 2025 και στο 54% με 56% τα μεκτά περιθώρια κερδών της. Όπως γίνεται αντιληπτό, η πρόβλεψη εσόδων απέχει πολύ από την αρχική των 15-24 δισ. ευρώ.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το αίτημα αξιοπιστίας αναστατώνει τις αγορές

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων μιας πανδημίας δεν ήταν ανώδυνη για τα κράτη ούτε και για τις αγορές. Οι κυβερνήσεις φρόντισαν να διοχετεύσουν ρευστότητα στην οικονομία ώστε να περιοριστούν οι συνέπειες από την απότομη καθίζηση της οικονομικής δραστηριότητας. Το δημόσιο χρέος όλων των κρατών αυξήθηκε γρήγορα, η αλυσίδες προμηθειών για υλικά και πρώτες ύλες ανατράπηκαν, μεταρρυθμίσεις αναβλήθηκαν. Αυτό που έγινε αποτελεί μετατόπιση των προτεραιοτήτων.

Η συγκυρία αυτή όμως επανάφερε την αξία μιας παλιάς αναγκαιότητας. Έκανε επίκαιρη την επιδίωξη αξιοπιστίας. Την αποκατάσταση εμπιστοσύνης, τη σιγουριά ότι όσοι λαμβάνουν αποφάσεις γνωρίζουν τι κάνουν, αλλά και τον τρόπο που θα επιδιώξουν τους στόχους. Κι αυτό γίνεται όλο και περισσότερο έντονο όσο η οικονομία απομακρύνεται από την έκτακτη κατάσταση της πανδημίας. Οι αγορές θα πάψουν να ανέχονται (δικαιολογούν) την εκτίναξη του δημοσίου χρέους, τα επιτόκια δεν θα μείνουν μηδενικά για πάντα, οι εταιρείες θα αναγκαστούν να προσαρμοστούν σε απαιτήσεις βιώσιμης ανάπτυξης. Η έννοια της βιωσιμότητας συνήθως χρησιμοποιείται με την έννοια της προστασίας περιβάλλοντος, των οικολογικών επιδιώξεων. Στην πραγματικότητα όμως αυτή είναι η πρόχειρη μετάφραση της λέξης sustainability από τα αγγλικά. Ουσιαστικά περιλαμβάνει τις έννοιες της υποστήριξης, διατήρησης, αντοχής ό-ποιου υποφέρει (υπομένει) για κάποιον σκοπό. Οσον αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση, στο εξής θα απαιτούνται κανόνες με αξιόποινα χρονοδιαγράμματα ώστε η σταθεροποίηση και μείωση του χρέους να είναι αποτελεσματική και λιγότερο οδυνηρή. Στο πρόσφατο παρελθόν πήραμε το μάθημα πως όταν η κυβέρνηση που δανίζεται θεωρείται δημοσιονομικά υπεύθυνη, η χρηματοδότηση των ελλειμμάτων είναι πιο εύκολη. Οι κυβερνήσεις που δεσμεύονται για τις μελλοντικές κινήσεις προσαρ-

μογής εξασφαλίζουν εύκολα χρηματοδότηση. Πρέπει όμως να προβάλλουν την προσήλωσή τους στη δημοσιονομική σταθερότητα αναλαμβάνοντας μεταρρυθμίσεις ή και υιοθετώντας σαφή χρονοδιαγράμματα που εξυπηρετούν τον περιορισμό των ελλειμμάτων στο προσεχές μέλλον.

Πέραν όμως από τη δημοσιονομική διαχείριση, η αξιοπιστία αναδεικνύεται ευρύτερα ως επιβεβλημένη συμπεριφορά. Από τον Μάρτιο ισχύει ο Κανονισμός που αφορά τις γνωστοποιήσεις βιωσιμότητας, αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (γνωστός ως Sustainable Finance Disclosure Regulation). Καθορίζει κανόνες σχετικά με τη διαφάνεια, την ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας και την εξέταση των δυσμενών επιπτώσεων στις διαδικασίες τους και την παροχή σχετικών με τη βιωσιμότητα πληροφοριών. Και αυτά αφορούν τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία, επενδυτικές εταιρείες, οικονομικούς συμβούλους. Όλοι πλέον δεν αρκεί να ισχυρίζονται ότι επενδύουν σε τοποθετήσεις που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον, πρέπει να το αποδεικνύουν με πλήρη, αποκαλυπτικά στοιχεία. Υποκρέωνονται να είναι αξιόποιστοι.

Στο τέλος του έτους πρέπει να κατατάζουν τον εαυτό τους, τα προϊόντα τους, ανάλογα με την προσαρμογή τους, πλήρως ή μερικώς, σε περιβαλλοντολογικούς στόχους ή κοινωνικές προτεραιότητες. Όσοι έχουν προσαρμοστεί στην πράξη, θα έχουν πλεονεκτήματα. Σημειώνεται ότι οι υποχρεώσεις αυτές δεν αφορούν μόνον όσους λένε ότι τα προϊόντα τους προστατεύουν το περιβάλλον κ.λπ., αφορά όλους, ανεξάρτητα από το τι ισχυρίζονται.

Η αξιοπιστία ως ισχυρό αίτημα της εποχής είναι η απάντηση στην υποστήριξη που προσέφερε το δημόσιο χρήμα σε άτομα και επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Όσοι ευνοήθηκαν πρέπει τώρα να πείσουν ότι είναι υπεύθυνοι, έχουν διαφάνεια στις δραστηριότητές τους, δεν διακινδυνεύουν τη σταθερότητα.

Κλιμακώνεται το «μποτιλιάρισμα» στα εμπορικά λιμάνια του κόσμου

Ουρές πλοίων σε Κίνα, Σιγκαπούρη, Βιετνάμ, συνεχίζονται τα προβλήματα στις ΗΠΑ

Μια στελείωτη σειρά από πλοία που μεταφέρουν εμπορευματοκιβώτια περιμένουν παρατεταγμένα στους τερματικούς σταθμούς στα σημαντικότερα εμπορικά λιμάνια της Κίνας, στο Χονγκ Κονγκ και στη Σεντζέν. Η τελευταία αυτή εξέλιξη προστίθεται στο χάος και στον συνωστισμό που εξακολουθεί να επικρατεί στα λιμάνια του κόσμου, αλλά στην Κίνα φαίνεται πως έχει επιδεινωθεί τις τελευταίες ημέρες. Αιτία ο τυφώνας «Κομπασού» που έπληξε τις δύο εμπορικές μητροπόλεις της Κίνας, αναγκάζοντας τα δύο λιμάνια να διακόψουν την κίνηση για δύο ημέρες. Το αποτέλεσμα ήταν να φτάσει χθες στα 271 ο αριθμός των πλοίων που περίμεναν για να μπουν στο λιμάνι και να ξεφορτώσουν το εμπόρευμα. Ήταν ο μεγαλύτερος αριθμός πλοίων που μετρήθηκαν να περιμένουν έξω από λιμάνια από τον Απρίλιο, οπότε άρχισε να καταγράφει τα στοιχεία η Bloomberg News. Σύμφωνα με το Reuters, το λιμάνι του Λος Αντζελες προσπαθεί να πείσει όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην εφοδιαστική αλυσίδα,

Η συμφόρηση στα κινεζικά λιμάνια αναμένεται να συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι την 1η Φεβρουαρίου.

Αντζελες και του Λονγκ Μπιτς.

«Η εφοδιαστική αλυσίδα αντιμετωπίζει ακραία προβλήματα και εφόσον δεν υπάρχει ασφαλιστική δικλίδα, το παραμικρό μπορεί να οξύνει το πρόβλημα σε ακραίο βαθμό», σχολιάζει ο Τζέιμς Τέο, αναλυτής της Bloomberg Intelligence, που προσε-ξοφλεί πως η συμφόρηση στα κινεζικά λιμάνια θα συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι το κινεζικό νέο έτος, εν ολίγοις μέχρι την 1η Φεβρουαρίου. Την εκτίμησή του συμ-μερίζεται και ο Ντέντλεφ Τρέφζγκερ, διευθύνων σύμβουλος της Kuehne & Nagel, μίας από τις μεγαλύτερες εταιρείες logistics. Άλλοι παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι η συμφόρηση στα λιμάνια

μπορεί να παραταθεί περισσότερο, ιδιαιτέρως σε περίπτωση μεγάλης κακοκαιρίας ή μεγάλης αύξησης των κρουσμάτων κορωνοϊού στην Κίνα, η οποία έχει υιοθετήσει την πολιτική των μηδενικών κρουσμάτων με ακραία προληπτικά μέτρα. «Στο βόρειο ημισφαίριο μπαίνουμε στη χειμερινή περίοδο και θα επιστρέψουμε στις συνθήκες δυσκολίες που συνοδεύουν τις χιονοπτώσεις, τους ισχυρούς ανέμους και τη διακοπή λειτουργίας των λιμανιών και δεν ξέρουμε τι θα γίνει τότε», τονίζει ο Λαρς Μάικλ Γιένσεν, επικεφαλής του ανοικτού δικτύου της ναυτιλιακής μεταφορών Maersk.

Την ίδια στιγμή συνεχίζεται η καταιγίδα

στο Βιετνάμ που έχει κυριολεκτικά διασκορπίσει τα πλοία στο λιμάνι Χαϊφόνγκ, το τρίτο μεγαλύτερο της χώρας με τερματικό σταθμό εμπορευματοκιβωτίων. Στη Σιγκαπούρη ο αριθμός των πλοίων που περιμένουν βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα από τις 21 Ιουλίου, οπότε έπληξε τη Σαγκάη ο τυφώνας «Ιν-φα». Μιλώντας στο Bloomberg στελέχη της PSA Corp, που διαχειρίζεται τους τερματικούς σταθμούς κοντέινερ στη Σιγκαπούρη, τόνισαν πως καταβάλλουν προσπάθεια να βοηθήσουν την πελατιά τους για να μπορέσει να διαχειριστεί τις καθυστερήσεις και να έχει τη σωστή ανταπόκριση με την άφιξη των κοντέινερ. Εν ολίγοις, οι τυφώνες στις ασιατικές χώρες έχουν περιπλέξει περαιτέρω την ήδη χαοτική κατάσταση που επικρατεί στα εμπορικά λιμάνια ανά τον κόσμο. Σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times επικαλείται στοιχεία της Kuehne & Nagel, που υπολογίζει ότι αυτήν τη στιγμή βρίσκονται ακινητοποιμένα έξω από λιμάνια ανά τον κόσμο 584 πλοία εμπορευματοκιβωτίων.

Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα, ο Σάμιον Χέινι, αναλυτής της συμβουλευτικής Drewry, υπογραμμίζει πως «οι εφοδιαστικές αλυσίδες έχουν δεχθεί πλήγ-ματα από παντού και παρουσιάζουν άνευ προηγουμένου δείγματα κατάρρευσης». Προσθέτει, μάλιστα, ότι τα προβλήματα έχουν πολύ βαθύτερα αίτια από αυτά που φαίνονται στα λιμάνια. Η αδιάκοπα αυξανόμενη ζήτηση για καταναλωτικά προϊόντα, η αναστάτωση που έχει προκαλέσει η πανδημία στα δρομολόγια των πλοίων μεταφοράς κοντέινερ, η ανεπάρκεια λιμενεργατών αλλά και οι ελλείψεις οδηγών βαρέων φορτηγών έχουν όντως συνεισφέρει σε αυτήν τη χαοτική κατάσταση στα λιμάνια. Η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω όταν τα πλοία φτάνουν καθυστερημένα στα λιμάνια, οπότε ανατρέπεται η σειρά των εργασιών για τη μεταφορά του φορτίου, με αποτέλεσμα να διαταράσσεται και η διαδικασία μεταφοράς, φόρτωσης σε φορτηγά και αποθήκευσης.

Bloomberg, Reuters, Financial Times

ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940-41

Μια συλλεκτική έκδοση με φωτογραφίες από: Μουσεία | Ιδρύματα | Βιβλιοθήκες | Συλλογές

Πρόλογος: Ευάνθης Χατζηβασιλείου

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Υποσχέσεις

Αναγνωρίζοντας εμμέσως ότι η έλλειψη εργαστικών χεριών χαμηλής εξειδίκευσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις χαμηλές αποδοχές, ο Βρετανός πρωθυπουργός, Μπόρις Τζόνσον, υποσχέθηκε προ ημερών μετασχηματισμό της βρετανικής οικονομίας σε «μια οικονομία υψηλών μισθών, υψηλής εξειδίκευσης και υψηλής παραγωγικότητας».

Το πρόβλημα

Ο διευθύνων σύμβουλος της αεροπορικής Southwest Airlines, Γκάρι Κέλι, κατέστησε σαφές ότι το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού αφορά περισσότερο τα επαγγέλματα με μικρότερες απαιτήσεις εξειδίκευσης και λιγότερες αποδοχές, όταν τόνισε πως «εκεί που αντιμετωπίζουμε τον μεγαλύτερο ανταγωνισμό για προσωπικό είναι στις εργασίες εδάφους».

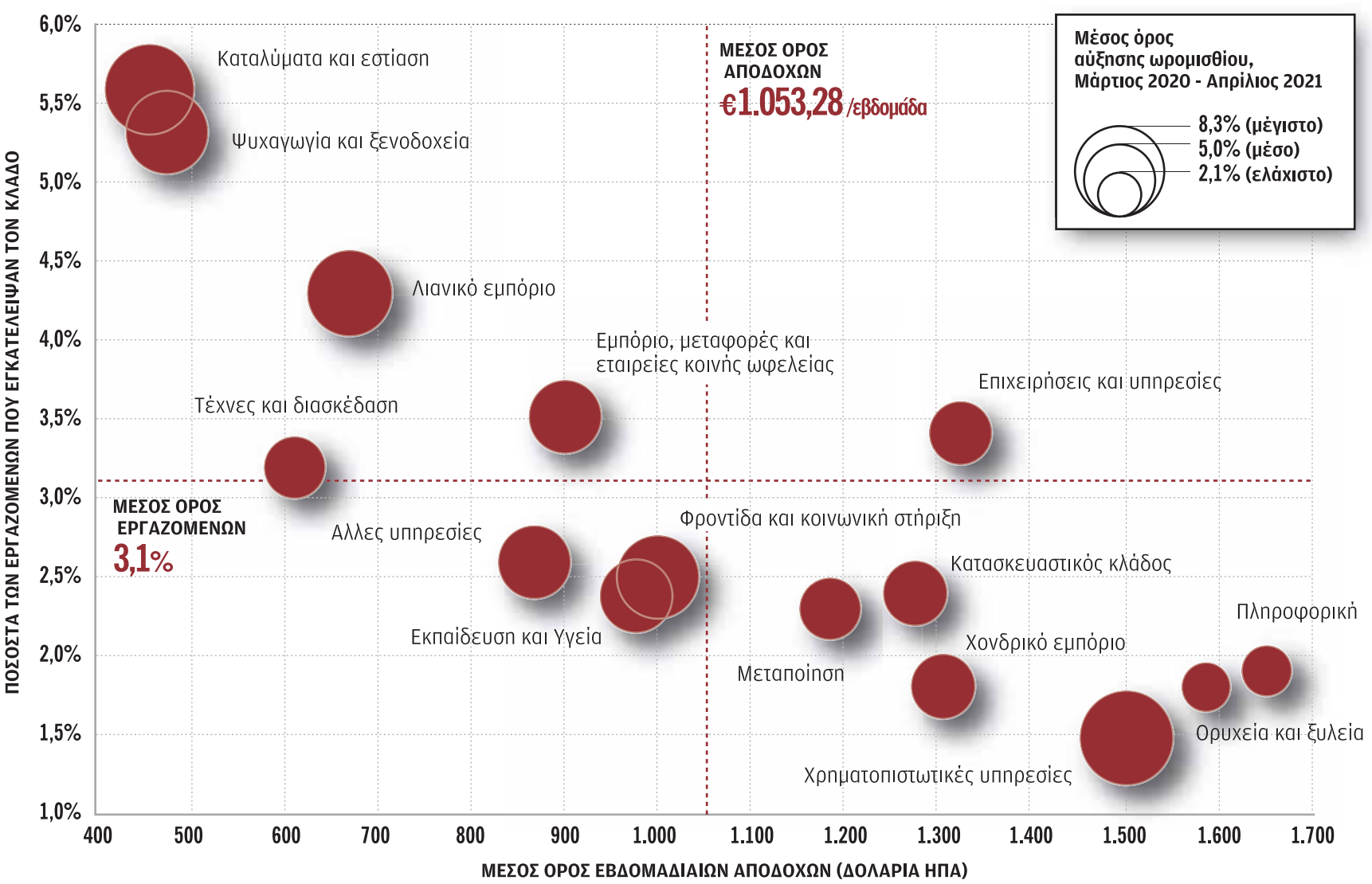

Τι άλλαξε

Ο διεθνής αντιπρόσωπος της Ενωσης Εργαζομένων στις Μεταφορές της Αμερικής, Γκάρι Πέτερσον, σκιαγράφησε μια εξέλιξη που επέφερε η πανδημία στις αγορές εργασίας εξηγώντας πως «άλλοτε πολλοί ήθελαν να εργαστούν στις αεροπορικές εταιρείες επειδή η αμοιβή ήταν καλή, αλλά σήμερα έχουν πολλές άλλες επιλογές».

Οι χαμηλές αποδοχές ευθύνονται για τις ελλείψεις προσωπικού

Κλάδοι που παρουσιάζουν μεγάλες ελλείψεις προσωπικού μετά την πανδημία, όπως των ξενοδοχείων και της ψυχαγωγίας, προχώρησαν μεν σε αυξήσεις μισθών αλλά και πάλι οι αποδοχές του προσωπικού τους είναι χαμηλές

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Εργασίας ΗΠΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αναζητούνται επειγόντως εργαζόμενοι

Ψάχνουν και δεν βρίσκουν προσωπικό οι επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο μετά την πανδημία

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Παρά τις αλληπάλληλες μεταβολές που έχει προκαλέσει στην παγκόσμια οικονομία η λαίλαπα της πανδημίας και ενώ γίνεται ολοένα και πιο αντιληπτό ότι η επόμενη ημέρα θα βρει ένα άλλο τοπίο, ορισμένες εξελίξεις εξακολουθούν να εκπλήττουν. Εν προκειμένω φαίνεται παράδοξο ότι εργοδότες κάθε είδους αναζητούν απεγνωσμένα υπαλλήλους και το πρόβλημα απασχολεί τις επιχειρήσεις από τις ΗΠΑ μέχρι την Ευρώπη έως και την Ελλάδα. Μία από τις μεγαλύτερες σχετικές έρευνες που έγιναν μέσα στο καλοκαίρι και συγκεκριμένα της SHRM (εταιρεία διαχείρισης ανθρώπινων πόρων) κατέδειξε πως σχεδόν το 90% των αμερικανικών επιχειρήσεων με προσωπικό

1.200 υπαλλήλων αδυνατεί να καλύψει τις κενές θέσεις, ενώ σε ποσοστό 73% δήλωσαν πως διαπιστώνουν μεγάλη μείωση των αιτήσεων για τις κενές θέσεις.

Οι ελλείψεις επαγγελματιών και προσωπικού δεν είναι βέβαια πρωτοφανές εξέλιξη. Πολύ πριν από την πανδημία αποτελούσε γνώριμο πρόβλημα για τις επιχειρήσεις των ανεπτυγμένων οικονομιών, τόσο των ΗΠΑ αλλά και πολλών ευρωπαϊκών όπως, για παράδειγμα, η Γερμανία. Αφορούσε, όμως, κατά κύριο λόγο τα υψηλά κλιμάκια της αγοράς εργασίας, τις θέσεις υψηλής εξειδίκευσης που δημιουργήσε η τεχνολογική εξέλιξη. Η εidoποίηση διαφορά σήμερα είναι ότι η έλλειψη προσωπικού αγγίζει σχεδόν όλο το φάσμα της αγοράς εργασίας, ή τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος

από αυτό. Οχι μόνο δεν περιορίζεται το πρόβλημα στις θέσεις υψηλής εξειδίκευσης, αλλά είναι οξύτερο στους τομείς της μεταποίησης, των ξενοδοχείων, της εστίασης αλλά και στις υπηρεσίες Υγείας, με τις μεγαλύτερες ελλείψεις σε σκληρά και δύσκολα επαγγέλματα που δεν καίρουν ούτε μεγάλης κοινωνικής αιγής ούτε καλών αποδοχών. Το κατέδειξε η κρίση των καυσίμων στη Βρετανία με τις ουρές των Βρετανών στα βενζινάδικα της χώρας, αποτέλεσμα της έλλειψης οδηγών βαρέων φορτηγών για τη μεταφορά των καυσίμων. Και αν στη Βρετανία η συγκεκριμένη έλλειψη οφείλεται κυρίως στην απόσχιση της από την Ε.Ε., που ανάγκασε 25.000 ξένους οδηγούς να την εγκαταλείψουν, δεν υπάρχει εξίσου απλή εξήγηση για τις υπόλοιπες χώρες και

τους άλλους κλάδους. Και το ερώτημα προκύπτει αναπόφευκτα: πού πήγαν όλοι οι εργαζόμενοι; Γιατί δεν επιστρέφουν στις θέσεις που κατείχαν πριν από τα lockdowns; Και προπαντός, αφού η ανεργία παραμένει σε ανησυχητικά υψηλά επίπεδα, γιατί δεν σπεύδουν οι άνεργοι να καλύψουν τις κενές θέσεις; Όλα δείχνουν πως στη διάρκεια των lockdowns και ιδιαιτέρως του πρώτου και συνθήως σκληρού lockdown κατά το πρώτο κύμα της πανδημίας, όταν οι άνθρωποι έμειναν αναγκαστικά στο σπίτι τους είχαν τον χρόνο να σκεφτούν περισσότερο και να εκτιμήσουν πως ίσως η εργασία τους αξίζει περισσότερο από τον μισθό που εισπράττουν και ίσως έχουν ανάγκη κάτι άλλο στη ζωή τους.

Τα κίνητρα των ανθρώπων που αρνού-

νται να επιστρέψουν στις θέσεις τους ή παύουν να αναζητούν εργασία στον κλάδο στον οποίο κινούνται μέχρι προσφάτως, σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με το αίτημά τους για καλύτερες αμοιβές. Το συμπέρασμα είναι εύλογο ακριβώς επειδή υπάρχουν τόσες ελλείψεις σε κακοπληρωμένες δουλειές. Η έρευνα της SHRM μεταξύ 1.000 ανέργων Αμερικανών φέρει το 29% των ερωτηθέντων να δικαιολογεί το γεγονός ότι δεν έχει ακόμη βρει εργασία, επικαλούμενο τις χαμηλές αποδοχές που του προσφέρουν οι επιδοχοί εργοδότες του. Παράλληλα, όμως, το 17% εξηγεί πως προετοιμάζεται για αλλαγή επαγγέλματος με καλύτερες προοπτικές. Αυτό υποδηλώνει βέβαια την αναζήτηση καλύτερων συνθηκών εργασίας και καλύτερων προοπτικών.

Στροφή σε άλλους κλάδους από εκατομμύρια εργάτες

Προκειμένου να δελεάσουν τους επιδοχούς υπαλλήλους τους, επιχειρήσεις ανά τον κόσμο επιστρατεύουν πολιτικές που έως τώρα προορίζονταν αποκλειστικά και μόνο για τους υπαλλήλους γραφείου και μάλιστα τους καλοπληρωμένους. Για την ακρίβεια, οι πολιτικές αυτές ήταν μάλλον αδιανόητες για τα κακοπληρωμένα επαγγέλματα, όπως είναι αυτά του ξενοδοχειακού τομέα και της εστίασης ή ακόμη και των ανεδίκητων ή χαμηλής ειδίκευσης εργατών στη μεταποίηση: πρόσφατες έρευνες στις ΗΠΑ φέρουν το 57% των αμερικανικών επιχειρήσεων να προσφέρει μπόνους, το 44% προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και το 43% να αυξάνει τους μισθούς.

Δεν έχουν όμως τα επιθυμητά αποτελέσματα και το 55% καταφεύγει συχνά στους προσωρινούς υπαλλήλους. Αναλυτές της αγοράς εργασίας επισημαιοιν πως για εκατομμύρια εργαζομένους η στροφή σε άλλον κλάδο ήταν ζήτημα επιβίωσης και υπαγορεύτηκε από την ίδια την πανδημία. Για παράδειγμα, η ανάγκη αλλαγής επαγγέλματος ήταν επιτακτική για πολλούς εργαζομένους στους κλάδους των ξενοδοχείων και της εστίασης, καθώς τα αλληπάλληλα lockdowns τους καλλιέργησαν αίσθημα επαγγελματικής ανασφάλειας. Στην Ιρλανδία, για παράδειγμα, επίσημα στοιχεία φέρουν το 30% των εργαζομένων στον ξενοδοχειακό κλάδο να έχουν μετα-

φερθεί σε άλλον τομέα, καθώς δεν γνώριζαν πόσο θα διαρκέσουν τα lockdowns και αν θα έχουν ολέθριες συνέπειες για τη θέση εργασίας τους. Κάτι ανάλογο συνέβη στην Τσεχία, όπου τα εργατικά συνδικάτα αναφέρουν πως οι εργαζόμενοι σε ξενοδοχεία στράφηκαν σε επαγγέλματα σχετικά με τις πλατφόρμες στο Ίντερνετ και τις υπηρεσίες κατ'οίκον παράδοσης παραγγελιών κάθε είδους.

Και βέβαια σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων θέτει σε προτεραιότητα τις καλύτερες συνθήκες εργασίας και τη δυνατότητα ευελιξίας με σκοπό την αρμονία ανάμεσα στην επαγγελματική ζωή. Έρευνα της εταιρείας δημοσκοπήσεων Blind κα-

τέγραψε πως το 64% των εργαζομένων σε αμερικανικές επιχειρήσεις θα δεχόταν κάποια μείωση αποδοχών προκειμένου να διατηρήσει το καθεστώς της τηλεργασίας μέχρι το τέλος της σταδιοδρομίας του. Και βέβαια είναι ιδιαίτερα υψηλά τα ποσοστά όσων επιμένουν να συνεχίσουν τηλεργασία όταν πρόκειται για εργαζομένους στον κλάδο της τεχνολογίας. Πολλοί εγκαταλείπουν τη δουλειά τους για να μην αναγκαστούν να επιστρέψουν στο γραφείο.

Εν ολίγοις, η πανδημία έχει εξωθήσει σημαντική μερίδα των εργαζομένων να αναθεωρήσουν τη σταδιοδρομία τους και να διεκδικήσουν τις συνθήκες εργασίας που επιθυμούν. Διεθνή ΜΜΕ αναφέρουν

αμέτρητες ιστορίες ανθρώπων που τόλμησαν μια σημαντική αλλαγή. Ανάμεσά τους δικηγόροι που εγκατέλειψαν μεγάλες εταιρείες νομικών και ακριβοπληρωμένες θέσεις για να ανοίξουν κάποια δική τους μικρή επιχείρηση κοντά στο σπίτι τους. Ακριβοπληρωμένα στελέχη τραπεζών που εγκατέλειψαν τις τράπεζες για να ασχοληθούν με κάτι σχετικό με τα κρυπτονομίσματα, αλλά και δημοσιογράφους που άφησαν το πόστο τους για να εξελιχθούν σε συγγραφείς ή και freelance ρεπόρτερ. Στον αγγλοσαξονικό κόσμο και τα ΜΜΕ έχουν ήδη βαφτίσει τη νέα τάση «η οικονομία Ύολο», από τα αρχικά των λέξεων που στα αγγλικά σημαίνουν «ζεις μόνο μια φορά».

Το κίνημα της «Μαζικής παραίτησης» και η καινούργια τάση των νέων

Η εφημερίδα Financial Times μιλάει για το κίνημα της «Μαζικής παραίτησης» αναφερόμενη στις ιστορίες ανθρώπων που εγκατέλειψαν τις θέσεις εργασίας τους εν μέσω της πανδημίας και, όπως τονίζει, πρόκειται για αρκετά συνήθεις ιστορίες. Ανθρώποι απηυδισμένοι από την υπερβολική εργασία ή τις κακές συνθήκες, απηυδισμένοι από την καθημερινή ρουτίνα, αναζητούν μια καλύτερη ζωή μέσα από μια νέα σταδιοδρομία.

Ανάμεσα τους η Λίζα Μακντόναφ, που μιλώντας στην εφημερίδα Santa FE New Mexican ανέφερε ότι άφησε τη δουλειά της ως υπεύθυνη γκαλερί για να ανοίξει κατάστημα παπουτσιών και επικαλείται

ως κύρια αιτία «το υπερβολικό άγχος της δουλειάς» και την ανάγκη «να ικανοποιήσει την επιθυμία της για κάτι δημιουργικό».

Μια άλλη περίπτωση η Τζέινφερ Κίντσον, που μιλώντας στην Toronto Star δήλωσε πως εγκατέλειψε τον τομέα των τηλεπικοινωνιών και στράφηκε στην επιμέλεια ταινιών. Όπως τονίζει η ίδια, ανέβαλε επί χρόνια την αλλαγή, αλλά όταν ξέσπασε η πανδημία είπε «ή τώρα ή ποτέ». Ψυχολόγοι αναφέρονται στη νέα τάση επισημαιοιντας πως η πανδημία καλλιέργησε μια αντίδραση του τύπου «μπορώ να ζω και χωρίς ασφάλεια, αλλά χρειάζομαι λίγο νόημα στη ζωή μου».

Ανθρωποι απηυδισμένοι από την υπερβολική εργασία ή τις κακές συνθήκες αναζητούν μια καλύτερη ζωή μέσα από μια νέα σταδιοδρομία.

Και βέβαια η νέα τάση έχει πολύ περισσότερους οπαδούς μεταξύ των νέων. Από διεθνείς έρευνες μεταξύ φοιτητών προκύπτει πως είναι πολύ υψηλά τα ποσοστά των φοιτητών πανεπιστημίων που θέτουν σε προτεραιότητα τα ενδιαφέροντά

τους, το πάθος τους και το μεράκι τους, πάνω από το εισόδημα και την επαγγελματική ασφάλεια. Και πάλι οι ψυχολόγοι υπογραμμίζουν πως συνήθως όσοι έχουν αυτή την αντίληψη για τα πράγματα έχουν ήδη μεγάλη οικονομική ασφάλεια, κοινωνικά προνόμια και ανήκουν στις τυχερές κατηγορίες ανθρώπων.

Η επιδίωξη για ικανοποίηση των ονείρων, της δημιουργικότητας και των φιλοδοχιών στο πλαίσιο της εργασίας εγκυμονεί κινδύνους. Η τάση επηρεάζει πάντως κατά κάποιον τρόπο την αγορά εργασίας. Ορισμένες τράπεζες της Γουόλ Στρίτ αυτοματοποιούν τις πιο ανιαρές εργασίες και, όπως τονίζει στους FT στέλεχος της

Goldman Sachs, «στόχος είναι να δοθεί στα νεότερα στελέχη των τραπεζών η δυνατότητα να κάνουν περισσότερα δημιουργικά πράγματα και να εμπλέκονται όσο γίνεται λιγότερο στις ανιαρές εργασίες ρουτίνας».

Εν ολίγοις, ο απλώς κοινότοπος παραδοσιακός στόχος της σταθερότητας, του σταθερού εισοδήματος και της κοινωνικής θέσης αρχίζει να υποβαθμίζεται στο σύστημα αξιών των νέων και να εκπολιτίζεται από τη διάθεση για ενθουσιασμό.

Την ίδια στιγμή, πάντως, οι στατιστικές επαναφέρουν τον κόσμο στην πεζή πραγματικότητα, καθώς οι δημοσκοπήσεις που διεξήχθησαν στα μέσα Σεπτεμβρίου

φέρουν περίπου 4,65 εκατ. άτομα στις ΗΠΑ να αποφεύγουν την εργασία φοβούμενα είτε μη μολυνθούν τα ίδια είτε μη μολύνουν κάποιο από τα προσφιλή τους πρόσωπα με κορωνοϊό.

Πιθανώς υπάρχουν ακόμη πολλά διαφορετικά αίτια που παρουσιάζονται αυτό το σοκ στην παγκόσμια αγορά εργασίας. Η πανδημία επιδείνωσε άλλωστε και ορισμένες προϋπάρχουσες ελλείψεις, όπως, για παράδειγμα, σε νοσηλευτικό προσωπικό.

Μεγάλη μερίδα νοσηλευτών και νοσηλευτριών εγκατέλειψαν το επάγγελμα μόλις τους δόθηκε η ευκαιρία, έχοντας ζήσει τον τρόπο της πανδημίας.

The New Equation.
Οι άνθρωποί μας αναζητούν & σας προσφέρουν καινοτόμες λύσεις.

Μάθετε περισσότερα από www.pwc.com/cy/en/the-new-equation.html

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το νέο πλήγμα
στις αερομεταφορέςΤων **JAMIE FREED** και **RAJESH KUMAR SINGH** / REUTERS

Κι ενόσω οι μεγάλες εταιρείες εξετάζουν με ποιον δραστικό τρόπο θα μπορέσουν να περικόψουν τις εκπομπές αερίων ρύπων στο πλαίσιο των επαγγελματικών ταξιδιών, οι αεροπορικές εταιρείες ετοιμάζονται για ένα νέο πλήγμα, όπως επισμαίνουν εταιρικά στελέχη και ειδήμονες στις αερομεταφορές. Κι αυτό διότι οι ίδιες οι πηγές εσόδων τους, δηλαδή οι μεγάλοι όμιλοι του κόσμου, περιστελλουν τις από αέρος μετακινήσεις.

Λόγου χάριν η τράπεζα HSBC, η ασφαλιστική εταιρεία Zurich Insurance, η παγκόσμια εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων Bain & Company και η S&P Global, μητρική του διεθνούς οίκου αξιολόγησης S&P, έχουν ήδη ανακοινώσει πως θέλουν γρήγορα να περικόψουν έως και κατά 70% τους ρύπους που

Μεγάλοι όμιλοι μελετούν προϋπολογισμούς για τη μείωση ρύπων.

δημιουργούνται από τα επαγγελματικά ταξίδια τους. Ορισμένες επιχειρήσεις μελετούν το ενδεχόμενο ενός «προϋπολογισμού για τη μείωση των ρύπων», διότι υφίστανται ολοένα και εντονότερες πιέσεις από περιβαλλοντικές οργανώσεις και επενδυτές να ελαττώσουν τις έμμεσες εκπομπές ρύπων που επιδεινώνουν το κλίμα στον πλανήτη. Άλλωστε, οι πιέσεις αντιστοιχούν σχεδόν στο 90% των ρύπων των επαγγελματικών ταξιδιών, όπερ σημαίνει πως το να τα μειώσουν είναι ο ευκολότερος τρόπος για να θέσουν συγκεκριμένους στόχους. Την περασμένη εβδομάδα ο κλάδος των αερομεταφορών δεσμεύθηκε να επιτύχει μπεινκονικούς ρύπους έως το 2050, σε διάσκεψη στη Βοστώνη, ήτοι πολλά χρόνια μετά τους αντίστοιχους στόχους των επιχειρήσεων.

«Η όλη διαδικασία προσαρμογής για τις αεροπορικές εταιρείες θα αποβεί δύσκολη», υπογραμμίζει ο Κιτ Μπρέναν, συνιδρυτής της εταιρείας Thrust Carbon με έδρα το Λονδίνο, η οποία παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στην S&P και

σε άλλους πελάτες ως προς το να καταρτίσουν προϋπολογισμούς για τη μείωση των ρύπων. «Πιστεύω ότι αυτό το οποίο πρόκειται να δούμε προσεχώς και είναι κάπως αστειό έχει να κάνει με μια αναδόμηση της φιλοσοφίας της πρώτης θέσης στις αεροπορικές εταιρείες, όπου θα μπορείς πιθανώς να απολαμβάνεις τα προνόμιά της, χωρίς όμως την ίδια τη θέση», επισμαίνει ο κ. Μπρέναν αναφερόμενος σε χώρους αναμονής στα αεροδρόμια και σε καλύτερα γεύματα. Οσοι πετούν στην πρώτη θέση για επαγγελματικούς λόγους προκαλούν εκπομπές ρύπων τριπλάσιες από εκείνους στην οικονομική. Τα καθίσματα στην πρώτη θέση καταλαμβάνουν πιο πολύ χώρο και η πλειονότητά της είναι άδεια, σύμφωνα με μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας. Προ πανδημίας, σχεδόν το 5% των διεθνών επιβατών σε παγκόσμια κλίμακα πετούσε στην πρώτη θέση, αποφερόντας το 30% των διεθνών εσόδων των αεροπορικών εταιρειών. Τα σχετικά αναφέρει η Διεθνής Ένωση Αερομεταφορέων. Η δραστική κάμψη στα ταξίδια λόγω της πανδημίας και η στροφή σε ψηφιακές διασκέψεις εξοικονόμισε χρήματα στις εταιρείες, ενώ παράλληλα τις έκανε να αναθεωρήσουν τις πολιτικές ταξιδιών που ακολουθούσαν.

Ο Σαίμ Ιοράελιτ, διευθυντής βιωσιμότητας στην εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων Bain, δηλώνει πως η εταιρεία του αξιολογεί τους προϋπολογισμούς της μείωσης ρύπων για γραφεία ή περιοχές άσκησης δραστηριοτήτων, ώστε να ελαττωθούν 35% ανά υπάλληλο οι εκπομπές αερίων ρύπων σε ορίζοντα πενταετίας. «Σκεπτόμενος ευρύτερα, θεωρώ πως οι εταιρείες πραγματικά θα χρειαστεί να κινητοποιηθούν δυναμικά εάν θέλουν να αποδειχθούν επιτυχημένες στην εκπλήρωση των επιθετικών στόχων που όλοι θέτουν», είπε. Τέλος, οι εταιρείες και τα γραφεία επαγγελματικών ταξιδιών κάνουν μεγάλες επενδύσεις σε εργαλεία μέτρησης των εκπομπών ρύπων ανά τίτησι, τα οποία βασίζονται σε παράγοντες όπως ο τύπος του αεροπλάνου, το δρομολόγιο και η κατηγορία των υπηρεσιών.

Επενδύσεις σε ακριβά κρασιά και τυριά για μεγαλύτερες αποδόσεις

Στροφή από εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων σε ασυνήθιστες επιλογές

Με τα επιτόκια και τις αποδόσεις των ομολόγων να παραμένουν επί χρόνια σε ιστορικά χαμηλά ή και αρνητικά επίπεδα, ορισμένες εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων δοκιμάζουν αντισυμβατικές και ασυνήθιστες επιλογές για να διασφαλίσουν κέρδη στους επενδυτές. Τελευταίο παράδειγμα είναι αυτό της Amundi, της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Η εν λόγω επενδυτική σκοπεύει να αντλήσει 200 εκατ. ευρώ για λογαριασμό ενός ταμείου που επενδύει σε παραγωγούς κρασιών, τυριών και μπίων, και γενικώς σε μικρές βιομηχανίες γαστρονομίας.

Η Amundi σκοπεύει να αντλήσει 200 εκατ. ευρώ για λογαριασμό ενός ταμείου που επενδύει σε μικρές βιομηχανίες γαστρονομίας, κυρίως στην Ιταλία.

Το ταμείο αυτό αποτελεί τη μετεξέλιξη και μεγέθυνση παλαιότερου και μικρότερου επενδυτικού ταμείου που χρηματοδοτούσε μικρούς παραγωγούς τροφίμων στην Ιταλία όταν αυτοί δεν θεωρούνταν επαρκώς φερέγγυοι από τις τραπεζικές πιστώσεις. Στην αναζήτηση υψηλότερων αποδόσεων, έτσι, το εν λόγω fund στρέφεται σε κάθε είδους εναλλακτική, ανάμεσα στις οποίες η χρηματοδότηση υποδομών για το φημισμένο ιταλικό τυρί Parmigiano Reggiano και το προσούτο Parma. Πρόκειται μεν να τοποθετηθεί το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων του σε παραγωγούς της Ιταλίας, αλλά σχεδιάζει να στηρίξει οικονομικά παραγωγούς τροφίμων και ποτών και σε άλλες χώρες που φημίζονται για την παράδοσή τους στα κρασιά όπως, για παράδειγμα, η Γαλλία

Στην προσπάθεια για αναζήτηση υψηλότερων αποδόσεων, το fund θα χρηματοδοτήσει υποδομές για το φημισμένο ιταλικό τυρί Parmigiano Reggiano και το προσούτο Parma. Στόχος του, να αντλήσει αποδόσεις που θα κυμαίνονται από 5% έως 5,5%.

και η Ισπανία. Στόχος του, να αντλήσει αποδόσεις που θα κυμαίνονται από 5% έως 5,5%.

Από την πλευρά της, η Amundi στοιχηματίζει στην επιτυχία των ιταλικών τροφίμων, τυριών και

κρασιών, και στη συνεχή ανάπτυξη αυτής της ευρωπαϊκής αγοράς, της οποίας η αξία ανέρχεται προς το παρόν σε 6,4 δισ. ευρώ. Πρόκειται βέβαια για μια βιομηχανία που αντιμετώπισε μεγάλες δυσκο-

λίες τα τελευταία χρόνια και ειδικότερα εν τω μέσω της πανδημίας, καθώς η ανάσχεση του κορωνοϊού υπαγόρευσε τη διακοπή της λειτουργίας των ρεστοράν και των ξενοδοχείων. Παράλληλα, η από-

σχιση της Βρετανίας από την Ε.Ε. περιέπλεξε χειρότερα τα πράγματα, δυσχεραίνοντας τις προσπάθειες των Ιταλών και γενικότερα των Ευρωπαίων παραγωγών όταν αυτοί ενδιαφέρονται να εξαγάγουν τα προϊόντα τους στη Βρετανία. Η περίπτωση της Amundi κάθε άλλο παρά μοναδική είναι. Την τελευταία δεκαετία, οι εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων επιλέγουν όλο και συχνότερα πιο ριψοκίνδυνες επιλογές και χρηματοδοτούν μικρές επιχειρήσεις με λιγότερες εγγυήσεις. Οι τράπεζες έχουν αποφύγει να εμπλακούν σε τέτοιου είδους συμφωνίες ενόψει του αυστηρότερου ρυθμιστικού πλαισίου, που τους επιβάλλει σαφώς περισσότερες ασφαλιστικές δικλίδες μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Το αποτέλεσμα είναι, φυσικά, να γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη ο κλάδος της ιδιωτικής χρηματοδότησης και των αγορών χρέους τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική. Σύμφωνα με στοιχεία που έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα της, η Amundi έχει αντλήσει σχεδόν 8 δισ. ευρώ από funds από το 2012, οπότε εγκαινίασε τη συγκεκριμένη επενδυτική στρατηγική.

Και βέβαια οι χρηματοδότες του νέου αυτού fund, Amundi, αποτελούν ένα είδος ασφαλιστικής δικλίδας που θα σπεύσουν να καλύψουν τη ζημία εάν δεν αποπληρωνεται κάποιο από τα δάνεια. Ρόλο ενέχυρου για την περίπτωση αυτή θα αποτελούν τα ακριβά τυριά, το καλό μπίεκο και τα κρασιά πολυτελείας των μικρών παραγωγών, αφού είναι προϊόντα που αποκτούν μεγαλύτερη αξία με την πάροδο του χρόνου. Όπως, άλλωστε, αναφέρει σχετικά έγγραφο της Amundi που περιήλθε στον έλεγχο του Bloomberg, «θα υπάρχουν αποθέματα από τα εμβληματικά προϊόντα της ιταλικής βιομηχανίας γαστρονομίας, τα οποία και θα είναι εύκολο να πουληθούν στην ανοικτή αγορά εάν κάτι δεν πάει καλά».

Bloomberg

137 εκατ. δολάρια αποζημίωση σε πρώην εργαζόμενο της Tesla

Αποζημίωση της τάξεως των σχεδόν 137 εκατ. δολαρίων επιδόχασε σε πρώην εργαζόμενο της Tesla ομοσπονδιακό δικαστήριο στο Σαν Φρανσίσκο, διότι υπέστη ρατσιστική συμπεριφορά όταν εργαζόταν στις εγκαταστάσεις της. Τα σχετικά ανέφεραν οι δικηγόροι του ενάγοντος Οουεν Ντίαζ στο αμερικανικό ενημερωτικό δίκτυο του CNBC. Αξίζει να σημειωθεί ότι η απόφαση ορίζει αποζημίωση 130 εκατ. δολαρίων και 6,9 εκατ. δολαρίων για ψυχική οδύνη. Ο κ. Ντίαζ, πρώην συμβουλευτικός εργαζόμενος στην καλιφορνέζικη επιχείρηση, που ίδρυσε ο Έλον Μασκ,

Σύμφωνα με απόφαση δικαστηρίου στο Σαν Φρανσίσκο, υπέστη ρατσιστική συμπεριφορά όταν εργαζόταν στις εγκαταστάσεις της.

βρέθηκε αντιμέτωπος με ένα εχθρικό εργασιακό περιβάλλον, στο οποίο, όπως είπε στο δικαστήριο, οι συνάδελφοί του χρησιμοποιούσαν διάφορα επίθετα για να τον υποτιμήσουν όπως και άλλους Αφροαμερικανούς εργαζόμενους, λέγοντάς τους φρόσεις όπως «πήγαμε πίσω στην Αφρική». Υπήρχε επίσης ένα ρατσιστικό γκράφιτι στις τουαλέτες και ένα ρατσιστικό

σχέδιο στον χώρο εργασίας του.

Σύμφωνα με τους δικηγόρους του Οουεν Ντίαζ, ο οποίος προσελήφθη το 2015 στην Tesla, η υπόθεση αυτή μπόρεσε να προχωρήσει επειδή ο ίδιος δεν είχε υπογράψει ένα από τα συμφωνητικά της εταιρείας. Η Tesla ακολουθεί τη λογική της υποχρεωτικής συμφωνίας διαιτησίας, βάσει της οποίας δεσμεύονται οι υπάλληλοι να επιλύουν τις διαφορές τους κλεισμένων των θυρών αντι να προσφύουν στη Δικαιοσύνη. Εξ ου και η αυτοκινητοβιομηχανία σπανίως αντιμετωπίζει σοβαρές απώλειες ή προβαίνει σε διαιθρωτικές αλλαγές μετά την επίλυση μιας διαφοράς. Ωστόσο αναγκάστηκε να καταβάλει ένα εκατομμύριο δολάρια στον πρώην εργαζόμενο της Μέλβιν Μπέρι, ο οποίος επίσης έγινε αποδέκτης ρατσιστικών συμπεριφορών. Το ζήτημα αυτό απασχολεί, πάντως, και τους μετόχους της εταιρείας, όπως τη Nia Impact Capital, η οποία παροτρύνει το διοικητικό της συμβούλιο να μελετήσει τις επιπτώσεις των υποχρεωτικών συμφωνιών διαιτησίας τόσο στους υπαλλήλους και στην παραγωγικότητά τους όσο και στη γενικότερη νοοτροπία. Σε μια πρόσφατη πρόταση των μετόχων η Nia Impact Capital αναφέρει ότι «η χρήση υποχρεωτικών πλαισίων διαιτησίας περιορίζει τα διορθωτικά μέτρα και δεν επιτρέπει στους εργαζομένους να προχωρήσουν σε μηνύσεις, όταν υφίστανται διακρίσεις και παρενόχληση, ενώ μπορεί να αποκορύφει γεγονότα και αθέμιτες συμπεριφορές». Αυτή είναι η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που η Nia Impact Capital υποβάλλει τέτοια πρόταση ενόψει της ετήσιας γενικής συνέλευσης, αύριο Πέμπτη, στο νέο εργοστάσιο της Tesla στο Τέξας. Φέτος, όπως και πέρυσι, το Δ.Σ. της εταιρείας συνανέστη στους μετόχους να καταψηφίσουν τις αναφορές σχετικά με τις επιπτώσεις της υποχρεωτικής διαιτησίας στους εργαζομένους.

Διαμάντια, γυαλιά ηλίου και κολάν γιόγκα από διοξειδίο του άνθρακα

Νεοφυείς εταιρείες ανακυκλώνουν με καινοτόμες μεθόδους τους ρύπους CO2

Τι κοινό με την κλιματική αλλαγή έχουν τα διαμάντια, τα κολάν γιόγκα και πιλάτες, τα γυαλιά ηλίου και το τσιμέντο; Οι ίδιοι μπορούν να κατασκευαστούν από διοξειδίο του άνθρακα (CO2), το οποίο, αντί να αποσταθεροποιεί τη θερμοκρασία του πλανήτη, μπορεί να δεσμευθεί και να γίνει πρώτη ύλη. Πολλές νεοφυείς εταιρείες οι οποίες εφευρίσκουν τους τρόπους να κάνουν την ιδέα αυτή πράξη έχουν αρχίσει να προσελκύουν και το ενδιαφέρον των επενδυτών. Ορισμένες εξ αυτών χρησιμοποιούν βακτήρια, άλλες πρωτεΐνες, κάποιες τρίτες χημικές διεργασίες για να επισπεύσουν τις φυσικές αντιδράσεις. Οι περισσότερες διαχωρίζουν τον άνθρακα από το οξυγόνο για να παράγουν χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται σε καταναλωτικά αγαθά. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται

Κεφάλαια άνω των 800 εκατ. δολ. συγκεντρώσαν startups από τις αρχές της χρονιάς.

στο πεδίο αυτό κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν πάνω από 800 εκατ. δολάρια από τις αρχές της χρονιάς, δηλαδή υπερτριπλάσια κεφάλαια από εκείνα του 2020, σύμφωνα με την εκτίμηση του Reuters, βάσει δεδομένων των φορέων PitchBook, Circular Carbon Network, Cleantech Group και Climat Tech VC.

«Δεν θέλω να τον χαρακτηρίσω πράσινο φόρο, αλλά οι καταναλωτές μας, που πραγματικά ενδιαφέρονται για το περιβάλλον, έχουν δείξει ότι είναι πρόθυμοι

Οι καταναλωτές μας, που πραγματικά ενδιαφέρονται για το περιβάλλον, έχουν δείξει ότι είναι πρόθυμοι να καταβάλουν υψηλότερη τιμή, επισμαίνει ο Ράιαν Σίρμαν, διευθύνων σύμβουλος της Aether Diamonds, μιας εταιρείας η οποία κατασκευάζει διαμάντια σε συνθήκες εργοστασίου με τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα.

να καταβάλουν ένα είδος προσώξεσης», επισμαίνει ο Ράιαν Σίρμαν, διευθύνων σύμβουλος της Aether Diamonds, μιας εταιρείας η οποία κατασκευάζει διαμάντια σε συνθήκες εργοστασίου με τη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα.

Στον αντίποδα του φάσματος βρίσκεται η τσιμεντοβιομηχανία και η εταιρεία CarbonCure Technologies, η οποία αναπτύσσει τεχνολογία που εγκέει διοξείδιο του άνθρακα σε φρέσκο τσιμέντο ούτως ώστε να το ενισχύσει, εγκλωβίζοντας τον άνθρακα. «Σχε-

δόν 90% της ποσότητας που λαμβάνουμε προέρχεται από ανεξάρτητους παραγωγούς τσιμέντου μεγάλου και μικρού μεγέθους, που απλά επιδιώκουν να εξασφαλίσουν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα».

Ο κόσμος, συνολικά μιλώντας, χρειάζεται να δεσμεύει και να αποθηκεύει 10 δισεκατομμύρια τόνους διοξειδίου του άνθρακα σε επίσια βάση έως τα μέσα του 21ου αιώνα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών. Σήμερα την κλίμακα αυτή οι επιχειρήσεις

μόνο να την ονειρευθούν μπορούν, όταν επί του παρόντος η διαδικασία αντιστοιχεί σε δέσμευση εκατοντάδων και χιλιάδων τόνων.

Οι άνθρωποι παράγουμε αέρια τα οποία προξενούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου ισοδύναμα με σχεδόν 50 δισεκατομμύρια τόνους διοξειδίου του άνθρακα τον χρόνο. Οι κυβερνήσεις θα συγκεντρωθούν στα τέλη του μήνα και στις αρχές Νοεμβρίου στη Σκωτία για την παγκόσμια συνδιάσκεψη για το κλίμα με θέμα τη μείωση των ρύπων. Όλα τα προϊόντα που χρη-

σιμοποιούν ορυκτά καύσιμα και μπορούν να τα αντικαταστήσουν με ανακυκλωμένο διοξείδιο του άνθρακα αντιστοιχούν σε σχεδόν 6,8 δισεκατομμύρια τόνους ρύπων, σύμφωνα με έγκθεση του Πανεπιστημίου Κολούμπια τον Μάιο.

Ωστόσο, ο υπεύθυνος συντάκτης της, Άμντ Μπαρντράζ, δήλωσε ότι η προσπάθεια να γίνει αυτή η αντικατάσταση θα ήταν μια κατάχρηση του ανακυκλωμένου CO2, δεδομένου ότι υπάρχουν φθηνότεροι τρόποι να μειωθούν οι εκπομπές των αερίων ρύπων. Ο Νικόλας Φλάντερς, συνιδρυτής της εταιρείας Twelve, η οποία χρησιμοποιεί χημικές διεργασίες για να κάνει εκ νέου χρήση του CO2, επισμαίνει ότι η ανακύκλωση ενδεικνύεται ως τεχνική έναντι της αποθήκευσης του διοξειδίου σε υπόγειους χώρους. «Από την πλευρά μας αναπτύσσουμε μια τεχνολογία η οποία μπορεί να βρει αξιόπιστα απέναντι στα ορυκτά καύσιμα, χωρίς να απαιτούνται επιπλέον οικονομικά κίνητρα για την απεξάρτηση από τον άνθρακα».

Τέλος, η εταιρεία αθλητικής ένδυσης για δραστηριότητες όπως η γιόγκα, Lululemon Athletica, αναφέρει ότι έχει δημιουργήσει πολυεστερική ίνα από ρύπους με την τεχνολογία LanzaTech, η οποία θα χρησιμοποιηθεί και σε μελλοντικά προϊόντα και αφορά τη δημιουργία αιθανόλης με βακτήρια – η αιθανόλη μετατρέπεται σε αιθυλένιο, που χρησιμοποιείται για να φτιαχτούν τα πάντα, από την πλαστική φιάλη έως τον πολυεστέρα. Η ομώνυμη εταιρεία LanzaTech έχει συγκεντρώσει τα περισσότερα επενδυτικά κεφάλαια από κάθε άλλη στο συγκεκριμένο πεδίο.

REUTERS

Αυστηρά μηνύματα στην Τουρκία

Στην κοινή διακήρυξη της τριμερούς Ελλάδας, Κύπρου και Αιγύπτου

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ**

Σε μια κοινή διακήρυξη, η οποία υποδηλώνει την ευθυγράμμιση Ελλάδας, Αιγύπτου και Κυπριακής Δημοκρατίας σε μια σειρά από κρίσιμα περιφερειακά ζητήματα, κατέληξαν χθες οι ηγέτες των τριών χωρών έπειτα από την 9η τριμερή σύνοδο κορυφής που πραγματοποιήθηκε την τελευταία επταετία, αυτή τη φορά στην Αθήνα. Κατ' αρχάς, στη διακήρυξη που υπογράφουν ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και οι πρόεδροι Αιγύπτου Αμπνέλ Φατάχ αλ Σίσι και Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης, απορρίπτονται οι «παράνομες γεωτρήσεις και σεισμικές έρευνες» τουρκικών σκαφών στην κυπριακή υφαλοκρηπίδα, οι παραβιάσεις εθνικού εναέριου χώρου και χωρικών υδάτων της Ελλάδας στο Αιγαίο Πέλαγος, ενώ επαναλαμβάνεται η

μόνο τη συνεργασία μεταξύ Ελλάδας, Αιγύπτου και Κύπρου, αλλά ενισχύει την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Στο ίδιο μοτίβο επαναλήφθηκε η στήριξη του Forum Φυσικού Αερίου Ανατολικής Μεσογείου (EMGF). Οι τρεις ηγέτες εξέφρασαν, επίσης, την ανησυχία τους για την κατάσταση στο Αφγανιστάν, ενώ αναφέρθηκαν και στην ανάγκη συντονισμού για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

«Οι θέσεις μας ταυτίζονται στην καταδίκη της προκλητικής πρακτικής και της επιθετικής ρητορικής της Τουρκίας. Γιατί η παρενόχληση του ερευνητικού σκάφους "Nautical Geo", όπως και οι απειλές για νέες παράνομες γεωτρήσεις εντός της Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης, δυστυχώς δεν αφήνουν περιθώρια παρεμπνεύσεως των προθέσεών της», ανέφερε μετά τη σύνοδο ο κ. Μητσοτάκης, ο οποίος πρόσθεσε πως «δυστυχώς η ηγεσία της Αγκυρας δείχνει να μην αντιλαμβάνεται τα μηνύματα των καιρών. Αυτές οι βλέψεις της Τουρκίας εις βάρος των γειτόνων της στην Ανατολική Μεσόγειο προφανώς και συνιστούν απειλή για την ειρήνη στην ευρύτερη περιοχή. Δεν προοιωνίζονται όμως ούτε και εποικοδομητική στάση ως προς την επίλυση του Κυπριακού ζητήματος». Ο κ. Σίσι από την πλευρά του έκανε ιδιαίτερη αναφορά τόσο στην ηλεκτρική διασύνδεση όσο και στις προοπτικές δημιουργίας αγωγού μεταφοράς από το σκόπεδο «Αφροδίτη» της Κύπρου στους δύο τερματικούς σταθμούς υδροποίησης φυσικού αερίου στο Ιντικού και στη Δαμιέτη στην Αίγυπτο «και τη μεταφορά του μέσω της Ελλάδας προς τα Βαλκάνια και την Κεντρική Ευρώπη, πράγμα το οποίο συνάδει με τις μεγάλες φιλοδοξίες για τη δημιουργία του Φόρουμ Φυσικού Αερίου της Ανατολικής Μεσογείου στα πλαίσια της περιφερειακής συνεργασίας και της συνεργασίας μεταξύ των χωρών της περιοχής, για την αξιοποίηση των αποθεμάτων υδρογονανθράκων».

Ο κ. Αναστασιάδης αναφέρθηκε σε «επιδεινωμένη προκλητικότητα» της Τουρκίας και σημείωσε ότι αυτή δεν περιορίζεται μόνο στην Κύπρο «αλλά εκτείνεται και εις το Αιγαίο, και εις τη Λιβύη, τη Συρία, την κυριαρχία του Ιράκ, στα όσα αφορούν την Αρμενία». Σημειώνεται, τέλος, ότι χθες ο πρόεδρος του Κόμματος Εθνικιστικής Δράσης Ντεβλέτ Μπακτσέλι καταγόρησε την Ελλάδα ότι συνάπτει συμμαχίες στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο και δημιουργεί μέτωπο εναντίον της Τουρκίας.

Ειδικά μνεία στην υπογραφή της συμφωνίας διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας των χωρών τους έκαναν οι κ. Αναστασιάδης, Μητσοτάκης και Σίσι στο πλαίσιο της συνόδου κορυφής που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα.

ΗΠΑ για Λιβύη

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρακολουθεί η Αθήνα τα τεκταινόμενα στην Ουάσινγκτον και συγκεκριμένα στη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπου υπερψηφίστηκε νομοσχέδιο για την αμερικανική πολιτική στη Λιβύη, που προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων σε όποιον απειλεί την ειρήνη, την ασφάλεια και τη σταθερότητα της χώρας. Διπλωματικές πηγές ανέφεραν ότι εκ των εισηγητών του νομοσχεδίου ήταν ο Τεντ Ντόιτς, τον οποίο συνάντησε ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας στην πρόσφατη επίσκεψή του στις ΗΠΑ. Και σημείωναν ότι το νέο νομοσχέδιο κάνει ειδική αναφορά στην ανάγκη πλήρους αποχώρησης του συνόλου των ξένων δυνάμεων (τακτικών στρατιωτικών δυνάμεων και μισθοφόρων) από τη Λιβύη. Μέσα από το νομοσχέδιο ζητείται η ενεργοποίηση των ΗΠΑ σε μια σειρά από πρωτοβουλίες, όπως η προσπάθεια να τηρηθεί το εμπόργκο όπλων, να προχωρήσει η πολιτική διαδικασία υπό τον ΟΗΕ για τη δημιουργία μιας μη στρατιωτικής κυβέρνησης που θα εκπροσωπεί όλες τις πλευρές, να γίνουν εκλογές στις 24 Δεκεμβρίου και να πεισθούν οι εμπλεκόμενες χώρες να διακόψουν την παροχή οπλισμού και χρηματοδότησης, που παρατείνουν τη σύγκρουση. Ζητείται, επίσης, από τον ΥΠΕΕ των ΗΠΑ να υποβάλει έκθεση εντός 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας, για τις δραστηριότητες ξένων κυβερνήσεων στη Λιβύη, στις οποίες περιλαμβάνεται και η Τουρκία.

Απορρίπτονται οι «παράνομες γεωτρήσεις και σεισμικές έρευνες» τουρκικών σκαφών στην κυπριακή υφαλοκρηπίδα.

έκκληση για διακοπή των προκλήσεων και μονομερών ενεργειών, «συμπεριλαμβανομένων της παρενόχλησης ερευνητικών σκαφών έγκυρα αδειοδοτημένων από την Ελλάδα ή την Κύπρο».

Στη διακήρυξη επιβεβαιώθηκε η υποστήριξη στις διαδικασίες του ΟΗΕ για την επίλυση του Κυπριακού, ενώ μίληκε και μια εκτενής αναφορά για την «παράνομη απειλή» την οποία αποτελεί για την Αίγυπτο το αιθιοπικό φράγμα GERD στον Νείλο, «εάν πληρωθεί και λειτουργήσει μονομερώς». Οι τρεις ηγέτες κινήθηκαν σε κοινή γραμμή και στο λιβυκό ζήτημα, ζητώντας αποχώρηση όλων των ξένων δυνάμεων και διεξαγωγή εκλογών στις 24 Δεκεμβρίου. Αύριο ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας και ο υφυπουργός Κώστας Φραγκογιάννης θα μεταβούν στην Τρίπολη ώστε να συμμετάσχουν στη διάσκεψη «Libyan Stability Initiative». Στη διακήρυξη καταδικάζονται και τα τουρκολιβυκά μηνύματα. Οι τρεις ηγέτες χαιρετίζουν, ακόμα, την υπογραφή της συμφωνίας τριμερούς διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας των χωρών τους, σημειώνοντας ότι αυτό δεν ενισχύει

Οργισμένη αντίδραση από το τουρκικό ΥΠΕΞ

Του ανταποκριτή μας στην Κωνσταντινούπολη **ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ**

Με σκληρή ανακοίνωση του υπουργείου Εξωτερικών αντέδρασε η Αγκυρα στην κοινή δήλωση Ελλάδας - Αιγύπτου - Κύπρου, την οποία χαρακτήρισε «εκδήλωση της εχθρικής πολιτικής του διδύμου Ελλάδας - Ελληνοκυπρίων» απέναντι στην Τουρκία και την «ΤΑΒΚ». Στην Τουρκία δεν περίμεναν την τόσο ξεκάθαρη στήριξη του Καΐρου στις θέσεις της Αθήνας και της Λευκωσίας, καθώς το τελευταίο διάστημα είχαν γίνει πολλές προσπάθειες προσεγγίσης με την κυβέρνηση Σίσι. «Η συμπεριλήψη της Αιγύπτου σε αυτή τη δήλωση είναι ένδειξη ότι η αιγυπτιακή διοίκηση δεν έχει καταλάβει ακόμη την πραγματική διεύθυνση όπου μπορεί να συνεργαστεί στην Ανατολική Μεσόγειο», αναφέρει η ανακοίνωση του υπουργείου Εξωτερικών της Τουρκίας.

Η Αγκυρα στην ανακοίνωσή της επι-

Ενοχλημένο για τις θέσεις που εξέφρασαν οι τρεις χώρες σχετικά και με τη Λιβύη είναι το ΥΠ. Εξωτερικών της Τουρκίας.

Χαρακτήρισε τη διακήρυξη της τριμερούς «εκδήλωση της εχθρικής πολιτικής του διδύμου Ελλάδας - Ελληνοκυπρίων».

μένει πως «έχει δείξει σε φίλους και εχθρούς ότι καμία πρωτοβουλία στην Ανατολική Μεσόγειο χωρίς τη συμμετοχή της Τουρκίας και της «ΤΑΒΚ» δεν μπορεί να έχει καμία επιτυχία» και τονίζει πως τα ενεργειακά έργα στην Ανατολική Μεσόγειο δεν πρέπει να αγνοούν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα της Τουρκίας και των Τουρκοκυπρίων.

Το υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας ισχυρίζεται ότι «η κύρια πηγή έντασης στην περιοχή είναι οι μαζιμαλιστικές και παράνομες αξιώσεις του ελληνικού - ελληνοκυπριακού διδύμου, που αγνοεί

τους Τουρκοκύπριους. Η απαραίτητη απάντηση δόθηκε στις προσπάθειες αυτών των δύο να παραβιάσουν την υφαλοκρηπίδα μας για να προκαλέσουν ένταση στην Ανατολική Μεσόγειο. Θα συνεχίσουμε να προστατεύουμε αποφασιστικά τόσο τα δικά μας δικαιώματα όσο και τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων». Στην ανακοίνωση η Αγκυρα επιμένει στη θεωρία των δύο κυρίαρχων κρατών στην Κύπρο.

Η τουρκική κυβέρνηση δείχνει ιδιαίτερα ενοχλημένη και για τις θέσεις των τριών χωρών σχετικά με τη Λιβύη. «Αυτές οι χώρες, που οδήγησαν στην αποσταθεροποίηση της Λιβύης με την υποστήριξη τους σε ορισμένες παράνομες ομάδες, τώρα στοχεύουν το μνημόνιο κατανόησης που έχουμε υπογράψει με τη νόμιμη κυβέρνηση της Λιβύης. Αυτό είναι ασέβεια προς τα συμφέροντα και την κυριαρχία της Λιβύης», καταλήγει η ανακοίνωση του υπουργείου Εξωτερικών της γειτονικής χώρας.

Πιέζουν την Αγκυρα για απελευθέρωση του επιχειρηματία Οσμάν Καβαλά

Νέες αναταράξεις στις σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και Δύσης προκαλεί η πολυκροπτική υπόθεση Οσμάν Καβαλά. Με αφορμή τη συμπλήρωση τεσσάρων ετών από τη φυλάκιση του 64χρονου Τούρκου επιχειρηματία, χορηγού της τέχνης και ακτιβιστή για τα δημοκρατικά δικαιώματα, οι προεβλεπόμενες δέκα χωρών, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, της Γερμανίας και της Γαλλίας, συνυπέγραψαν έκκληση για την απελευθέρωσή του, γεγονός που προκάλεσε την οργισμένη αντίδραση της κυβέρνησης Ερντογάν.

«Οι συνεχιζόμενες καθυστερήσεις της δικής του, συμπεριλαμβανομένων της συγκόλλησης διαφορετικών υποθέσεων και του ανοίγματος νέων, ύστερα από την προηγηθείσα απαλλαγή του, ρίχνουν σκιά στον σεβασμό της δημοκρατίας, στο κράτος δικαίου και στη διαφάνεια του τουρκικού δικαστικού συστήματος», τονίζει στην επιστολή, την οποία υπογράφουν οι προεβλεπόμενες δέκα χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Δανία, ΗΠΑ, Καναδάς, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Ολλανδία, Σουηδία, Φινλανδία). Η επιστολή καταλήγει σε έκκληση προς την κυβέρνηση Ερντογάν να απελευθερώσει

άμεσα τον Καβαλά, όπως έχει ζητήσει και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ήδη από τον Δεκέμβριο του 2019.

Η αρχική κατηγορία που βάρινε τον Καβαλά, όπως και άλλους οκτώ ακτιβιστές, ήταν ότι επικείμενος να ανατρέψουν την τουρκική κυβέρνηση προσφέροντας στήριξη στις ογκώδεις διαδηλώσεις που ξεκίνησαν από το πάρκο Γκεζί της Κωνσταντινούπολης, το 2013. Ο ίδιος ο Ταγίπ Ερντογάν τον αποκάλεσε «τουρκικό βραχίονα» του Αμερικανού δισεκατομμυριούχου Τζορτζ Σόρος. Τον Φεβρουάριο του 2020, τουρκικό δικαστήριο τον απαλλάξε από τις κατηγορίες, αλλά το εφετείο ακύρωσε την απαλλαγή του τον Ιανουάριο του 2021, ενώ στη συνέχεια προστέθηκαν νέες κατηγορίες, για κατασκοπεία και ανάμειξη του στο αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα του 2016. Αυτό σημαίνει ότι, αν κριθεί ένοχος, απειλείται με ισόβια κάθειρξη, χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης υπό όρους.

Η απάντηση της τουρκικής κυβέρνησης ήταν άμεση. Το υπουργείο Εξωτερικών κάλεσε χθες τους προεβλεπόμενες δέκα

Υποστηρικτές του Οσμάν Καβαλά έξω από το δικαστήριο της Κωνσταντινούπολης όπου στις 21 Μαΐου 2021 διεξήχθη επαναληπτική δίκη για την ανάμειξη του ιδίου και άλλων ακτιβιστών στις διαδηλώσεις του 2013.

χωρών για να τους επιδώσει επίσημη διαμαρτυρία, κάνοντας λόγο για «αυθάδη δήλωση που ανακοινώθηκε από μέσα κοινωνικής δικτύωσης» (η αμερικανική πρεσβεία είχε γνωστοποιήσει την κοινή έκκληση μέσω Twitter). Στην ίδια ανακοίνωση, η τοποθέτηση των δέκα χαρακτηρίζεται «απαράδεκτη», καθώς, σύμφωνα με την Αγκυρα, ισοδυναμεί με «παρέμβαση στην ανεξάρτητη τουρκική Δικαιοσύνη» και «πολιτικοποίηση μιας ποινικής διαδικασίας».

Τον περασμένο μήνα, το Συμβούλιο της Ευρώπης εγκάλεσε την Τουρκία, η οποία είναι μέλος του, για παραβιάσεις στην υπόθεση Καβαλά. Αυτό σημαίνει ότι εάν δεν έχει λυθεί το πρόβλημα έως την επόμενη υπουργική σύνοδο του Συμβουλίου, η οποία προβλέπεται να διεξαχθεί τον Νοέμβριο, είναι πιθανό να επιβληθούν κυρώσεις στην Τουρκία, οι οποίες θα μπορούσαν να φθάσουν μέχρι και στον εξοστρακισμό της από τον πανευρωπαϊκό θεσμό. Το επόμενο προγραμματισμένο ραντεβού του Καβαλά με την τουρκική Δικαιοσύνη είναι για τις 26 Νοεμβρίου, όταν το δικαστήριο

θα κληθεί να αποφασίσει επί αιτήματος αποφυλάκισής του.

«Κόκκινη κάρτα» από Ε.Ε.

«Κόκκινη κάρτα» έδειξε στην Τουρκία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ετήσια έκθεσή της για την πρόοδο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων στην Ε.Ε. Η Κομισιόν επιρρίπτει στην κυβέρνηση Ερντογάν την ευθύνη για τη διάβρωση του δημοκρατικού πολιτεύματος και του κράτους δικαίου στη χώρα, εκφράζοντας αμφιβολίες για την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, ενώ διαπιστώνει αθέτηση των δεσμεύσεων για την πραγματοποίηση των μεταρρυθμίσεων που ζητήθηκαν από την Ε.Ε. Συμπερασματικά η έκθεση καταλήγει ότι «η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας στην Ε.Ε. έχει «παγώσει»». Η Κομισιόν, επίσης, καλεί την Τουρκία να σεβαστεί το διεθνές δίκαιο, ανακαλώντας τις μονομερείς ενέργειες και όλα τα βήματα που έγιναν για τη Βαρόσσα και είναι αντίθετα με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Επίσης, την καλεί να υποστηρίξει τη δίκαιη, ολοκληρωμένη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού.

REUTERS

Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Κινητή Επικοινωνία: Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Εδρα: Αμμότοπος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Στην Interamerican το σύνολο των μετοχών της moneymarket

Το σύνολο των μετοχών του online ασφαλιστικού διαμεσολαβητή moneymarket A.E., γνωστού με την εμπορική επωνυμία insurancemarket.gr, εξαγόρασε η Interamerican ΑΕΓΑ, μέλος του ομίλου Interamerican και του ολλανδικού ασφαλιστικού ομίλου ACHMEA.

Οι δύο εταιρείες αποτελούν ηγετικές δυνάμεις στον χώρο τους όσον αφορά την καινοτομία, την τεχνογνωσία και τον προσανατολισμό στις ψηφιακές υποδομές και έχουν ταυτιστεί με την direct και online ασφάλιση στην Ελλάδα. Κοινός στόχος αυτής της συνεργασίας, που είχε ξεκινήσει το 2013, είναι η βελτιστοποίηση της αγοραστικής δυνατότητας του καταναλωτή

Ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής, γνωστός με την εμπορική επωνυμία insurancemarket.gr, θα παραμείνει μια ανεξάρτητη εταιρεία.

μέσα από την άμεση συγκριτική δυνατότητα, καθώς και η περαιτέρω ανάπτυξη της ψηφιακής διανομής ασφαλιστικών υπηρεσιών στην Ελλάδα. Όπως σημειώνει σε ανακοίνωσή της η εταιρεία, «με την επένδυσή αυτή η Interamerican υπογραμμίζει τη μακρόχρονη δέσμευσή της στην ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και στον ψηφιακό μετασχηματισμό του ασφαλιστικού κλάδου και δίνει ψήφο εμπιστοσύνης στα ψηφιακά κανάλια διανομής, που έχουν κυριαρχήσει στις πιο ανεπτυγμένες αγορές της Ευρώπης». Το insurancemarket.gr από την πλευρά του «στοχεύει στην περαιτέρω ανάπτυξη των ψηφιακών υποδομών του προκειμένου να μπορέσει να προσφέρει καινούργιες καινοτόμες υπηρεσίες, προς όφελος του καταναλωτή καθώς και των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών εταιρειών και διαμεσο-

λαβητών». Όπως επισημαίνει η Interamerican, «η moneymarket A.E. θα παραμείνει μια απολύτως αυτόνομη και ανεξάρτητη εταιρεία, που θα συνεχίσει να παρέχει αντικειμενικές και διαφανείς υπηρεσίες προς τους καταναλωτές και προς όλες τις συνεργαζόμενες με αυτήν ασφαλιστικές εταιρείες. Για τη διασφάλισή αυτής της ανεξαρτησίας, οι τρεις ιδρυτές (Σωτήρης Παπαντωνόπουλος-Μαντόπουλος, Μανώλης Μαρσέλλος και Φώτης Ζάντζας) της moneymarket A.E. θα συνεχίσουν να έχουν την πλειοψηφία στο διοικητικό συμβούλιο με απόλυτη αυτονομία στη λήψη όλων των εμπορικών αποφάσεων και στη διοίκηση της εταιρείας. Επιπλέον, η αυτονομία της moneymarket A.E. θα διασφαλίζεται από Επιτροπή Εποπτείας».

Ο Edmond Hillhorst, ιδρυτής του Independer, της μεγαλύτερης πλατφόρμας σύγκρισης υπηρεσιών της Ολλανδίας και μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Interamerican, εξέφρασε την απόλυτη εμπιστοσύνη του στη διοικητική ομάδα του insurancemarket.gr και στους ανθρώπους του. «Δεσμευόμαστε ότι πρωταρχικός στόχος μας θα παραμείνει το συμφέρον του καταναλωτή και βεβαιώνουμε ότι η ομάδα αυτή θα συνεχίσει να λειτουργεί με απόλυτη ανεξαρτησία, αυτονομία και αντικειμενικότητα προς όλους τους πελάτες, τις συνεργαζόμενες ασφαλιστικές εταιρείες και τους συνεργάτες της». Ο διεύθυνων σύμβουλος και ιδρυτής του insurancemarket.gr, Σωτήρης Παπαντωνόπουλος-Μαντόπουλος, δήλωσε από την πλευρά του ότι «το insurancemarket.gr ξεκίνησε με στόχο να δώσει στον Έλληνα καταναλωτή έναν καλύτερο τρόπο ασφάλισής και να τον βοηθήσει να βρει αυτό που του ταιριάζει μέσω της σύγκρισης. Θα συνεχίσουμε να κάνουμε αυτό που κάναμε έως τώρα και να χτίζουμε ψηφιακά εργαλεία και υπηρεσίες για τον καταναλωτή, τις ασφαλιστικές εταιρείες και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που να κάνουν τη ζωή τους εύκολη και παραγωγική».

Αναβάθμιση της Ελλάδας στην κατάταξη πράσινης βιωσιμότητας

Η Ελλάδα το 2021 κατατάσσεται στην 39η θέση από τις 100 χώρες, στον δείκτη «World Energy Trilemma» του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ενέργειας (World Energy Council - WEC), παραμένοντας σταθερή σε σχέση με το 2020 και ανεβαίνοντας συνολικά οκτώ θέσεις συγκριτικά με το 2019.

Η καλύτερη επίδοση της χώρας βρίσκεται στη διάσταση της Περιβαλλοντικής Βιωσιμότητας, με την αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα (λιγνίτης λιγότερο από 15%, ΑΠΕ και φυσικό αέριο αυξημένα σημαντικά), σε συνδυασμό με τη χαμηλότερη ενεργειακή ένταση να δικαιολογούν την αναβάθμιση της κατάταξης περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στο 25% των χωρών με την καλύτερη επίδοση. Βεβαίως, όπως σημειώνει το συμβούλιο, οι κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις και προτεραιότητες πρέπει να ληφθούν υπόψη για μια δίκαιη μετάβαση σε συνδυασμό με επενδύσεις καθαρής ενέργειας.

Η χαμηλότερη επίδοση της χώρας βρίσκεται στη διάσταση της Ενεργειακής Ασφάλειας, καθώς η επικείμενη σταδιακή κατάργηση των λιγνιτικών μονάδων ενδέχεται να διακινδυνεύσει την επάρκεια της δυναμικότητας ηλεκτρικής ενέργειας, εάν δεν συνοδεύεται εγκαίρως από νέες επενδύσεις σε νέες υποδομές παραγωγής ενέργειας χαμηλής και μηδενικής χωρητικότητας άνθρακα (π.χ. φυσικό αέριο, ΑΠΕ και

αποθήκευση, απόκριση από την πλευρά της ζήτησης, διασυνοριακές διασυνδέσεις). Όπως δήλωσε ο κ. Κωνσταντίνος Σιφαράς, διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΠΙΑ και γραμματέας της Εθνικής Επιτροπής WEC, η χώρα μας βρίσκεται τα τελευταία χρόνια σε έναν δυναμικό ενεργειακό μετασχηματισμό, που με την απολιγνιτοποίηση έχει καταστεί και εξαιρετικά φιλόδοξος. Ταυτόχρονα, η Ελλάδα προωθεί μεγάλες υποδομές που μετατρέπουν τη χώρα σε ενεργειακό κόμβο. Για παράδειγμα προωθεί σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές υδρογόνου, όπως το έργο «Λευκός Δράκος», ώστε να καταστεί δυνατή η ομαλότερη ενεργειακή μετάβαση και να ενισχυθεί η ενεργειακή ασφάλεια. Ο κ. Χάρης Δούκας, αν. καθηγης Ένεργειακής Πολιτικής ΕΜΠ και υπεύθυνος του γραφείου WEC στην Ελλάδα, σημειώνει πως παρά το γεγονός ότι βελτιωνόμαστε, απέχουμε ακόμη από το υψηλότερο 25% των πιο ανεπτυγμένων χωρών του κόσμου και της Ευρώπης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προχωρήσουμε πιο δυναμικά και εστιάζοντας σε αλλαγές και μεταρρυθμίσεις, δίνοντας έμφαση στην εξοικονόμηση ενέργειας (στα κτίρια και στις μεταφορές) και στην ακόμα μεγαλύτερη διεξόδυση των ανανεώσιμων, μαζί με τις απαραίτητες επενδύσεις στα δίκτυα και στα συστήματα αποθήκευσης, για να μειώσουμε την εξάρτηση από εισαγωγές καυσίμων.

Στις ράγες σιδηροδρομικά έργα συνολικού ύψους 3,3 δισ. ευρώ

Δρομολογούνται και ΣΔΙΤ ύψους 1,5 δισ. για φράγματα και οδικούς άξονες

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Με την ενεργοποίηση των σιδηροδρομικών έργων νέας γενιάς αλλά και σειράς νέων έργων ΣΔΙΤ, συνολικού ύψους της τάξεως άνω των 5 δισ. ευρώ, προβλέπεται να εμπλουτιστεί μέχρι το τέλος του έτους η λίστα των διαγωνισμών μεγάλων έργων υποδομής. Ειδικότερα, εντός του μήνα αναμένεται να ενεργοποιηθεί το «οπλοστάσιο» των σιδηροδρομικών έργων νέας γενιάς, συνολικού ύψους 3,3 δισ. ευρώ, ενώ στα περίπου 2,5-3 δισ. ευρώ έργων ΣΔΙΤ, για τα οποία ήδη «τρέχουν» διαγωνιστικές διαδικασίες, αναμένεται να προστεθούν τουλάχιστον 1,5 δισ. ευρώ νέων έργων μέχρι τις αρχές του 2022. Όπως ανέφερε σε πρόσφατη εκδήλωση του ΙΟΒΕ ο υπουργός Υποδομών Κ. Καραμανλής, μέχρι το τέλος του 2021 θα βρίσκονται σε εξέλιξη 20 διαγωνισμοί έργων ΣΔΙΤ, συνολικού ύψους 5 δισ. ευρώ.

Μετά τα κτιριακά και τα οδικά έργα

Συνολικά προγραμματίζονται 18 φράγματα και αρδευτικά έργα πανελλαδικά.

μέσω ΣΔΙΤ, τη «σκυτάλη» αναμένεται να λάβουν τα αρδευτικά έργα και με τη μορφή των ΣΔΙΤ (όχι όμως αποκλειστικά), όπως επίσης και τα φράγματα, με το συνολικό τους ύψος να υπολογίζεται σε περίπου 750 εκατ. ευρώ. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζει το φράγμα Ενιπέα στη Θεσσαλία και το εξωτερικό υδροδοτικό σύστημα Αττικής. Συνολικά δρομολογούνται 18 φράγματα και αρδευτικά έργα πανελλαδικά, μέρος των οποίων (περί τα 200 εκατ. ευρώ) θα χρηματοδοτηθεί και από το Ταμείο Ανάκαμψης. Τον επόμενο μήνα αναμένεται να ολοκληρωθεί και η προεπιλογή των ενδιαφερόμενων σχημάτων για το πρώτο έργο ΣΔΙΤ που αφορά φράγμα. Πρόκειται

Ανάμεσα στα έργα που σχεδιάζονται είναι και η κατασκευή νέας προαστιακής γραμμής, μήκους 31,7 χιλιομέτρων, στο τμήμα από τον κόμβο Κορωπίου έως το Λαύριο και το λιμάνι της πόλης.

για το φράγμα Χαβρία στη Χαλκιδική, ένα έργο προϋπολογισμού 85,4 εκατ. ευρώ, για το οποίο ενδιαφέρον έχουν εκδηλώσει τα σχήματα ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - Χρ. Δ. Κωνσταντινίδης, Intrakat - Suez - ΕΥΑΘ και η Ακτωρ Παραχωρήσεις.

Στα νέα έργα ΣΔΙΤ που δρομολογούνται το προσεχές διάστημα περιλαμβάνονται επίσης οι οδικοί άξονες Θεσσαλονίκης - Έδεσσας και Αμφίπολης - Δράμας, που αποτελούν κάθετους άξονες της Εγνατίας Οδού. Επίσης, στην αγορά αναμένεται με ενδιαφέρον και το έργο ΣΔΙΤ για την παράκαμψη Χαλκίδας, προϋπολογισμού της τάξεως των 200 εκατ. ευρώ, όπως επίσης και οι τρεις επιμέρους διαγωνισμοί για

την κατασκευή και διαχείριση των 12 δικαστικών μεγάρων, ενώ στις αρχές του 2022 αναμένεται και ο διαγωνισμός για το Κυβερνητικό Πάρκο στις εγκαταστάσεις της ΠΥΡΚΑΑ στη Λάφυα.

Στις «ράγες» θα τεθούν όμως, πιθανώς εντός του τρέχοντος μήνα, και τα νέα σιδηροδρομικά έργα, συνολικού ύψους 3,3 δισ. ευρώ, τα οποία αναμένεται να προχωρήσουν με τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου.

Αυτό σημαίνει ότι οι όροι εκτέλεσης και οι τεχνικές προδιαγραφές θα καθοριστούν σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Μεταξύ άλλων προ-βούνται έργα όπως η ολοκλήρωση της

νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής Κιάτο - Πάτρα, στο τμήμα Ρίο - Νέος Λιμένας Πατρών, ύψους 429 εκατ. ευρώ, η αναβάθμιση της γραμμής Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, έργο της τάξεως των 815,3 εκατ. ευρώ και μήκους 178 χιλιομέτρων, όπως επίσης και η κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη - Νέα Καρβάλη - Τοξότες, προϋπολογισμού της τάξεως του 1,3 δισ. ευρώ και μήκους 206 χιλιομέτρων. Σημαντικό είναι και το έργο των 380 εκατ. ευρώ για την κατασκευή της νέας προαστιακής γραμμής μήκους 31,7 χιλιομέτρων, στο τμήμα από τον κόμβο Κορωπίου έως το Λαύριο και το λιμάνι της πόλης.

Νέοι παίκτες στην αγορά του γρήγορου delivery

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ενώ η γερμανική Delivery Hero επιχειρεί —μέσα από την εξαγορά μιας σειράς εταιρειών του ομίλου Μούχαλν— να αποκτήσει ηγετικό ρόλο στην ελληνική αγορά λιανικής, ενισχύοντας παράλληλα τη στρατηγική ανάπτυξης της efood στον κλάδο του quick commerce, νέοι παίκτες εγκαθιστούν την είσοδό τους στη χώρα μας, αντιλαμβάνομενοι τις αλλαγές που επέφερε η πανδημία στη συμπεριφορά των καταναλωτών.

Ετσι, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», την επόμενη εβδομάδα αναμένεται

Παράδοση οποιουδήποτε προϊόντος μέσα σε 15 λεπτά υπόσχεται η ελληνική νεοφυής pop.

να λανσαριστεί στην ελληνική αγορά νέα υπηρεσία γρήγορου delivery, η pop, όνομα το οποίο είναι συνυφασμένο με την ταχύτητα. Η λογική πίσω από αυτό το εγχείρημα είναι η αποστολή «όποιου προϊόντος θέλει ο καταναλωτής, όποτε το θέλει» σε λιγότερο από 15 λεπτά. Πρόκειται για μια ελληνική νεοφυή εταιρεία που δραστηριοποιείται στον αναπτυσσόμενο κλάδο του quick commerce (παράδοση μικρών ποσοτήτων προϊόντων στους καταναλωτές μέσα σε λίγα λεπτά από την παραγγελία), η οποία δεν έχει δημιουργήσει μόνο μια εφαρμογή για την αποστολή των παραγγελιών, αλλά αναπτύσσει και δικές της αποθήκες (dark stores), εντός των οποίων θα γίνεται η προετοιμασία και η παραλαβή των πα-

Εκτός από την pop, που αναμένεται να ξεκινήσει την επόμενη εβδομάδα, έντονο είναι το ενδιαφέρον και της Jokr για την αγορά της Αθήνας.

ραγγελιών από δικούς της διανομείς. Στην ουσία είναι ένα end-to-end μοντέλο, που ειδικά στο εξωτερικό έχει προκαλέσει φρενιτιδα ενθουσιασμού στους επενδυτές, και το οποίο ως ένα βαθμό έχει υιοθετήσει στη χώρα μας και η φινλανδική Wolt.

Η pop δημιουργήθηκε από μια ομάδα Ελλήνων και ξένων ιδρυτών (ένας εκ

των οποίων ήταν σε θέση-κλειδί στην Delivery Hero) με πάνω από 10 χρόνια εμπειρίας στο online grocery delivery. Οι καταναλωτές θα έχουν στη διάθεσή τους πάνω από 2.000 κωδικούς, ανάμεσα στους οποίους θα περιλαμβάνονται διεθνή αλλά και τοπικά brands. Η πρώτη της αποθήκη θα βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας —με στόχο να φθάσει τις 20

στην περιοχή της Αττικής—, αναπτύσσοντας, όπως υπογράφει το μοντέλο που ακολουθεί, συνεργασίες με προμηθευτές. Όπως ήδη είχε γράψει η «Κ», η εταιρεία το καλοκαίρι χρησιμοποίησε δοκιμαστικά το όνομα Gojet.app και από βδομάδα αναμένεται να λανσαριστεί με το brand pop.

Το εγχείρημα, σύμφωνα με πληροφορίες, σπριζούν ορισμένοι από τους μεγαλύτερους Ευρωπαίους επενδυτές στον κλάδο της ηλεκτρονικής παραγωγής φαγητού και ειδών σούπερ μάρκετ (online food and grocery delivery), ενώ όσον αφορά τις τιμές, αυτές αναμένεται να είναι, για ορισμένα είδη, πιο ανταγωνιστικές από εκείνες των σούπερ μάρκετ. Στόχος της υπηρεσίας είναι να επεκταθεί στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες γειτονικές χώρες. Ο στόλος των διανομέων θα αυξάνεται βάσει και της ανάπτυξης της εταιρείας, ενώ δεν αποκλείεται ο αριθμός τους να φθάσει τους 100 μέχρι το τέλος του χρόνου.

Την ίδια στιγμή, έντονο συνεχίζει να είναι το ενδιαφέρον για την ελληνική αγορά και της quick delivery retail startup Jokr, έδρα της οποίας είναι η Νέα Υόρκη. Η είσοδός της στην Αθήνα βρίσκεται «σε εξέλιξη», όπως αναφέρουν πηγές, κάτι που θα πραγματοποιηθεί με την ανάπτυξη των δικών της dark stores και την παράδοση των προϊόντων που παραγγέλνουν οι κλητές εντός 15 λεπτών. Η νεοσύστατη εταιρεία αποτελεί δημιούργημα του Ralf Wenzel και άλλων 4 ιδρυτών (πρόσην στελέχη της Delivery Hero και της SoftBank), ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 2021 και τον Ιούλιο άντλησε 170 εκατ. δολ. από διεθνείς επενδυτές, ανάμεσά τους το GGV Capital, τον ιδρυτή του αμερικανικού Balderton Capital και το Tiger Global Management.

καλλισiskostas@yahoo.com

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Η επάνοδος της (πολιτικής) οικονομίας

Ηταν το κεντρικό θέμα στην ιστοσελίδα των Financial Times, προχθές, Παρασκευή: Ο Φοβίμο Κισίντα, ο νέος πρωθυπουργός μιας ισχυρής χώρας και μεγάλης οικονομικής δύναμης, της Ιαπωνίας, δήλωνε ότι η χώρα του πρέπει να απαλλαγεί από τις νεοφιλελεύθερες ιδεολογίες και να αφήσει πίσω τα Αβελονίμους, την οικονομική πολιτική των προκατόχων του—του δικού του κόμματος. Μια πολιτική που μπορεί να διπλασιάσει την κεφαλαιοποίηση του χρηματιστηρίου του Τόκιο, αλλά δεν είναι ικανή να εκκινήσει τον διάδοχο κύκλο μιας διαφορετικής ανάπτυξης, η οποία θα περιορίζει τις μεγάλες ανισότητες και θα διαχέει τα

οφέλη της σε όλους—όχι μόνο στους λίγους. Οπερ, είπε, είναι το κλειδί για μια νέα μορφή καπιταλισμού, διαφορετικού από αυτόν που έχουμε γνωρίσει.

Ο Φ. Κισίντα θα δώσει φορολογικές απαλλαγές στις επιχειρήσεις όχι για να μοιράσουν μεγαλύτερο μέρος (όπως αλλού...), αλλά ως κίνητρο για να αυξήσουν τους μισθούς, προωθώντας στενότερη συνεργασία κράτους και ιδιωτικού τομέα για την ανάπτυξη στρατηγικού χαρακτήρα τεχνολογιών, δεν συμφωνεί με την άποψη ότι πρόοδος είναι ένας ανταγωνισμός στον οποίο επιβιώνει ο ισχυρότερος, συμμερίζεται ένα ολιστικό όραμα για την οικονομία, απορρίπτει το παραμύθι ότι τα

Όταν αλλάζουν οι ιδέες, έρχεται και η σειρά της πραγματικότητας.

πλούτη των λίγων διαχέονται προς τα κάτω, στους πολλούς—τις «trickle down» θεωρίες. Είναι το κεντρικό σημείο για την αποδόμηση του νεοφιλελεύθερου δογματισμού. Οι τυχαία από αυτό είχε ξεκινήσει και ο πρόεδρος Μπάιντεν για να παρουσιάσει τη νέα οικονομική πολιτική των ΗΠΑ. Σημεία των καιρών—που αλλάζουν. Γιατί ο Μπάιντεν, όπως συμ-

βαίνει σπάνια, μία φορά σε 10ετίες, δεν είναι ένας πρόεδρος με κάπως διαφορετική πολιτική: Έχει διαφορετική φιλοσοφία για την ίδια την ουσία, το περιεχόμενο, τους στόχους και την αποστολή της οικονομικής πολιτικής. Αυτό τον διαφοροποιεί από προηγούμενους προέδρους. Το ίδιο είχε συμβεί το 1933, με τον Ρούζβελτ και την πολιτική του New Deal, σε ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση είχε συμβεί το 1981 με τον Ρέικαν, αυτό συμβαίνει πάλι με τον Μπάιντεν—αυτήν τη φορά σε προοδευτική κατεύθυνση. Η οικονομική πολιτική απελευθερώνεται από σωρό αραχνιασμένα δόγματα, τα άλογα ξαναπαίζουν μπροστά από το κάρο—η οικονομία

να υπηρετεί τον άνθρωπο. Στα ίδια χνάρια φαίνεται ότι θα βαδίζει τώρα ο Φ. Κισίντα, στην Ιαπωνία. Άες, κανείς στον κόσμο δεν μένει ανεπηρέαστος από τις ιστορικές αλλαγές που ωριμάζουν.

Σημείο των καιρών κι αυτό: Συνήθως τα πανεπιστημιακά εγχειρίδια διδάσκουν ότι η οικονομία είναι ένα σύνολο από ανταγωνιστικές αγορές που αλληλοεπιδρούν και λειτουργούν εξαιρετικά, αρκεί να μην επεμβαίνουν οι κυβερνήσεις—κι αυτά συνοδεύονται από ένα σύνολο εξισώσεων. Ε, ένα νέο βιβλίο διδασκαλίας, «The Economy», που έγραψαν ο Samuel Bowles, πρώην Χάρβαρντ, η Wendy Carlin, του Οικονομικού Πανεπιστημίου του Λονδί-

Ορεξάτοι οι Έλληνες για «πράσινη» διατροφή

Ευρωπαϊκή έρευνα που διεξήχθη για λογαριασμό του WWF – Ανάδειξη βιώσιμων πρακτικών παραγωγής και κατανάλωσης τροφίμων

Της ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Διατεθειμένοι να ακολουθήσουν ένα μοντέλο διατροφής φιλικό προς τον πλανήτη εμφανίζονται οι Έλληνες καταναλωτές, σε ευρωπαϊκή έρευνα που διεξήχθη για λογαριασμό του WWF, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Διατροφής. Την έρευνα διεξήγαγε η εταιρεία Savanta ComRes, στο πλαίσιο της εκστρατείας Eat4Change που υλοποιείται και στη χώρα μας, με στόχο την προώθηση της βιώσιμης διατροφής και βιώσιμων πρακτικών παραγωγής τροφίμων. Σε αυτή συμμετείχαν περισσότεροι από 11.000 ενήλικοι από εννέα ευρωπαϊκές χώρες (Αυστρία, Βέλγιο, Σουηδία, Γαλλία, Ελλάδα, Φινλανδία, Πορτογαλία, Εσθονία και Ηνωμένο Βασίλειο).

Ενδεικτικά ποσοστά
Σύμφωνα με την έρευνα, οι Έλληνες πιστεύουν, σε μεγαλύτερο βαθμό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (56% έναντι 52%), ότι ο τρόπος παραγωγής και κατανάλωσης τροφής έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον και ανησυχούν σοβαρά για αυτές. Περισσότερο ανησυχούν για τη ρύπανση του νερού, του αέρα και του εδάφους (σε ποσοστό 89%), την καταστροφή της γης για τη γεωργία (87%), την κλιματική κρίση (86%), την απώλεια βιοποικιλότητας και την εξαφάνιση ειδών (85%), την αλλαγή στη σύνθεση λιμνών, ποταμών και θαλασσών (85%), καθώς και την υποβάθμιση

Οι πολίτες στην Ελλάδα περισσότερο ανησυχούν για τη ρύπανση του νερού, του αέρα και του εδάφους (σε ποσοστό 89%).

της ποιότητας του εδάφους (80%). Παρ' όλα αυτά, μόλις το 36% των Ελλήνων πολιτών αναλογίζεται πραγματικά με ποιον τρόπο η προσωπική διατροφή του επηρεάζει το περιβάλλον και συνδέει τις ατομικές διατροφικές επιλογές του με αρνητικές συνέπειες στον πλανήτη. Εν ολίγοις, μόλις ένας στους τρεις Έλληνες θεωρεί ότι οι τροφές που επιλέγει να κα-

Συμβουλές για φιλική προς τον πλανήτη διατροφή

1

Καταναλώνουμε τροφές με χαμηλό οικολογικό αποτύπωμα.

2

Επιλέγουμε περισσότερα φυτικά αντί για ζωικά προϊόντα.

3

Τρώμε υγιεινά και περιορίζουμε τα επεξεργασμένα τρόφιμα.

4

Έχουμε ισορροπία και ποικιλία στη διατροφή μας.

✓ Δεν υπάρχει μια ιδανική διατροφή για όλους. Κατά τη διάρκεια της ζωής μας θα υπάρξουν περίοδοι που θα έχουμε ανάγκη κάποια τροφή περισσότερο από κάποια άλλη.

✓ Είναι σημαντικό η διατροφή μας να είναι ευέλικτη, να σέβεται τον τοπικό πολιτισμό και τις συνθήκες. Σε όλο τον κόσμο οι άνθρωποι μπορεί να καταναλώνουν διαφορετικές ποσότητες και πάλι να ακολουθούν τις τέσσερις συμβουλές.

✓ Εάν κάνουμε πιο υγιεινές, πιο υπεύθυνες επιλογές θα συμβάλουμε κι εμείς σε ένα μέλλον όπου ο πλανήτης μας θα καταφέρει να μας θρέψει όλους.

ΠΗΓΗ: WWF

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ταναλώνει βλάπτουν το περιβάλλον. «Είμαστε η τελευταία γενιά που μπορεί να αλλάξει τα πράγματα και, για να το πετύχουμε, χρειάζεται άμεση και ουσιαστική δράση», τονίζει η κυρία Σοφία Αξωνίδη, υπεύθυνη της εκστρατείας Eat4Change του WWF στη χώρα μας. «Στην Ελλάδα, σύμφωνα με παλαιότερες εκθέσεις του WWF, ακολουθούμε μια διατροφή με υ-

ψηλό οικολογικό αποτύπωμα. Ο καθένας μας, όμως, με μικρές αλλαγές στις διατροφικές του συνήθειες μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτής της κρίσης και στην εξασφάλιση επαρκούς τροφής για όλους». Σε ό,τι αφορά τους κύριους περιβαλλοντικούς και ηθικούς παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη τους οι Έλληνες καταναλωτές όταν αγοράζουν τρόφιμα,

η έρευνα του WWF αναδεικνύει τους εξής: την εποχικότητα των προϊόντων (60% έναντι 48% που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος), την εντοπιότητα των προϊόντων (59% έναντι 51% του ευρωπαϊκού μέσου όρου), τη μείωση της σπατάλης φαγητού (55% έναντι 54% του ευρωπαϊκού μέσου όρου), τις υψηλές προδιαγραφές για την ευημερία των ζώων (40% έναντι 34% του

ευρωπαϊκού μέσου όρου) και τη μη επεξεργασία των τροφίμων (40% έναντι 32% του ευρωπαϊκού μέσου όρου). Ωστόσο, μόνο το 24% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα δήλωσε πως φροντίζει να αγοράζει λιγότερη ποσότητα ή και καθόλου κρέας, ψάρια και γαλακτοκομικά προϊόντα, παρότι σε ερώτηση για το ποιες τροφές θεωρούν πιο επιβαρυντικές για τον πλανήτη, οι Ε-

Εκτός από το θέμα της επάρκειας της τροφής, σημαντικό ρόλο παίζει και η ποιότητα. Από μικρή ηλικία τα παιδιά πρέπει να καθοδηγούνται προς μια υγιεινή διατροφή προς αποφυγή της παιδικής παχυσαρκίας, η οποία παρουσιάζει αυξητικές τάσεις σε πολλές χώρες της Δύσης, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Η επισιτιστική ανασφάλεια στο προσκήνιο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ

Η «επισιτιστική ανασφάλεια» υπήρξε για πολλά χρόνια ένας όρος άγνωστος στην ελληνική ειδιοσεογραφία· μέχρι που άρχισε η εγκώρια οικονομική κρίση. Στα χρόνια της κρίσης, βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, το 9% των παιδιών στη χώρα μας δεν είχε τη δυνατότητα να απολαύσει ούτε ένα γεύμα με πρωτεΐνη, όταν πριν από την έναρξη της κρίσης το ποσοστό αυτό προσδιοριζόταν σε 4%. Αντίστοιχα, το 14% των παιδιών αδυνατούσε να εξασφαλίσει ένα πιάτο φαγητό με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι κάθε δεύτερη ημέρα. Η εν λόγω ανησυχητική πραγματικότητα δεν πρόλαβε να ομαλοποιηθεί, καθώς προέκυψε η πανδημία, που προκάλεσε με τη σειρά της μείωση του εισοδήματος πολλών νοικοκυριών αλλά και διακοπή της παροχής των σχολικών γευμάτων λόγω του lockdown και της διακοπής της λειτουργίας των σχολείων. Ταυτόχρονα, η επερχόμενη αύξηση της τιμής των βασικών αγαθών τείνει να υποβαθμίζει έτι περαιτέρω το επίπεδο διαβίωσης πολλών οικογενειών, όπως επισημαίνει σε ανακοίνωσή της η ΜΚΟ «Πρώτα το Παιδί» με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Διατροφής.

Στατιστικά στοιχεία
Για του λόγου το αληθές η οργάνωση, που ξεκίνησε τις δράσεις της επί πανδημίας (2020),

Η αύξηση της τιμής των βασικών αγαθών τείνει να υποβαθμίσει έτι περαιτέρω το επίπεδο διαβίωσης πολλών οικογενειών.

παραθέτει επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Επί του συνόλου του πληθυσμού, λοιπόν, το 2,4% δηλώνει ότι έχει χαμηλή επάρκεια και το 0,7% πολύ χαμηλή επάρκεια τροφής. Μεταξύ όσων αντιμετωπίζουν επισιτιστική ανασφάλεια, το 13,2% έχει ανησυχώσει στο διάστημα της πανδημίας ότι δεν θα έχει αρκετή τροφή για να καλύψει τις ανάγκες του, 12,8% δεν είχε τη δυνατότητα να τραφεί με θρεπτική τροφή, 14,1% έφαγε μόνο ορισμένα είδη τροφών, 6,2% αναγκάστηκε να παραλείψει ένα γεύμα, 6,6% έφαγε λιγότερο απ' όσο θεωρούσε ότι είχε ανάγκη, 3% πεινούσε αλλά δεν έφαγε, ενώ 2,2% πέρασε μια ολόκληρη μέρα χωρίς τροφή...

Επίπεδα παχυσαρκίας
Όσον αφορά την ανάπτυξη των παιδιών στη χώρα μας, παρατηρούνται υψηλά επίπεδα παχυσαρκίας, ως απόρροια της πρόσληψης τροφής χαμηλής ποιότητας. Συγκεκριμένα,

37,5% των παιδιών είναι υπέρβαρα ή παχύσαρκα, οπότε υπολογίζεται ότι έως το 2030 τα παχύσαρκα παιδιά στην Ελλάδα θα φθάσουν τα 281.463. «Το 40% των παιδιών με παχυσαρκία υποφέρει από κατάθλιψη, ενώ η παχυσαρκία συνδέεται με χαμηλή αυτοεκτίμηση», σημειώνει η Αμαλία Ζωβούλη, συνιδρύτρια της οργάνωσης, που υλοποιεί σε συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου Αιγάλεω ολιστικό πρόγραμμα υποστήριξης οικογενειών, παρέχοντας όχι μόνο τρόφιμα, αλλά και συμβουλευτική από διατροφολόγο, παιδίατρο, οδοντίατρο. Συμπληρωματικά, εξασφαλίζουν κάποια εξωσχολική αθλητική δραστηριότητα στα παιδιά, ώστε να ασκούνται σταθερά σε εβδομαδιαία βάση.

Δράσεις από το «Χαμόγελο»
Το «Χαμόγελο του Παιδιού», «Βετεράνος» στον τομέα της παιδικής προστασίας, έχει κατά δόξαση του στηρίζει ολιστικά, εξατομικευμένα και με αξιοπρέπεια 143.667 παιδιά και τις οικογένειές τους που ζουν ή απειλούνται να βρεθούν σε συνθήκες φτώχειας, στα 25 χρόνια λειτουργίας του. Ένα εκ των πολλών προγραμμάτων είναι η «Εφοδιαστική Αλυσίδα Ζωής», μέσω της οποίας δίδονται τρόφιμα, νοσή, κατεψυγμένα και συσκευασμένα, στους έχοντες ανάγκη. Πρόκειται για δωρεές ιδιωτών ή επιχειρήσεων που μεταφέρονται στα Κέντρα Στήριξης και Διανομής του «Χαμόγελου».

Συναγερμός FAO για άμεση δράση σε παγκόσμιο επίπεδο

Με σύνθημα «Οι πράξεις μας είναι το μέλλον μας. Καλύτερη παραγωγή, καλύτερη διατροφή, καλύτερο περιβάλλον, καλύτερη ζωή», ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) γιόρτασε, το περασμένο Σάββατο, την Παγκόσμια Ημέρα Τροφίμων, που σηματοδοτεί, επίσης, τα 76 χρόνια από την ίδρυσή του, το 1945.

Φέτος, το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στα ιδιαίτερα προβλήματα που προκάλεσε η πανδημία στον επισιτισμό. «Η πανδημία» –αναφέρει ο διεθνής οργανισμός– «μας έδειξε ότι είναι επιτακτική η βελτίωση των αγροτοτροφικών μας συστημάτων. Εξαιτίας της οι αγρότες, που ήδη αγωνίζονται με τις αντιξοότητες λόγω κλιματικής αλλαγής, δυσκολεύτηκαν να πουλήσουν τις σοδειές, ενώ οι κάτοικοι των αστικών κέντρων, λόγω της αυξανόμενης ανέχειας, αναγκάζονται να στραφούν με μεγαλύτερη συχνότητα σε συσσίτια και κοινωνικά παντοπωλεία και εκατομμύρια άλλοι χρειάστηκαν επείγουσα επισιτιστική βοήθεια».

Οι αλλαγές που θα βελτιώσουν την κατάσταση αρχίζουν από τις καθημερινές επιλογές κάθε καταναλωτή.

Ο επικεφαλής του Οργανισμού, Κου Ντονγκ Γιου, στην ομιλία του, μεταξύ άλλων, εξήρε τη γενναιοδωρία όλων εκείνων που –παρά την COVID– εργάστηκαν ακατάπαυστα προκειμένου να υπάρχουν τρόφιμα στο τραπέζι μας, τονίζοντας ότι η πανδημία αύξησε σημαντικά και τον αριθμό ατόμων ανθρώπων που υποσιτίζονται. Από τη Ρώμη, παγκόσμιοι ηγέτες, μεταξύ των οποίων ο προκαθήμενος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, Πάπας Φραγκίσκος, ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, και ο πρόεδρος της Ιταλικής Δημοκρατίας, Σέρτζιο Ματαρέλα, καιρέτισαν την ημέρα. Ο Πάπας Φραγκίσκος τόνισε ότι «σήμερα βλέπουμε

ένα παράδοξο: περισσότερα από τρία δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε σωστή διατροφή, ενώ δύο δισεκατομμύρια άλλοι είναι υπέρβαρα ή παχύσαρκοι εξαιτίας της κακής διατροφής τους και της καθιστικής ζωής». Ο Ιταλός πρόεδρος Σέρτζιο Ματαρέλα επισήμανε ότι η επισιτιστική ανασφάλεια έχει αυξηθεί επικίνδυνα και η παγκόσμια κοινότητα οφείλει να ακολουθεί τις συστάσεις του FAO προκειμένου να μπορεί να τραφεί η παγκόσμια κοινότητα χωρίς διακρισεις. Τέλος, ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες υπογράμμισε πως ο τρόπος που παράγουμε, καταναλώνουμε και σπαταλούμε τρόφιμα τραυματίζει τον πλανήτη και υπογραμμισε την ανάγκη η πείνα να γίνει για όλους παρελθόν. Οι αλλαγές που θα βελτιώσουν την κατάσταση αρχίζουν από τις καθημερινές επιλογές κάθε καταναλωτή, όπως αφορά τα τρόφιμα που αγοράζει, τη συσκευασία που επιλέγει και, φυσικά, πόσα από αυτά τελικά πετάει.

40 εκατ. για ρεύμα σε ευάλωτα νοικοκυριά

Θα στηρίξουμε τους πολίτες έναντι της πρωτοφανούς και παγκόσμιας ενεργειακής κρίσης, τονίζει στην «Κ» ο Κώστας Σκρέκας

Της ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Γραμμή «ενεργειακής αλληλεγγύης», στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται πολίτες για την άμεση επανασύνδεση του ρεύματος προκειμένου να μπορούν να θερμανθούν τον χειμώνα θα θέσει σε εφαρμογή το αμέσως επόμενο διάστημα η κυβέρνηση για τη στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Το κόστος προμήθειας και επανασυνδέσεων ρεύματος για τη συγκεκριμένη κατηγορία καταναλωτών, όπως αποκαλύπτει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας, θα ανέλθει σε 40 εκατ. ευρώ και θα καλυφθεί από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης που συστάθηκε μόλις πρόσφατα, στο πλαίσιο των κυβερνητικών μέτρων κοινωνικής πολιτικής για την αναχαίτιση των αυξήσεων στα ενεργειακά προϊόντα. «Ως κυβέρνηση είμαστε και θα συνεχίσουμε να είμαστε παρόντες, όταν και όσο χρειάζεται, για να προστατέψουμε όλους τους συμπολίτες μας και τα νοικοκυριά και από αυτή την παγκόσμια κρίση», τονίζει ο κ. Σκρέκας, αναγνωρίζοντας ότι οποιαδήποτε εκτίμηση επικειρηθεί αυτήν τη στιγμή για τη διάρκεια, αλλά και την ένταση της πρωτόγνωρης ενεργειακής κρίσης, είναι ιδιαίτερας επισφαλής, ενώ εκφράζει την ανησυχία του για ενδεχόμενη κλιμάκωση. Ο ίδιος εκτιμά πως το μέγεθος της κρίσης είναι τέτοιο που δεν μπορεί η κυβέρνηση της εκάστοτε χώρας να αναλάβει αποκλειστικά μόνη της την αντιμετώπισή της και γι' αυτό και «θα πρέπει να υπάρξει έγκαιρα μια κοινή ευρωπαϊκή απάντηση», λογική που εκφράστηκε και με την κατάθεση σχετικής πρότασης από την Ελλάδα στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα. Ο κ. Σκρέκας δεν αμφισβητεί τη στρατηγική της ενεργειακής μετάβασης, αντιθέτως θεωρεί ότι είναι μονόδρομος. Επίσης θεωρεί ότι στη σωστή κατεύθυνση είναι η εθνική στρατηγική της σταδιακής απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων, η οποία όμως σημειώνει ότι «προσ απαιτεί την εγκατάσταση νέων και σύγχρονων εργοστασίων φυσικού αερίου, που εκπέμπουν έως και 1/3 λιγότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα από ένα λιγνιτικό εργοστάσιο». Ανακοινώνει, τέλος, αύξηση του ανώτατου ορίου επιλέξιμου προϋπολογισμού και των μέγιστων τιμών κόστους ανά υλικό στο νέο «Εξοικονομώ» ως απάντηση στις ανατιμήσεις των πρώτων υλών.

– Είναι η ενεργειακή κρίση που δια-

Η εθνική στρατηγική της σταδιακής απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση.

Το ενδεχόμενο ενός δριμύ χειμώνα καιη κλιμάκωσητης κρίσης προκαλούν μεγάλη ανησυχίασε όλη την Ευρώπη.

Αυξάνονται το ανώτατο όριο προϋπολογισμού και οι μέγιστες τιμές ανά κόστος υλικών,για να αντιμετωπιστούν οι ανατιμήσειςπρώτων υλών.

νύουμε ένα προσωρινό φαινόμενο, όπως εκτιμά η Ε.Ε.; Πόσο βαθιά στο 2022 θα πάμε με αυτά τα επίπεδα τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος;

– Οποιαδήποτε εκτίμηση επικειρηθεί, αυτήν τη στιγμή, για τη διάρκεια αλλά και την ένταση της πρωτόγνωρης διεθνούς ενεργειακής κρίσης είναι ιδιαίτερας επισφαλής. Η ενδεχόμενη περαιτέρω κλιμάκωσή της, ωστόσο, εάν επαληθευτούν οι δυσοιωνες προβλέψεις για έναν δριμύ χειμώνα, αποτελεί τη μεγαλύτερη ανησυχία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Για τον λόγο αυτόν, αναλάβαμε την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία τονίζοντας, με τον πλέον εμφαντικό τρόπο, την ανάγκη να δημιουργηθεί άμεσα ένας μόνιμος ευρωπαϊκός μηχανισμός απόσβεσης των διακυμάνσεων των τιμών ενέργειας, για να μπορέσουμε να ελαφρύνουμε από αυτό το σημαντικό και αυξανόμενο βάρος όλους τους καταναλωτές και κυρίως εκείνους που το έχουν πραγματικά ανάγκη. Εμείς, ως κυβέρνηση, είμαστε και θα συνεχίσουμε να είμαστε παρόντες, όταν και όσο χρειάζεται, για να προστατέψουμε όλους τους συμπολίτες μας και τα νοικοκυριά και από αυτήν την παγκόσμια κρίση.

Μπροστά σε ένα τόσο μεγάλο κοινό ευρωπαϊκό πρόβλημα, με το κόστος της ενεργειακής κρίσης να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 100 δισ. ευρώ, δεν μπορεί η κυβέρνηση της εκάστοτε χώρας να αναλάβει αποκλειστικά μόνη της την αντιμετώπισή της. Επομένως, θα πρέπει να υπάρξει έγκαιρα μια κοινή ευρωπαϊκή απάντηση στην κρίση, και για όσο αυτή διαρκέσει, τονίζει στην «Κ» ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας.

– Ένα ερώτημα που τίθεται είναι το κατά πόσον μπορεί να αντιμετωπιστεί η τρέχουσα αυτή κρίση χωρίς κοινή ευρωπαϊκή αντίδραση.

– Η παρούσα, οξεία ενεργειακή κρίση αναδεικνύει μια νέα πρόκληση, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά για όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μια μεγάλη

πρόκληση στην οποία ανταποκριθήκαμε άμεσα, αποδεικνύοντας έμπρακτα και για ακόμη μία φορά ότι διαθέτουμε γρήγορα αντανακλαστικά και αποτελεσματικότητα. Ημασταν από τις πρώτες χώρες της Ε.Ε. που λάβαμε στοχευμένα μέτρα στήριξης όλων των νοικοκυριών. Στη ΔΕΘ, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσο-

τάκης ανακοίνωσε μια ισχυρή δέσμη μέτρων, καθώς και τη σύσταση του ειδικού Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης, προκειμένου να είμαστε προετοιμασμένοι απέναντι σε έκτακτες διεθνείς συνθήκες όπως αυτή που βιώνουμε σήμερα. Εξαιτίας της κλιμάκωσης της κρίσης, πριν από λίγες ημέρες, ισχυροποιήσαμε ακόμη περισσότερο το πλέγμα αυτών των παρεμβάσεων, διπλασιάζοντας την κρατική επιδότηση σε όλους τους λογαριασμούς ρεύματος στη χαμηλή τάση, αλλά και το επίδομα θέρμανσης. Μέτρα που ανέρχονται στα 500 εκατ. ευρώ, τα οποία είναι απαραίτητα για να διατηρήσουμε την κοινωνική συνοχή.

Ωστόσο, μπροστά σε ένα τόσο μεγάλο κοινό ευρωπαϊκό πρόβλημα, με το κόστος της ενεργειακής κρίσης να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 100 δισ. ευρώ, δεν μπορεί η κυβέρνηση της εκάστοτε χώρας να αναλάβει αποκλειστικά μόνη της την αντιμετώπιση της. Επομένως, θα πρέπει να υπάρξει έγκαιρα μια κοινή ευρωπαϊκή απάντηση στην κρίση, και για όσο αυτή διαρκέσει, προκειμένου να μην επιτρέψουμε να επωμιστούν οι καταναλωτές τις επιπτώσεις από το ανεξέλεγκτο ράλι των τιμών ενέργειας. Η εργαλειοθήκη που πρόσφατα ανακοινώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιγράφει μέτρα που εμείς έχουμε ήδη εφαρμόσει σχεδόν στο σύνολό τους. Χρειάζεται η Ευρώπη, σε κεντρικό επίπεδο, να απαντήσει στο πρόβλημα με έξι υπნτες και άμεσες λύσεις στήριξης. Γι' αυτόν τον λόγο εμείς ως ελληνική κυβέρνηση προτεινουμε την αξιοποίηση εσόδων από ρύπους, ώστε να δημιουργηθεί ένας άμεσος μηχανισμός εξομάλυνσης των υπέρογκων αυξήσεων για τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών.

– Δείξατε πράγματι αντανακλαστικά και έχετε λάβει μέτρα ελάφρυνσης των νοικοκυριών. Ο χειμώνας είναι μπροστά, ωστόσο, και οι καταναλωτές φαίνεται ότι θα υποστούν μεγάλες πιέσεις, ιδίως τα χαμηλά εισοδήματα. Μήπως θα έπρεπε να δείτε και πιο στοχευμένα μέτρα γι' αυτή την κατηγορία;

– Εκτός από την κρατική επιδότηση των λογαριασμών ρεύματος, ύψους 18 ευρώ/μήνα για κατανάλωση έως 300 kWh/μήνα, που έχουμε μέχρι σήμερα ανακοινώσει για το σύνολο των νοικοκυριών, ανεξαρτήτως παρόχου ηλεκτρικής ενέργειας, και 24 ευρώ/μήνα για τους δικαιούχους κοινωνικού τιμολογίου, προχωράμε και σε μια ακόμη πρωτοβουλία

ειδικά για τους συμπολίτες μας που το έχουν πραγματικά ανάγκη. Με στόχο να χτίσουμε ένα ισχυρό τείχος προστασίας για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες αποδεδειγμένα αδυνατούν να θερμάνουν τις κατοικίες τους, θα ανακοινώσουμε το αμέσως προσεχές διάστημα έναν τετραψήφιο αριθμό «ενεργειακής αλληλεγγύης». Μέσω αυτού, οι πολίτες θα μπορούν να επικοινωνούν την άμεση ανάγκη για θέρμανση τους δύσκολους μήνες του χειμώνα. Το αίτημα θα μεταφέρεται, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, με τις υφιστάμενες επιτροπές επανασυνδέσεως ηλεκτρικού ρεύματος, στις οποίες συμμετέχουν οι κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων και οι οποίες θα εξετάζουν τα σχετικά αιτήματα. Το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα καλύπτει το κόστος προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και τις επανασυνδέσεις για τους πολίτες που θα λαμβάνουν έκκριση για τα αιτήματά τους. Ο προϋπολογισμός της έκτακτης αυτής στήριξης αυξάνεται στα 40 εκατ. ευρώ από 10 εκατ. ευρώ, που είναι σήμερα, και θα εξασφαλιστεί από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης που έχουμε συστήσει.

– Δυσβάσταχτο γίνεται το κόστος και για τις επιχειρήσεις, οι οποίες επιβαρύνονται ήδη με υψηλό κόστος ενέργειας σε σχέση με τους εκτός συνόρων ανταγωνιστές τους. Θα εξετάσετε μέτρα ελάφρυνσης και σε ποια κατεύθυνση;

– Η κυβέρνηση έχει προχωρήσει ήδη σε σειρά οικονομικών μέτρων, όπως αυτά της μείωσης των φόρων και του έμμεσου εργοδοτικού κόστους, ελαφρύνοντας τις επιχειρήσεις ώστε να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις της εποχής. Παράλληλα, με αποφασιστικές πρωτοβουλίες, προωθούμε τη μόνιμη λύση στη μείωση των ενεργειακών κόστους, προκειμένου οι ελληνικές επιχειρήσεις να καταστούν βιώσιμες, ανθεκτικές και ανταγωνιστικές. Τέτοιες ολοκληρωμένες παρεμβάσεις είναι το νέο «Εξοικονομώ» για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ύψους 450 εκατ. ευρώ, που θα ξεκινήσει πριν από το τέλος του έτους, τα πρόσφατα διμερή συμβόλαια, η αύξηση του net metering στα 3 MW, αλλά και, με το πρόσφατο νομοσχέδιο για την ενεργειακή απόδοση, ένα πλέγμα συγκεκριμένων μέτρων για τη μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας το 2030 κατά 38% σε σύγκριση με το 2017.

Η κλιματική αλλαγή καθιστά μονόδρομο την πράσινη μετάβαση

– Κάποιοι υποστηρίζουν πως αυτή η κρίση είναι η πρώτη από πολλές που θα ακολουθήσουν γιατί η Ευρώπη επιχειρεί την ενεργειακή μετάβαση ανεπαρκώς προετοιμασμένα. Οι όσο δεν υπάρχουν προστιτές τεχνολογίες αποθήκευσης της ενέργειας από ΑΠΕ, τέτοια φαινόμενα θα επαναλαμβανό- νται. Ποια είναι η άποψή σας;

Οι διάφορες φωνές λαϊκισμού που έχουν αρχίσει, δυστυχώς, να ακούγονται όλο και πιο έντονα, υποστηρίζοντας πως υπαίτια της τρέχουσας κρίσης είναι η φιλόδοξη ευρωπαϊκή στρατηγική για την πράσινη ενεργειακή μετάβαση, είναι παντελώς έσλες και λανθασμένες. Διότι, εάν είχαμε εφαρμόσει πριν από δέκα χρόνια όλα όσα έχουμε σχεδιάσει και υλοποιούνται τώρα προς αυτή την κατεύθυνση με ορίζοντα το 2030, σήμερα θα είχαμε εξασφαλίσει χαμηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας.

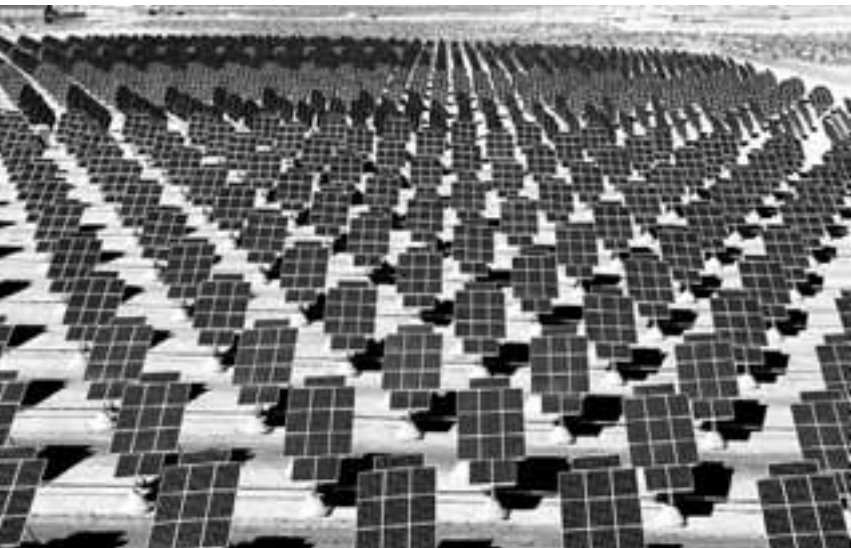
Κι αυτό θα συνέβαινε γιατί σήμερα η ενέργεια από τον ήλιο είναι έως και πέντε φορές πιο φθηνή από εκείνη που προέρχεται από το φυσικό αέριο και από τον λιγνίτη. Επομένως, ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και της ελληνικής κυβέρνησης, για την αντικατάσταση των

παλιών, ακριβών και ρυπογόνων λιγνιτικών μονάδων με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποσκοπεί στο πραγματικό όφελος των πολιτών, αλλά παράλληλα αποφέρει και υψηλή προστιθέμενη αξία για το περιβάλλον, τις επιχειρήσεις, την απασχόληση και το σύνολο της οικονομίας.

Κυρίως, όμως, με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τη μεγαλύτερη παγκόσμια πρόκληση της εποχής, αυτή της κλιματικής κρίσης και της κυριότερης αιτίας της, που είναι οι

Στόχος μας είναιτο 2030 η συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μαςμείγμα να φθάνειστο 70%.

εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως ένα μεγάλο κομμάτι της ακρίβειας, το οποίο ήδη επιβαρύνει τους καταναλωτές και αφορά τα αγροτικά προϊόντα, έχει να κάνει με τις καταστροφές που αυτά έχουν υποστεί

Η ενέργεια από τον ήλιο είναι έως και πέντε φορές πιο φθηνή από εκείνη που προέρχεται από το φυσικό αέριο και από τον λιγνίτη.

από τα ακραία καιρικά φαινόμενα που σημειώνονται όλο και συχνότερα παγκοσμίως, αλλά και στην Ελλάδα, όπως οι παρατεταμένοι καύσωνες αυτού του καλοκαιριού. Είναι πλέον επιβλητική προφανές πως δεν μπορούμε να παρεκκλι-

νουμε από τον κοινό ευρωπαϊκό στόχο που συμφωνήσαμε όλοι και συχνότερα παγκοσμίως, αλλά και στην Ελλάδα, όπως οι παρατεταμένοι καύσωνες αυτού του καλοκαιριού. Είναι πλέον επιβλητική προφανές πως δεν μπορούμε να παρεκκλι-

Ευέλικτο ωράριο εργασίας θέλει το 87% των νέων

Το 87% των νέων θέλει ευέλικτο ωράριο εργασίας αναζητώντας ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, ενώ την ίδια στιγμή οι νέοι ως μελλοντικοί ηγέτες δίνουν υψηλή αξία σε βαθιά ανθρώπινα χαρακτηριστικά, όπως η συναισθηματική νοημοσύνη και η κατανόηση θεμάτων ψυχικής υγείας. Αυτά είναι κάποια από τα βασικά ευρήματα της έρευνας της Adecco #CtheFuture2.0, με στόχο να καταγραφούν οι νέες τάσεις που θα καθορίσουν το μέλλον της εργασίας. Και όπως φάνηκε, έχει αλλάξει ο τρόπος που προσεγγίζουν το θέμα της εργασίας οι μελλοντικοί ηγέτες μας, εξαιτίας και της πανδημίας του κορωνοϊού. Αναλυτικά, η έρευνα #CtheFuture2.0 πραγματοποιήθηκε από το Adecco Group Foundation σε ένα δείγμα 1.072 συμμετεχόντων από 64 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Στην έρευνα εξετάστηκαν οι απόψεις της μελλοντικής γενιάς των ηγετών για τον κόσμο της ε-

Στόχος μας είναι το 2030 η συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μας μείγμα να φθάνει στο 70%.

ργασίας. Διενεργήθηκε στους υποψηφίους του παγκόσμιου προγράμματος του ομίλου Adecco CEO for One Month και περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, την πρόσφατη πανδημία και τις ευέλικτες πρακτικές εργασίας.

Ενα από τα κύρια στοιχεία που ανέδειξε η έρευνα είναι ότι οι συμμετέχοντες κατατάσσουν την ψυχική υγεία των εργαζομένων ως το θέμα που τους ανησυχεί περισσότερο σε σχέση με το πώς διαμορφώνεται ο κόσμος της εργασίας. Ακολουθούν οι ευκαιρίες πρόσβασης στην εργασία και

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα της Adecco κατατάσσουν την ψυχική υγεία των εργαζομένων ως το θέμα που τους ανησυχεί περισσότερο σε σχέση με το πώς διαμορφώνεται ο κόσμος της εργασίας.

οι ίσες αμοιβές των δύο φύλων. Η εύρεση της σωστής ισορροπίας μεταξύ τηλεργασίας και παρουσίας στο γραφείο μπορεί να είναι το «κλειδί» για την ενίσχυση της ψυχικής ισορροπίας των εργαζομένων. Η ευελιξία στον χρόνο και τον τόπο της εργασίας είναι το μέλλον. Η πανδημία της COVID-19 έχει μετασχηματίσει τα μοντέλα εργασίας με πολλούς τρόπους, αναδεικνύοντας την ευελιξία ως κυρίαρχο παράγοντα. Απαντώντας από νωρίς στην ανάγκη που διαφαίνονταν για περισσότερη ευελιξία στην εργασία, πολλοί οργανισμοί στράφηκαν προς πιο ευέλικτα μοντέλα ακόμη και πριν από την πανδημία. Η COVID-19 επιτάχυνε την επικράτηση αυτών των μοντέλων ακόμα και σε πιο συντηρητικούς οργανισμούς και έδωσε την ευκαιρία σε περισσότερους εργαζομένους να έχουν την εμπειρία της απομακρυσμένης εργασίας και της ευελιξίας του ωραρίου. Στον νέο κόσμο της εργασίας, οι μελλοντικοί ηγέτες επιθυμούν να δια-

τηρήσουν την ευελιξία που επέβαλε η πανδημία. Το 87% των νέων θέλει ένα ευέλικτο ωράριο εργασίας που θα του επιτρέψει να έχει ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και επιθυμεί σταθερές εργασιακές συνθήκες, με το 54% να προτιμά σταθερές, μακροχρόνιες συμβάσεις.

Τα πτυχία δεν είναι το παν

Τέλος, κι ενώ δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση προσφέρει πολύτιμες δεξιότητες στους εργαζομένους, η άποψη πως για τα υψηλόβαθμα στελέχη τα πτυχία δεν είναι πια όσο σημαντικά θεωρούνταν στο παρελθόν έχει σε ένα βαθμό επικρατήσει. Ετσι, το 79% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι τα soft skills, όπως η διοίκηση ομάδων, οι επικοινωνιακές δεξιότητες και η συναισθηματική νοημοσύνη, θα είναι πιο σημαντικά από τα hard skills για τους μελλοντικούς ηγέτες.

ΡΟΥΛΙΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Μάχη μεγάλων αλυσίδων στην αγορά των μίνι μάρκετ

Εντονος ανταγωνισμός για τα μικρά πολυκαταστήματα της γειτονιάς

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Small is beautiful. Το μικρό είναι όμορφο είναι ο τίτλος του βιβλίου του Γερμανού οικονομολόγου Ερνστ Φρίντριχ Σουμάκερ, το οποίο κυκλοφόρησε το 1973. Στην περίπτωση της μικρής λιανικής αποδεικνύεται ότι έχει και πολύ τζίρο και μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους σε σύγκριση με αυτά που υπάρχουν στα μεγάλα σούπερ μάρκετ και προφανώς περαιτέρω δυναμική ανάπτυξης. Ο τζίρος του κλάδου αυτού που μαζί με τα περίπτερα αριθμεί πάνω από 25.000 καταστήματα σε όλη την Ελλάδα υπολογίζεται σε 1 δισ. ευρώ, δυνητικά όμως μπορεί να πολλαπλασιασθεί όσο στα σημεία της μικρής λιανικής προστιθένται νέες υπηρεσίες και προϊόντα καθιστώντας τα στην ουσία... πολυκαταστήματα και εστιατόρια μαζί.

Η κίνηση της γερμανικής Delivery Hero, του ομίλου στον οποίο ανήκει η efood, να προχωρήσει στην εξαγορά τεσσάρων εταιρειών του ομίλου Μούχαλν, μετάξι αυτών του δικτύου μίνι μάρκετ και περιπτέρων Kiosky's και της διανομής ζαχαρωδών και κάβας σε καταστήματα ψιλικών, δείχνει αν μη τι άλλο το ενδιαφέρον που υπάρχει για τον εν λόγω κλάδο. Ο γερμανικός όμιλος, μάλιστα, φαίνεται να κάνει γενικότερα στρόφιχ στο μοντέλο των δικών του σημείων μικρής λιανικής που θα λειτουργούν κυρίως ως dark stores, ως σημεία δηλαδή διεκπεραιώσεων των παραγγελιών που γίνονται μέσω των ψηφιακών πλατφορμών που έχει σε κάθε χώρα (στην Ελλάδα μέσω της efood). Μέχρι τον Ιούνιο του 2021 διέθετε 687 Dmarts, όπως ονομάζει τα σημεία αυτά, σε 37 χώρες.

Εδώ και λίγα χρόνια τα μίνι μάρκετ ή convenience stores (καταστήματα ευκολίας), ειδικά όσα ανήκουν σε κάποιες αλυσίδες μικρής λιανικής και αναπτύσσονται κυρίως μέσω franchise, έχουν εκσυγχρονισθεί τόσο αισθητικά όσο και από άποψη παρεχόμενων υπηρεσιών, και αρκετά από αυτά κατά το πρότυπο του εξωτερικού λειτουργούν όλο το 24ωρο. Εκτός από την αύξηση των κωδικών συσκευασμένων προϊόντων, τροφίμων και μη τροφίμων, καπνικών προϊόντων και παιχνιδιών, οι αλυσίδες μίνι μάρκετ ενέταξαν στα καταστήματά τους και την ετοιμασία καφέ και άλλων ροφημάτων (take away), ενώ πωλούν αλμυρά και γλυκά σνακ «κλέβοντας» τζίρο και από τις αλυσίδες εστίασης. Το μοντέλο αυτό ακολουθούν όχι μόνο τα Kiosky's αλλά και άλλες αλυσίδες, όπως τα Today Stores και τα Yes Stores με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Τα μίνι μάρκετ διεκδικούν μερίδιο και από τα αρτοποιεία διαθέτοντας αρτοσκευάσματα, ενώ την ίδια ώρα και ορισμένα αρτοποιεία ή πρατήρια άρτου έχουν μετατραπεί σε μίνι μάρκετ. Για να αντιληφθεί κάποιος τη σημασία που έχει για τον κλάδο το «ανακάτεμα» των κατηγοριών, ο επιχειρηματικός αυτός μετασχηματισμός, αρκεί να πούμε ότι η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας συμβούλων Netrino, διαθέτει 8,40 φούρνους/10.000 κατοίκους, η υψηλότερη αναλογία στην Ε.Ε.

Άλλη διαφοροποίηση που λαμβάνει χώρα τα τελευταία χρόνια είναι η διάθεση προϊόντων μικρών παραγωγών, οι οποίοι δεν βρίσκουν εύκολα πρόσβαση στις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και επιχειρούν να γίνουν γνωστοί στο κοινό αρ-

Η εικόνα της μικρής λιανικής

ΠΗΓΗ: IRI (στοιχεία 2018-2019)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κικά μέσα από το ράφι του μίνι μάρκετ.

Εκτός από την παραγγελία και διανομή κατ'οίκον ειδών μίνι μάρκετ, στην οποία πλέον έχουν εισέλθει δυναμικά από φέτος οι δύο μεγαλύτερες πλατφόρμες του κλάδου, η efood και η Wolt, στο εξωτερικό αναπτύσσεται σειρά νέων τάσεων σε ό,τι αφορά τα φυσικά καταστήματα μικρής λιανικής, κάποιες εκ των οποίων δεν θα αργήσουν να κάνουν την εμφάνισή τους και στην Ελλάδα.

Τέτοια τάση είναι τα μίνι μάρκετ drive through, τα οποία στην ουσία μπορεί να αντικαταστήσουν σε μεγάλο βαθμό τα περίπτερα, τα μίνι μάρκετ που θα διαθέτουν έτοιμα γεύματα—όχι απλώς σνακ—όπως αυτά που διαθέτουν οι μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ (το λεγόμενο food to go) και πολλά άλλα. Ας σημειωθεί άλλωστε ότι η εταιρεία που ίδρυσε τον περασμένο Δεκέμβριο στην Ελλάδα η Delivery Hero με την επωνυμία «Delivery Hero Dmart Greece Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό, όπως αναφέρεται στο καταστατικό της, τη διαχείριση κάθε είδους καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος ή κυλικείου.

Τα περίπτερα έκλεισαν τον κύκλο τους

Την ώρα που τα μίνι μάρκετ προσελκύουν επενδυτές, τα περίπτερα ακολουθούν φθίνουσα πορεία. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας ερευνών αγοράς IRI, το 2009 λειτουργούσαν στην Ελλάδα 8.669 περίπτερα, το 2015, δηλαδή ενώ είχε χτυπηθεί η Ελλάδα από τη βαθιά κρίση, ο αριθμός τους είχε υποχωρήσει σε 5.253, ενώ το 2018 είχαν μειωθεί περαιτέρω, φτάνοντας τις 4.638. Από την αρχή της εκδήλωσης της πανδημίας έχουν κλείσει πολλά περίπτερα, ειδικά όσα βρίσκονταν σε σημεία με πολλά καταστήματα εστίασης.

«Η Ελλάδα αρχίζει και προσεγγίζει το βορειοευρωπαϊκό μοντέλο σε ό,τι αφορά τη μικρή λιανική που θέλει ακόμη και για τους διερχόμενους οδηγούς πιο μεγάλα σημεία με χώρο στάθμευσης, όπως μπορεί να είναι κάποιο σύγχρονο μίνι μάρκετ ή κάποιο κατάστημα εντός πρατηρίου καυσίμων», επισημαίνει μιλώντας στην «Καθημερινή» ο κ. Στέφανος Κοριννός, ιδρυτικός εταίρος της

Το 2009 λειτουργούσαν στην Ελλάδα 8.669 περίπτερα, ενώ εννέα χρόνια μετά μόλις 4.638.

εταιρείας συμβούλων Netrino. Τι συνέβη με τα περίπτερα; Το γεγονός ότι εδώ και περίπου δέκα χρόνια αρμόδιο για την αδειοδότησή τους δεν είναι το υπουργείο Εθνικής Αμυνας αλλά κυρίως το υπουργείο Εσωτερικών και η τοπική αυτοδιοίκηση άλλαξε την κατάσταση, με τους δήμους να είναι συνήθως πιο αυστηροί σε ό,τι αφορά την κατάληψη κοινόχρηστων χώρων από τα περίπτερα, τα οποία ολόένα και πρόσηταν ψυγεία για να καλύψουν τις ανάγκες. «Η πανδημία επέφερε ακόμη πιο ισχυρό πλήγμα στα περίπτερα και ειδικά σε εκείνα που βρίσκονται στο κέντρο της Αθήνας και

άλλων μεγάλων πόλεων, καθώς το κλείσιμο των εμπορικών καταστημάτων και της εστίασης και η εκτεταμένη τηλεργασία και τηλεκατάρτιση μπένδισαν σχεδόν την πελατεία τους. Σε περιφερειακούς δήμους επιβίωσαν περισσότερα, καθώς και σε σημεία όπου υπάρχει διέλευση πολλών ατόμων, όπως οι σταθμοί του μετρό ή έξω από νοσοκομεία», προσθέτει ο κ. Κοριννός.

Σημαντικό ρόλο στη φθίνουσα πορεία των περιπτέρων και στην αύξηση της δημοφιλίας των μίνι μάρκετ έπαιξε και το γεγονός ότι στη διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης έμειναν ελεύθερα, ξενόικιστα αρκετά μικρά επαγγελματικά ακίνητα, κατάλληλα για να στεγαστούν καταστήματα μικρής λιανικής. Τα στεγασμένα αυτά σημεία μπορεί να διαθετούν και χώρο στάθμευσης, ενώ ήταν πιο εύκολο να τοποθετήσουν περισσότερους κωδικούς και να παρέχουν περισσότερες υπηρεσίες σε σύγκριση με τα περίπτερα.

Επενδύσεις άνω των 4 δισ. για καθαρή ενέργεια από κατασκευαστικές

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Το Ελντοράντο της καθαής ενέργειας αναμένεται να αναζητήσει τα επόμενα χρόνια η πλειονότητα των μεγάλων κατασκευαστικών ομίλων της χώρας. Ήδη, έχουν εκπονήσει επενδυτικά προγράμματα στον κλάδο των ΑΠΕ (Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας), τα οποία αναμένεται να ξεπεράσουν τα 4 δισ. ευρώ μέχρι το 2026, χωρίς μάλιστα σε αυτά να υπολογίζονται οι επενδύσεις που θα γίνουν στον κλάδο της διαχείρισης απορριμμάτων, που αναμένεται να προσθέσουν άλλα 2-2,5 δισ. ευρώ επενδύσεων σε βάθος χρόνου.

Ο λόγος είναι προφανής και αφορά το γεγονός ότι τα έργα ΑΠΕ, όπως αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα, προσφέρουν σταθερά και επαναλαμβανόμενα έσοδα σε βάθος χρόνου. Με τον τρόπο αυτό, οι κατασκευαστικές εταιρείες κατορθώνουν να αντισταθμίσουν το πρόβλημα της κυκλικότητας του τομέα των δημοσίων έργων, να βελτιστούν τη μελλοντική ορατότητα των εσόδων και της κερδοφορίας τους και ασφαλώς να αυξήσουν σημαντικά και το μεικτό περιθώριο κέρδους τους, το οποίο, ως γνωστόν, συχνά είναι ιδιαίτερα συμπίεσμένο σε συμβάσεις έργων υποδομής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η «πίτα» των έργων υποδομής στην Ελλάδα συρρικνώθηκε σε μόλις 9 δισ. ευρώ το 2014-2019. Κατά την περίοδο αυτή, οι εταιρείες που είχαν «κτίσει» ένα χαρτοφυλάκιο έργων

ΑΠΕ κατόρθωσαν να αντεπεξέλθουν καλύτερα στις προκλήσεις που τέθηκαν. Αντιθέτως, για την περίοδο 2020-2026 ο όγκος των έργων που δρομολογείται αναμένεται να είναι πάνω από τέσσερις φορές μεγαλύτερος, αγγίζοντας τα 43,5 δισ. ευρώ. Πρόκειται για ένα χαρακτηριστικό δείγμα κυκλικότητας, καθώς ανάλογη «ακμή» σημειώθηκε και την περίοδο 1999-2004 λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά ακολουθήσε μακρά περίοδος μειωμένου όγκου εργασιών, ιδίως εντός συνόρων.

Ως εκ τούτου, οι εταιρείες σχεδιάζουν ήδη την επόμενη μέρα, ώστε να έχουν σημαντικές ροές εσόδων και στα χρόνια που θα ακολουθήσουν τον ανοδικό κύκλο, στον οποίο εισέρχεται σήμερα ο κατασκευαστικός κλάδος. Παράλληλα, τα έργα ΑΠΕ όχι μόνο διαθέτουν υψηλότερο περιθώριο κέρδους σε σχέση με τον τομέα των έργων υποδομής, αλλά είναι και πολύ ευκολότερη η χρηματοδότησή τους με ευνοϊκούς όρους. Έτσι, είναι πιο εύκολη η μόχλευση κεφαλαίων για την πραγματοποίηση των σχετικών επενδύσεων, συγκριτικά με την άντληση κεφαλαίων, π.χ. για την υλοποίηση έργων υποδομής.

Η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διαθέτει σήμερα εγκατεστημένη ισχύ έργων ΑΠΕ 895,3 MW, ενώ έχει υπό κατασκευήν (ή έτοιμες προς κατασκευή) νέες μονάδες συνολικής ισχύος 406 MW στην Ελλάδα. Επίσης, στο στάδιο της ωρίμανσης βρίσκονται επιπλέον έργα συνολικής ισχύος 1.983 MW στην Ελλάδα. Στόχος του ομίλου είναι να αυξήσει την

Τρία νέα έργα της τάξεως των 170 εκ.τ. ευρώ, για τη δημιουργία ηλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων, σχεδιάζει μεταξύ άλλων η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ.

εγκατεστημένη ισχύ του χαρτοφυλακίου έργων ΑΠΕ σε 3 GW εντός των προσεχών πέντε ετών. Μεταξύ αυτών, φέτος προ-στέθηκαν και τρία νέα έργα της τάξεως των 170 εκ.τ. ευρώ για τη δημιουργία ηλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων. Οι σχετικές άδειες υποβλήθηκαν στη ΡΑΕ και αφορούν τρία επιμέρους έργα δυναμικότητας 265 MW. Το υφιστάμενο επενδυτικό πρόγραμμα ανέρχεται σε 2 δισ. ευρώ.

Παράλληλα όμως σχεδιάζουν και νέα αιολικά, χερσαία και ηλωτά φωτοβολταϊκά πάρκα, αλλά και ηλωτά θαλάσσια αιολικά πάρκα, όπως επίσης και νέες επενδύσεις στην αποθήκευση ενέργειας, πέραν των ήδη προωθούμενων στην Αμφιλοχία και στο Αμάρι της Κρήτης. Ειδικότερα, δρομολογούνται 63 νέα αιολικά πάρκα 1,8 GW, που έχουν ήδη εξασφαλίσει βεβαιώσεις παραγωγής, 1,7 GW φωτοβολταϊκών

πάρκων και 2 GW έργων αποθήκευσης ενέργειας, κυρίως μέσω της μεθόδου της αντλυσταμείωσης. Στον τομέα των ηλωτών θαλάσσιων αιολικών πάρκων, σχεδιάζονται έργα 1,5 GW σε κοινοπραξία με την εταιρεία Ocean Winds. Συνολικά, ο όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ σχεδιάζει νέα έργα 7 GW, εκ των οποίων τα 5 GW έχουν ήδη εξασφαλίσει τις πρώτες άδειες και σταδιακά θα αρχίσουν να υλοποιούνται. Η διοίκηση της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ εκτιμά ότι ο τομέας των ΑΠΕ θα αποδίδει κεφάλαια (με τη μορφή των ελεύθερων ταμειακών ροών) της τάξεως των 115-145 εκ.τ. ευρώ σε ετήσια βάση από το 2025 και μετά.

Διευρυμένο είναι το πρόγραμμα ΑΠΕ του ομίλου Ελλάκτωρ, ο οποίος έχει συνάψει στρατηγική συνεργασία με τον πορτογαλικό όμιλο EDP Renewables για την ανάπτυξη νέων έργων συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 900 MW και ύψους 1 δισ. ευρώ. Σήμερα, η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ διαμορφώνεται σε 493 MW. Εντός του 2022 σχεδιάζεται η έναρξη της κατασκευής δύο νέων αιολικών πάρκων στα Αγράφα, συνολικής ισχύος 88,2 MW. Επιπλέον 1,1 GW έργων ΑΠΕ βρίσκονται σε διάφορα στάδια αδειοδότησης. Κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου εξαμήνου, υποβλήθηκαν νέες αιτήσεις για αιολικά πάρκα 97 MW και έργα αποθήκευσης ενέργειας (μπαταρίες) 417 MW. Επίσης, η Ελλάκτωρ έλαβε βεβαιώσεις παραγωγού για φωτοβολταϊκά πάρκα 140 MW σε Ιωάννινα και Κιλκίς.

Αιολικά και σταθμοί αποθήκευσης

Σημαντικό κρίνεται και το επενδυτικό πρόγραμμα που έχει εκπονήσει ο όμιλος Intrakat, μετά την πρόσφατη συγχώνευσή του με τη ΓΑΙΑ Ανεμός, μια εταιρεία που διαθέτει άδειες παραγωγής ενέργειας από αιολικά πάρκα, συνολικής ισχύος 823,55 MW, και από φωτοβολταϊκά πάρκα, ισχύος 208 MW. Πρόκειται για συνολικά έργα ΑΠΕ 1 GW, με το 50% της επένδυσης να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 1 δισ. ευρώ σε βάθος οκταετίας. Πάρκα 100 MW είτε κατασκευάζονται ήδη είτε θα ξεκινήσουν να κατασκευάζονται εντός του 2022. Παράλληλα, αιολικά πάρκα ισχύος 320 MW θα ξεκινήσουν να κατασκευάζονται σταδιακά από το 2023 και μετά, ενώ περίπου 700 MW έχουν λάβει βεβαιώσεις παραγωγού από τη ΡΑΕ. Επίσης, η εταιρεία έχει υποβάλει αιτήσεις στη ΡΑΕ για χορήγηση άδειών σε έξι σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση συσσωρευτών, συνολικής ισχύος 496 MW. Η έκδοση των σχετικών αδειών αναμένεται προσεχώς και η κατασκευή δύναται να εκκινήσει εντός του 2023.

Ευρυτανία, η πιο γερασμένη περιοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Στην Ευρυτανία, σχεδόν ένας ενήλικος σε ηλικία εργασίας αναλογεί σε κάθε άτομο ηλικίας 65 ετών και άνω, κατατάσσοντας την ελληνική περιφέρεια στη δραματική πρώτη θέση μεταξύ των 1.116 περιφερειακών ενωτήτων - περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά την αναλογία εργαζομένων - ηλικιωμένων.

Και θα μπορούσε κανείς να πει για την Ευρυτανία ότι πρόκειται για μια περιοχή αραιοκατοικημένη, σχεδόν ολοκληρωτικά καλυμμένη από βουνά, όπου οι νεότεροι κάτοικοι έχουν εγκαταλείψει τον τόπο τους για να σπουδάσουν ή να εργαστούν σε άλλες, αστικές περιοχές της χώρας. Όμως, η δραματική επιδείνωση της ανα-

λογίας μεταξύ όσων είναι σε ηλικία εργασίας και των ηλικιωμένων από 65 ετών και άνω, αφορά το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε κάθε περίπτωση, ολόκληρη την Ελλάδα.

Τα στοιχεία που παραθέτει η ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία Eurostat είναι άκρως αποκαλυπτικά και ανησυχητικά, με τον δείκτη εξάρτησης των ηλικιωμένων στην Ε.Ε. να αυξάνεται αισθητά την τελευταία 20ετία. Έτσι, ενώ το 2001 ο δείκτης εξάρτησης της Ε.Ε. από την τρίτη ηλικία ήταν 25,9%, γεγονός που σημαίνει ότι υπήρχαν ελαφρώς λιγότεροι από τέσσερις ενήλικες σε ηλικία εργασίας (20-64) για κάθε άτομο ηλικίας 65 ετών και άνω, την 1η Ιανουαρίου 2020 η αναλογία αυτή αυξήθηκε στο 34,8%. Αυτό σημαίνει ότι υπήρχαν ελα-

Η Ευρυτανία είναι μια περιοχή αραιοκατοικημένη, σχεδόν ολοκληρωτικά καλυμμένη από βουνά, όπου οι νεότεροι κάτοικοι έχουν εγκαταλείψει τον τόπο τους για να σπουδάσουν ή να εργαστούν σε άλλες, αστικές περιοχές της χώρας.

φρώς λιγότεροι από τρεις ενήλικος σε ηλικία εργασίας για κάθε άτομο ηλικίας 65 ετών και άνω. Σε αυτό το πλαίσιο, και ενώ οι προβλέψεις για το μέλλον είναι ακόμη πιο ανησυχητικές, περιοχές την Ελλάδα, όπως και στις ανατολική Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Πορτογαλία και Φινλανδία, συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά. Οι περισσότερες από αυτές τις περιοχές ήταν κυρίως αγροτικές, ορεινές ή σχετικά απομακρυσμένες, όπου είναι πιθανό οι νεότεροι άνθρωποι να έχουν εγκαταλείψει την περιοχή για να συνεχίσουν τις σπουδές τους ή να αναζητήσουν δουλειά.

Την πρώτη θέση με τον υψηλότερο δείκτη εξάρτησης, ήτοι 78,3%, καταλαμβάνει η Ευρυτανία, η οποία, όπως χαρα-

κτηριστικά επισημαίνει η Eurostat, είναι μια ορεινή περιοχή στην κεντρική Ελλάδα. Όπου, σύμφωνα με τα στοιχεία, κάτι παραπάνω από ένας ενήλικος (1,2) αντιστοιχεί σε κάθε ηλικιωμένο που ζει στην περιοχή. Και ακολουθούν, μια βορειοδυτική βελγική περιοχή ή Arr. Veurne (64,6%) και η γερμανική περιοχή Suhl, Kreisfreie Stadt (61,3%). Αντίθετα, οι χαμηλότερες αναλογίες στην Ε.Ε. καταγράφηκαν στη γαλλική εσχόχως απόκεντρη περιοχή της Mayotte (6,1%) και της Guyane (11,7%) καθώς και της ισπανικής περιοχής Fuerteventura (16,5%).

Τις επόμενες τρεις δεκαετίες, ο δείκτης εξάρτησης από την τρίτη ηλικία αναμένεται να αυξηθεί δραματικά και στις 1.116 περιοχές της Ε.Ε., εκτός από το Harz, τη

δυτικότερη περιοχή του Sachsen-Anhalt, στη Γερμανία. Σε επίπεδο Ε.Ε., η αναλογία προβλέπεται να φτάσει το 56,7% έως την 1η Ιανουαρίου 2050, όταν θα υπάρχουν λιγότεροι από δύο ενήλικος σε ηλικία εργασίας για κάθε ηλικιωμένο άτομο. Οι προβλέψεις δείχνουν ότι ο λόγος εξάρτησης από την τρίτη ηλικία θα έχει αυξηθεί τουλάχιστον στο 50% στη συντριπτική πλειονότητα (974) των περιφερειών της Ε.Ε. Στην Ελλάδα, εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 60%, διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο στη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας, αλλά και γενικότερα, στην παραγωγική - αναπτυξιακή διαδικασία και κατά συνέπεια στις δαπάνες για κοινωνική πρόνοια και προστασία.

Οι παράπλευρες επιπτώσεις των ενεργειακών ανατιμήσεων

Προβλήματα σε «Εξοικονομώ», οικοδομή και καύσιμα

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Η γενναία αύξηση του κόστους κατασκευής προβληματίζει τους κατασκευαστές για το αν θα πρέπει να αναβάλουν για λίγο διάστημα την ανέγερση της οικοδομής, προκειμένου να εκτονωθεί η θύελλα ανατιμήσεων.

Οι δεκάδες χιλιάδες ιδιοκτήτες ακινήτων που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ» αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες τιμές από αυτές που προβλέπει το πρόγραμμα, καθώς οι όροι «κλείδωσαν» σε περίοδο που δεν υπήρχε καν η υποψία για διεθνή ενεργειακή κρίση και «ράλι» στις τιμές των μετάλλων.

Φόβοι διατυπώνονται και για αύξηση στα παραβατικά φαινόμενα στον χώρο των καυσίμων, καθώς πλέον το «κίνητρο» είναι ιδιαίτερα ισχυρό είτε για ελλείπει παραδόσεις ποσοτήτων όσον αφορά το πετρέλαιο θέρμανσης είτε για πώληση του υγραερίου θέρμανσης –το οποίο έχει πολύ χαμηλότερο φόρο– ως κίνησης.

Οι φόβοι για το περιβάλλον

Στην «εξίσωση» της ανησυχίας που προκαλεί στην αγορά το ράλι τιμών ειδικά στην ενέργεια, προστίθεται και ο περιβαλλοντικός παράγοντας. Με την τιμή του φυσικού αερίου να διπλασιάζεται σε σχέση με πέρυσι, το πετρέλαιο θέρμανσης να ξεκινάει ακριβότερο κατά 45% σε σχέση με πέρυσι και το ηλεκτρικό ρεύμα να πωλείται ακόμη και προς 20 λεπτά η κιλοβατώρα για τις μεγάλες καταναλώσεις που μένουν εκτός επιδότησης (σ.σ. άνω

των 600 κιλοβατώραν ανά μήνα ή 2.400 κιλοβατώρας στο τετράμηνο), είναι ορατός ο κίνδυνος να αυξηθεί κατακόρυφα η καύση ξύλου. Η αύξηση του κόστους θέρμανσης κατά τη χειμερινή σεζόν αλλά και της δαπάνης για τις μετακινήσεις, είναι οι προφανείς συνέπειες από τις τεράστιες ανατιμήσεις σε πετρέλαιο, ηλεκτρικό ρεύμα και φυσικό αέριο. Η μετακύλιση του αυξημένου μεταφορικού κόστους και σε άλλα προϊόντα επίσης αναμένεται να αποτυπωθεί πιο έντονα το επόμενο διάστημα. Ωστόσο, η ενεργειακή κρίση προκαλεί ήδη και «παράπλευρες» συνέπειες.

Ακριβότερη οικοδομή

Η αύξηση στο κόστος κατασκευής οικοδομής προκαλείται και από τη συνεχή ανατίμηση του πετρελαίου αλλά και από το ράλι στις τιμές των μετάλλων.

Το αλουμίνιο, για παράδειγμα, κινείται σε επίπεδα τιμών που δεν έχουν καταγραφεί τα τελευταία 15 χρόνια καθώς μόνο τους τελευταίους 6 μήνες, η αύξηση φτάνει στο 35%. Το κόστος κατασκευής οικοδομής επηρεάζεται και από την αύξηση του πετρελαίου, το οποίο με τη σειρά του επηρεάζει το μεταφορικό κόστος. Το μέσο κόστος ανέγερσης ανά τετραγωνικό μέτρο ανέρχεται πλέον ακόμη και στα 1.300 ευρώ. Ο πληθωρισμός «χτυπά» το κόστος κατασκευής (σ.σ. τον Αυγουστο έτρεχε με διπλάσιο ρυθμό σε σχέση με τον γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή) σε μια περίοδο που ανακάμπτει το ενδιαφέρον και για την ανέγερση νέων

Η αύξηση στο κόστος κατασκευής οικοδομής προκαλείται και από τη συνεχή ανατίμηση του πετρελαίου, αλλά και από το ράλι στις τιμές των μετάλλων. Το μέσο κόστος ανέγερσης ανά τετραγωνικό μέτρο ανέρχεται πλέον ακόμη και στα 1.300 ευρώ.

Δεκάδες χιλιάδες ιδιοκτήτες που εντάχθηκαν στο «Εξοικονομώ» αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες τιμές από αυτές που προβλέπει το πρόγραμμα.

οικοδομών αλλά και για την απόκτηση ακινήτων.

Οι υπερβάσεις

Για το πρόγραμμα «Εξοικονομώ» το ράλι τιμών γεννά διπλό προβληματισμό. Κατ' αρχήν για τις δεκάδες χιλιάδες περιπτώσεις ιδιοκτητών που έχουν ήδη εντάξει τα ακίνητά τους στο πρόγραμμα «τρέχει» η περίοδος υλοποίησης των πα-

ρεμβάσεων. Κάθε ιδιοκτήτης έχει λάβει χρονικό περιθώριο ενός έτους για να ολοκληρώσει τις παρεμβάσεις που έχουν ενσωματωθεί στον φάκελό του προκειμένου να εκταμιευθεί η επιδότηση. Ωστόσο, οι προϋπολογισμοί αυτών των παρεμβάσεων έχουν «κλειδώσει» εδώ και μήνες (ουσιαστικά πριν ξεσπάσει το κύμα ανατιμήσεων) με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις, οι «κλειδωμένες» τιμές να είναι πλέον χαμηλότερες σε σχέση με τις τρέχουσες. Εκεί λοιπόν εγείρεται το ερώτημα, ποιος θα καλύψει τη διαφορά. Οι ιδιοκτήτες έχουν συνάψει συμφωνίες με τους προμηθευτές να καταβάλλουν μόνο το ποσοστό που τους αναλογεί, καθώς οι προμηθευτές είναι αυτοί που εισπράττουν τις επιδοτήσεις απευθείας από το Δημόσιο. Οι συζητήσεις για το πώς θα καλυφθούν οι διαφορές στις περιπτώσεις που υπάρχουν υπερβάσεις του προϋπολογισμού έχουν ήδη ξεκινήσει.

Η δεύτερη παράμετρος αφορά τη νέα φάση του προγράμματος που θα εξαγγελθεί το αμέσως επόμενο διάστημα. Το ερώτημα στο οποίο θα κληθεί να απαντήσει το αρμόδιο υπουργείο Περιβάλλοντος έχει να κάνει με το κατά πόσον θα αλλάξει τα ανώτατα πλαφόν των παρεμβάσεων ή αν θα κρατήσει τις τιμές στα ίδια επίπεδα, εκτιμώντας ότι το φαινόμενο των ανατιμήσεων θα είναι παροδικό.

Παραβατικά φαινόμενα

Οι γνωρίζοντες τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς πετρελαιοειδών και καυσίμων προειδοποιούν για τον κίνδυνο να πολλαπλασιαστούν φέτος τα παραβατικά φαινόμενα.

Δύο τα χαρακτηριστικά παραδείγματα: ο συνήθιστος φόβος των ιδιοκτητών των διαχειριστών πολυκατοικίας είναι να μην παραλάβουν τις ποσότητες που έχουν

πληρώσει. Φέτος, ο κίνδυνος γίνεται ακόμη μεγαλύτερος, καθώς με την εκτόξευση της διεθνούς τιμής οι έμποροι είναι αναγκασμένοι να περιορίσουν το περιθώριο κέρδους προκειμένου να διατηρήσουν μερίδιο αγοράς. Έτσι, με το «νόμιμο» κέρδος ψαλιδισμένο, διευρύνεται το κίνητρο για το παράνομο κέρδος μέσα από την παράδοση μικρότερων ποσοτήτων. Όσον αφορά το υγραέριο κίνησης, ο φόβος επικεντρώνεται στο να πολλαπλασιαστούν τα φαινόμενα χρήσης υγραερίου θέρμανσης ως κίνησης. Ποιος ο λόγος; Η τιμή διυλιστηρίου του υγραερίου κίνησης διαμορφώνεται στα 1.267 ευρώ ο μετρικός τόνος (προ ΦΠΑ) τη στιγμή που το υγραέριο θέρμανσης πωλείται προς 892 ευρώ ο μετρικός τόνος. Να σημειωθεί ότι η τιμή του υγραερίου κίνησης έχει επίσης αυξηθεί πάρα πολύ, με την τιμή στην αντλία να ξεπερνάει πλέον τα 93-94 λεπτά ανά λίτρο.

Ερχονται αλλαγές στις συμβάσεις δανείων σε ελβετικό φράγκο

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Αλλαγές στις συμβάσεις των δανείων σε ελβετικό φράγκο φέρνει η κατάργηση του επιτοκίου αναφοράς libor στο τέλος του χρόνου και η αντικατάστασή του με ένα νέο που ονομάζεται SARON.

Οι τράπεζες υποχρεούνται να προχωρήσουν στην ενημέρωση των δανειολητών, αλλά και των καταθετών σε ξένο νόμισμα, έναν μήνα πριν από τη μετατροπή, καθώς πρόκειται για μονομερή τροποποίηση των συμβάσεων που θα ισχύσει καθολικά από την 1η Ιανουαρίου 2022. Νομική βάση για τη μετατροπή αυτή θα αποτελέσει ο κανονισμός που επεξεργάζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα καθιερώσει το SARON ως επιτόκιο αναφοράς για τη μετατροπή των συμβάσεων, προκειμένου να μην υπάρξουν αμφισβητήσεις από την πλευρά των δανειολητών.

Οι διεργασίες προς αυτή την κατεύθυνση είναι πυρετώδεις, λόγω και του περιορισμένου χρόνου που υπάρχει για τη μετάπτωση στο νέο επιτόκιο, αλλά και της προσπάθειας που γίνεται από ορισμένα κράτη-μέλη, έτσι ώστε η Επιτροπή αντί της ψήφισης του κανονισμού που θα κλείνει οριστικά το θέμα, να περιοριστεί σε σύσταση προς τα κράτη-μέλη. Στην περίπτωση αυτή, δηλαδή εάν δεν υπάρξει κανονισμός, που αποτελεί αυτόματα εφαρμοστικό δίκαιο, η μονομερής μετατροπή των συμβάσεων μπορεί

Στα τέλη του έτους καταργείται το libor και αντικαθίσταται με ένα νέο που ονομάζεται SARON.

να ανοίξει τον ασκό του Αιόλου για νομικές αμφισβητήσεις και εμπλοκές σε ένα ευαίσθητο θέμα που έχει απασχολήσει, όχι μόνο την ελληνική Δικαιοσύνη, αλλά και τις δικαστικές αρχές σε άλλα κράτη-μέλη, πολλές από τις οποίες έχουν παραπέμψει το θέμα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ).

Η κατάργηση του libor δεν αφορά μόνο το επιτόκιο αναφοράς για το ελβετικό νόμισμα. Αφορά επίσης τη Μεγάλη Βρετανία και τις ΗΠΑ, οι οποίες εγκαταλείπουν τη συγκεκριμένη βάση αναφοράς, καθιερώνοντας το SONIA (Sterling Overnight Indexed Average) και το SOFR (Secured Overnight Financing Rate) αντίστοιχα. Το SARON αποτελεί συντομογραφία του Swiss Average Overnight.

Η κατάργηση του libor είναι συνέπεια των υποθέσεων σκανδάλων για χειραγώγηση του, κατά την περίοδο της μεγάλης οικονομικής κρίσης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η διατραπεζική αγορά βάσει της οποίας καθοριζόταν το επιτόκιο δεν είναι πια ενεργή. Το 2017 η Αρχή Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς (FCA)

Στην Ελλάδα περίπου 65.000-70.000 δανειολήπτες έχουν λάβει δάνεια σε ελβετικό νόμισμα ονομαστικής αξίας περί τα 7 δισ. ευρώ, πολλά από τα οποία έχουν «κοκκινίσει» και έχουν πωληθεί από τις τράπεζες.

ανακοίνωσε ότι δεν θα χρησιμοποιεί πλέον τις εξουσίες της για να αναγκάσει τους συμμετέχοντες στην αγορά να υποβάλουν υποβολές για τον προσδιορισμό του libor μετά το τέλος του 2021 και ως κλειδί για αυτή την απόφαση ανέφερε την έλλειψη δραστηριότητας στις υποκείμενες διατραπεζικές αγορές.

Οι συναλλαγές σε libor στην Ευρώζων

υπολογίζονται σε 50 τρισ. ευρώ και μέρος αυτών είναι τα δάνεια που έχουν συναφθεί σε ελβετικό φράγκο. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει η Επιτροπή, στην Ευρώπη τα ενυπόθηκα δάνεια που έχουν συναφθεί με βάση το ελβετικό libor ανέρχονται σε 35 δισ. ευρώ και η πλειονότητα αυτών των συμβάσεων αφορά χώρες όπως η Πολωνία, η Αυστρία,

η Σλοβενία, οι Κάτω Χώρες και η Γαλλία. Στη χώρα μας τα δάνεια σε ελβετικό νόμισμα αποτέλεσαν βασική επιλογή την περίοδο 2006-2009 όταν η ισοτιμία ευρώ/ελβετικού φράγκου ήταν ανοδική και συγκεκριμένα μεταξύ 1,40-1,50 ή ακόμη υψηλότερα σε κάποια περίοδο. Την περίοδο εκείνη οι δανειολήπτες ευνοούνταν τόσο από την ισοτιμία όσο και από το χαμηλό επιτόκιο που είχαν τα συγκεκριμένα δάνεια, λόγω χαμηλού libor και το οποίο διαμορφωνόταν κοντά στο 2%-2,5% έναντι 5%-6% που ήταν το μέσο επιτόκιο των δανείων σε ευρώ.

Εκτοτε η ανατίμηση του ελβετικού νομίσματος (σήμερα 1 ευρώ είναι 1,07 ελβετικά φράγκα), σε συνδυασμό με τη μείωση των ευρωπαϊκών επιτοκίων, που είχαν επίσης μειωθεί, εξάνησε το όφελος για τους δανειολήπτες σε ελβετικό νόμισμα, η πλειονότητα των οποίων βρέθηκε να χρωστάει περισσότερα από όσα είχε δανειστεί, ακόμα και αν κατέβαλε κανονικά τις δόσεις του δανείου. Σύμφωνα με στοιχεία, πρόκειται για περίπου 65.000-70.000 δανειολήπτες, που έχουν λάβει δάνεια ονομαστικής αξίας περί τα 7 δισ. ευρώ, πολλά από τα οποία έχουν κοκκινίσει και έχουν πωληθεί από τις τράπεζες.

Το θέμα των δανείων αυτών και η πιθανή καταχρηστικότητα των συμβάσεων έχει απασχολήσει τα ελληνικά δικαστήρια σε πρωτόδικο και εφετειακό βαθμό, με αποκλίνουσες πολλές φορές αποφάσεις

– είτε υπέρ των δανειολητών είτε υπέρ των τραπεζών. Ωστόσο, το θέμα «έκλεισε» υπέρ των τραπεζών η πλήρης Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, με την απόφαση 4/2019 της 18ης Απριλίου 2019, που απέρριψε όλες τις αιτήσεις και τα αιτήματα των δανειολητών περί καταχρηστικότητας των συμβάσεων αυτών.

Επιπλέον δεν παρέπεμψε όπως είχε ζητηθεί προδικαστικώς το θέμα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο όμως έπειτα από προδικαστικά ερωτήματα γαλλικών δικαστηρίων θέτει με δύο πρόσφατες αποφάσεις τις 10ης Ιουνίου 2021 σε νέες βάσεις την εξέταση του ζητήματος των δανείων σε ελβετικά φράγκα. Μεταξύ άλλων το ΔΕΕ αποφαινεται ότι η λειτουργία του μηχανισμού μετατροπής και «χωρίς όρια μετακύλιση του συναλλαγματικού κινδύνου στον δανειολήπτη θα πρέπει να εκτίθεται με ενάργεια στη σύμβαση και να διευκρινίζεται σαφώς ο κίνδυνος που διατρέχει ο δανειολήπτης σε περίπτωση σημαντικής υποτίμησης του νομίσματός του». Η υπόθεση πάντως δεν αποκλείεται να ανοίξει εκ νέου, αυτή τη φορά έπειτα από αίτημα του Πρωτοδικείου Αθηνών (απόφαση 1599/2020), που έχει απευθύνει προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΕ.

Η κατάργηση του libor και η καθιέρωση του SARON δεν αποκλείεται να αποτελέσει αφορμή για τη συνέχιση των δικαστικών διενέξεων στην πολυπαθή αυτή υπόθεση.

Οι ανατιμήσεις «φρενάρουν» τη βιομηχανία και την κατανάλωση

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

«**Φρένο**» στις προσδοκίες της βιο-μηχανίας και των καταναλωτών βάζουν οι ανατιμήσεις σε πρώτες ύλες και ενέργεια, με το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) που διενεργεί την έρευνα οικονομικής συγκυρίας να εκτιμά πως ο αρνητικός αντίκτυπος των ανατιμήσεων στις προσδοκίες ειδικά των νοικοκυριών είναι πολύ πιθανό να ενταθεί το επόμενο διάστημα.

Η σχετική στασιμότητα, εξάλλου, που παρατηρείται στο εμβολιαστικό πρόγραμμα, η έναρξη εφαρμογής περιοριστικών μέτρων για τους μη εμβολιασμένους όπως και η αβεβαιότητα, καθώς μπήκε το φθινόπωρο, για την πορεία της πανδημίας αποτελούν επίσης επιβαρυντικούς παράγοντες για το οικονομικό κλίμα.

Έτσι, λοιπόν, ο δείκτης οικονομικού κλίματος, έπειτα από συνεχή άνοδο επτά

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος υποχώρησε τον Σεπτέμβριο έπειτα από συνεχή άνοδο επτά μηνών.

μηνών, υποχώρησε τον Σεπτέμβριο και διαμορφώθηκε στις 109,7 μονάδες από τις 113 μονάδες τον Αύγουστο. Η «διόρθωση» αυτή οφείλεται σε σημαντική εξασθένηση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία, καθώς και από νέα υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, σε συνέχεια της σχετικής αρνητικής τάσης από τον Ιούνιο.

«Προς το παρόν, οι επιπτώσεις των αυξήσεων είναι εντονότερες στη βιομηχανία και στα νοικοκυριά, όμως όσο οι τιμές παραμένουν υψηλά, τα προβλήματα μπορεί να διευρύνονται στην παραγωγή,

Εξασθένηση επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία και πτώση καταναλωτικής εμπιστοσύνης καταγράφει η έρευνα οικονομικής συγκυρίας που διενεργεί το IOBE.

στις εφοδιαστικές αλυσίδες και στην απασχόληση. Εγχωρίως, πλέον σοβαρές θα είναι οι εξελίξεις σχετικά με την εκκίνηση και υλοποίηση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης, σε συνδυασμό με τις συνδυετικές μεταρρυθμίσεις», επισημαίνει το IOBE.

Ειδικότερα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία υποχώρησε τον Σεπτέμβριο στις 106,9 μονάδες (από 112,3 τον Ιούλιο και 114,6 τον Αύγουστο). Μάλιστα, στον κλάδο επικρατεί έντονη αβεβαιότητα, καθώς στο ερώτημα προς τις επιχειρήσεις να αξιολογήσουν κατά πόσον η μελλοντική ανάπτυξη της επιχείρησής μπορεί εύκολα να προβλεφθεί, το 50% απάντησε ότι η πρόβλεψη είναι δύσκολη ή σχετικά δύσκολη, έναντι 42% τον προηγούμενο μήνα.

Ακόμη πιο απαισιόδοξα εμφανίζονται τα νοικοκυριά, με τον δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να διαμορφώνεται τον Σεπτέμβριο στις -38,3 μονάδες (από

-32,9 τον Ιούλιο και -35,1 τον Αύγουστο) με το 55% των νοικοκυριών να προβλέπει άνοδο τιμών, κάτι που οδηγεί σε επιδείνωση των προβλέψεων για την οικονομική τους κατάσταση, αλλά και σε σημαντική εξασθένηση της πρόθεσης για μεγάλες αγορές (έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές κ.ά.) το προσεχές 12μηνο, ενώ υποχώρησε ελαφρώς και η πρόθεση για αποταμίευση.

Στον αντίποδα βρίσκεται ο κλάδος των κατασκευών, με τον δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών να διαμορφώνεται στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 21,5 ετών. Ωστόσο, η αύξηση αυτή προέρχεται αποκλειστικά από την υποκατηγορία των δημόσιων έργων, ενώ από την

άλλη η υποκατηγορία των ιδιωτικών κατασκευών κατέγραψε αισθητή υποχώρηση. Ειδικότερα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές διαμορφώθηκε τον Σεπτέμβριο στις 153,5 μονάδες, που αποτελεί την τρίτη υψηλότερη διαχρονικά επίδοση, μετά εκείνης του Μαρτίου και του Απριλίου του 2000.

Ελαφρά αύξηση σημείωσε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανεμπόριο, στις 103,6 μονάδες (από 102,6 τον Ιούλιο και 99,9 τον Αύγουστο), κάτι που οφείλεται κυρίως στη ρευστοποίηση αποθεμάτων των πολυκαταστημάτων και των καταστημάτων ειδών οικιακού εξοπλισμού.

Βελτίωση σημείωσε και ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες, στις 125,8 μονάδες τον Σεπτέμβριο (από 120,8 τον Ιούλιο και 123,6 τον Αύγουστο), εξέλιξη η οποία οφείλεται ιδίως στις βελτιωμένες προσδοκίες στον τουρισμό και στην εστίαση.

Αυξημένες οι αεροπορικές κρατήσεις ενόψει 28ης Οκτωβρίου

Οι Έλληνες αρχίζουν ξανά να ταξιδεύουν εντός αλλά και εκτός Ελλάδος

Σε επίπεδα που είναι ελαφρώς αυξημένα σε σύγκριση με το 2019 βρίσκονται οι κρατήσεις εισιτηρίων για πτήσεις εσωτερικού και εξωτερικού ενόψει της εθνικής εορτής της 28ης Οκτωβρίου, γεγονός που δείχνει ότι οι Έλληνες ανακτούν τις ταξιδιωτικές συνήθειες που είχαν προτού εκδηλωθεί η πανδημία. Η τάση αυτή τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι το διάστημα ανάμεσα σε μία κράτηση και την έναρξη υλοποίησής της, που υπολογίζεται ότι διαρκούσε περίπου 15 ημέρες, έχει διευρυνθεί, καθώς η αβεβαιότητα που υπήρχε λόγω της έξαρσης της πανδημίας και της αλλαγής υγειονο-

Οι κορυφαίοι προορισμοί των Ελλήνων ταξιδιωτών περιλαμβάνουν τη Βιέννη, τη Λισαβώνα, το Λονδίνο, το Παρίσι και τη Βουδαπέστη. Και ακολουθούν οι μεγάλες πόλεις της Ιταλίας και της Ισπανίας, η Κονγκχάγκ και το Άμστερνταμ.

Η κίνηση εμφανίζεται υψηλότερη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

μικών πρωτοκόλλων έχει, ως ένα βαθμό, αμβλυνθεί. Όπως αναφέρουν από την Aegean, που καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς, οι κορυφαίοι προορισμοί των Ελλήνων ταξιδιωτών περιλαμβάνουν τη Βιέννη, τη Λισαβώνα, το Λονδίνο, το Παρίσι και τη Βουδαπέστη. Και ακολουθούν οι μεγάλες πόλεις της Ιταλίας και της Ισπανίας, η Κονγκχάγκ και το Άμστερνταμ. Κοινός παρονομαστής των προτιμήσεων

των Ελλήνων τουριστών είναι το υψηλό ποσοστό εμβολιασμού, όπως και οι παραδοσιακοί προορισμοί city break, οι οποίοι δηλαδή ενδείκνυνται για σύντομης ολιγοήμερης διάρκειας ταξίδια. Κατ'αντιστοιχία, μένει να φανεί, όπως αναφέρουν παράγοντες της αγοράς, εάν η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη αποτελέσουν εκ νέου προορισμούς city break, δεδομένου ότι λόγω της πανδημίας οι ξένοι ταξιδιώτες είχαν

στραφεί στην ελληνική περιφέρεια και στα νησιά. Επίσης, σύμφωνα με τις τάσεις που καταγράφονται, οι αναχωρήσεις για την αργία της Πέμπτης 28 Οκτωβρίου ξεκινούν από τη Δευτέρα 25 Οκτωβρίου και κορυφώνονται την Τετάρτη (κυρίως μετά το μεσημέρι) και την Πέμπτη, ενώ η επιστροφή στην Ελλάδα προγραμματίζεται, ως επί το πλείστον, για τη Δευτέρα 1η Νοεμβρίου. Στη Θεσσαλονίκη, η αναχώρηση

τη Δευτέρα 25 Οκτωβρίου τείνει να είναι συνθεότερη λόγω της τοπικής αργίας της 26ης Οκτωβρίου (ημέρα απελευθέρωσης της πόλης και εορτασμού του πολιούχου της, Αγίου Δημητρίου).

Εξίσου υψηλή πληρότητα καταγράφεται και για τις πτήσεις εσωτερικού, για τις οποίες όμως καταγράφονται αυξημένες κρατήσεις εδώ και αρκετές εβδομάδες.

Ευρύτερα, η επιστροφή στο ταξίδι των Ελλήνων σχετίζεται και με τη διατήρηση σε υψηλά επίπεδα των αφίξεων - αναχωρήσεων τον μήνα Σεπτέμβριο, επιδόσεις που συνεχίζονται και κατά τον φετινό Οκτώβριο, θεμελιώνοντας την επιμήκυνση της θερινής περιόδου, όπως είχαν προβλέψει παράγοντες των αερομεταφορών από τις αρχές του καλοκαιριού. Ως εκ τούτου, σε Κρήτη, Ρόδο, Κέρκυρα και Σαντορίνη οι κρατήσεις βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα σε συνέχεια των καλών επιδόσεων του καλοκαιριού και του Σεπτεμβρίου. Ικανοποιητική πληρότητα αποδίδεται και στις συνδέσεις με την Ελβετία, τη Γερμανία, την Αυστρία και ευρύτερα τις σκανδιναβικές χώρες λόγω και των φθινοπωρινών διακοπών σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γαλλία. Σημειώνεται ότι η Aegean εξακολουθεί να έχει σε ισχύ μεγάλο μέρος του θερινού προγράμματος πτήσεων, διατηρώντας το 80% της δραστηριότητάς της, συγκριτικά με το 2019.

«Ούριος άνεμος» για τις τράπεζες τους επόμενους μήνες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Επιτάκυνση των αναβαθμίσεων της ελληνικής οικονομίας αλλά και των ελληνικών τραπεζών αναμένουν αναλυτές και διαχειριστές κεφαλαίων το επόμενο διάστημα, με αρχή την «ετιμηνόρεια» της S&P αυτήν την Παρασκευή, χαρακτηρίζοντας μάλιστα τον τραπεζικό κλάδο ως τη μεγάλη επενδυτική ευκαιρία των επόμενων 12-18 μηνών. Σε παρουσίαση προς τους πελάτες της Aegeon Asset Management, θυγατρικής του ασφαλιστικού κολοσσού Aegeon, με κεφάλαια υπό διαχείριση ύψους 480 δισ. δολαρίων, ο διαχειριστής επενδύσεων του fund, Αλεξάντερ Πελέτσκι, τόνισε πως οι ελληνικές τράπεζες αποτελούν αυτή τη στιγμή το απόλυτο «alpha trade», δηλαδή το «στοίχημα» το οποίο θα ξεπεράσει σε αποδόσεις την ευρύτερη αγορά και θα προσφέρει μεγάλα κέρδη στους επενδυτές.

Ο fund manager μίλησε για τη «μεγάλη αναγέννηση» των ελληνικών τραπεζών, οι οποίες είναι αντιμέτωπες με σειρά ούριων ανέμων στους επόμενους τουλάχιστον 12-18 μήνες. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στο σχέδιο «Ηρακλής», το οποίο, όπως υπογράμμισε, έχει βοηθήσει τον κλάδο να μειώσει τα NPLs με μεγάλη ταχύτητα και ως αποτέλεσμα οι τέσσερις συστημικές τράπεζες - Alpha Bank, Eurobank, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα Πειραιώς - έχουν καταφέρει να μειώσουν κατά 50% το χαρτοφυλάκιο των κόκκινων δανείων μέσα σε 18 μήνες, με τον δείκτη NPEs να διαμορφώνεται κοντά στο 20% πλέον και να οδεύει σε μονοψήφια επίπεδα από το 2022 και μετά.

Επίσης, ένας δεύτερος πολύ σημαντικός παράγοντας που ενισχύει το επενδυτικό αφήγημα των ελληνικών τραπεζών είναι το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι από τους μεγαλύτερους δικαιούχους των ευρωπαϊκών πόρων, οι οποίοι θα ανέλθουν στο 45% του ελληνικού ΑΕΠ το διάστημα 2021-2027.

Η Aegeon αναμένει ότι το ελληνικό

Σε ένα χρόνο από τώρα το ελληνικό τραπεζικό σύστημα θα είναι «καθαρότερο» και πιο κερδοφόρο, σύμφωνα με την Aegeon.

τραπεζικό σύστημα δεν θα είναι μόνο πολύ «καθαρότερο» σε ένα χρόνο από τώρα, αλλά θα είναι και πιο κερδοφόρο, κάτι που επενδυτικά μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί μέσω τοποθετήσεων στα ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης που έχουν εκδώσει οι ελληνικές τράπεζες. «Συνεχίζουμε να αναμένουμε ένα κύμα αναβαθμίσεων της πιστοληπτικής ικανότητας των ελληνικών τραπεζών στο άμεσο μέλλον και αυτό θα οδηγήσει σε συνεχή συμπίεση των πιστωτικών spreads», τόνισε χαρακτηριστικά.

Περαιτέρω αναβαθμίσεις αναμένουν την ίδια στιγμή οι αναλυτές και για την Ελλάδα. Όπως σημειώνει ο Τζέιμς Πίτερ Σόρενσεν, αναλυτής της αγοράς ομολόγων της Danske Bank, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα η Ελλάδα να δει νέα αναβάθμιση από την S&P την Παρασκευή.

Μειώθηκαν κατά 7% οι πωλήσεις νέων αυτοκινήτων τον Σεπτέμβριο

Με μείωση των πωλήσεων καινούργιων Ι.Χ. έκλεισε ο Σεπτέμβριος του 2021 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020, κάτι που οφείλεται αφενός στο γεγονός ότι ο περυσινός Σεπτέμβριος χαρακτηρίστηκε από μεγάλη αύξηση των πωλήσεων, με τους καταναλωτές να αγοράζουν Ι.Χ. για να αποφύγουν τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, αφετέρου στις καθυστερήσεις που παρατηρούνται πλέον στις παραδόσεις καινούργιων αυτοκινήτων, λόγω των προβλημάτων σε πρώτες ύλες που αντιμετωπίζει η αυτοκινητοβιομηχανία παγκοσμίως. Παρά

τη μείωση σε σύγκριση με πέρυσι, παρέμειναν σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2019. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγών Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ), τον Σεπτέμβριο ταξινομήθηκαν 6.612 καινούργια επιβατικά, καταγράφοντας μείωση 7%. Σε σύγκριση, ωστόσο, με τον Σεπτέμβριο του 2019, οι ταξινομήσεις καινούργιων Ι.Χ. ήταν αυξημένες τον φετινό Σεπτέμβριο κατά 12,1%. Συνολικά στο εννήμερο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2021 έχουν ταξινομηθεί 81.758 καινούργια επι-

βατικά αυτοκίνητα έναντι 60.046 το αντίστοιχο διάστημα του 2019, καταγράφοντας αύξηση 36,2%. Σε σύγκριση, πάντως, με το εννήμερο του 2019 η αγορά φέτος καταγράφει μείωση της τάξης του 11,9%, καθώς το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2019 είχαν ταξινομηθεί 92.772 καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα. Αυξημένες ήταν τον φετινό Σεπτέμβριο οι πωλήσεις εισαγόμενων μεταχειρισμένων Ι.Χ. Συγκεκριμένα, κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα 5.971 εισαγόμενα από το εξωτερικό μεταχειρισμένα επιβατικά, αριθμός μεγα-

λύτερος κατά 10,9% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2019. Το 46,7% των καινούργιων Ι.Χ. που ταξινομήθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2021 ήταν βενζινοκίνητα, έναντι 51% τον περυσινό Σεπτέμβριο, το 15,5% ντιζελοκίνητα (έναντι 24,4% τον Σεπτέμβριο του 2020), ενώ πλέον τα αμιγώς ηλεκτρικά ήταν το 8,8%, έναντι μόλις 3,4% τον περυσινό Σεπτέμβριο. Σε επίπεδο εννεαμήνου 2021 το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στα καινούργια Ι.Χ. έχει η Toyota (13,2%), ακολουθεί η Peugeot με 10,5% και στην τρίτη θέση η Hyundai με 8,6%.

Θυμήσου, Σώμα...

Μουσική: Γιώργος Καχομήρου

Ποίηση: Κ.Π.Καβάφης

Συντελεστές:

Μανώλης Κεοφόλου (πιάνο)

Νάταλη Κεοφόλου (όρμιοι)

Ευάγγελος Χριστοδούχου (φαγκόλο)

Γιώργος Καχομήρου (ερμηνεία, αφήγηση)

22/10/2021

20:30 (70')

Θέατρο Ριαχτό

Εισιτήρια: 12€/10€

77 77 77 45

Γραφιστικά: Σοφία Μπάρεκα

Themis: Ολοκληρώθηκε η εξαγορά ΜΕΔ 2,2 δις από την Τρ. Κύπρου

Δυναμικά εισήλθε στον κλάδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων η Themis Portfolio Management Holdings Ltd, η οποία προχώρησε στην εξαγορά από την Τράπεζα Κύπρου, Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων με Συμβατικό Υπόλοιπο αξίας 2,2 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Η Themis Portfolio Management Holdings Ltd συνεχίζει να προσφέρει βιώσιμες λύσεις βασισμένες σε μελέτες από επαγγελματίες του κλάδου και προσαρμοσμένες στα οικονομικά δεδομένα της κάθε περίπτωσης. Από τους βασικούς άξονες των υπηρεσιών που προσφέρει είναι η διαφάνεια στις διαδικασίες που ακολουθούνται, γεγονός που την καθιστά ως έναν από τους πλέον αξιόπιστους οργανισμούς στην αγορά των ΜΕΔ στην Κύπρο.

Έμπειρο προσωπικό, ολοκληρωμένες υπηρεσίες

Η Themis Portfolio Management Holdings Ltd αποτελείται από μία ομάδα εξειδικευμένων συμβούλων και εμπειρών επαγγελματιών, οι οποίοι με υπευθυνότητα και ακεραιότητα, προσφέρουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους πελάτες, με συμβουλές και καθοδήγηση σε κάθε βήμα της διαδικασίας. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συνεχή επικοινωνία και αξιολόγηση των δεδομένων της κάθε περίπτωσης ξεχωριστά, όπως επίσης και με την υποβολή προτάσεων που επικεντρώνονται σε βιώσιμες λύσεις. Συνδυάζοντας την τεχνογνωσία και την προηγμένη τεχνολογία, με ειλικρινή επικοινωνία και θέτοντας τον δανειολήπτη στο επίκεντρο, η εταιρεία παρέχει τις καλύτερες δυνατές λύσεις στους πελάτες της.

Λίγα λόγια για τη Themis Portfolio Management Holdings Ltd

Η Themis Portfolio Management Holdings Ltd, ανέλαβε τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων της Τράπεζας Κύπρου, τα οποία αποκτήθηκαν μέσω των επενδυτικών ταμείων που είναι συνδεδεμένα με την Pacific Investment Management Company LLC (PIMCO). Η εταιρεία εφαρμόζει μεθόδους εξυπηρέτησης δανείων, με γνώμονα την κοινωνική ευθύνη, τη δικαιοσύνη και τη διαφάνεια. Η Themis καλύπτει όλα τα στάδια διαχείρισης του χρέους, από την επιμέλεια χαρτοφυλακίου και τον σχεδιασμό στρατηγικής, έως τις εσωτερικές λειτουργίες χαρτοφυλακίου και τη διαχείριση τρίτων.

Ανοδος στο Χρηματιστήριο με κλείσιμο στα υψηλά ημέρας

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,86% και διαμορφώθηκε στις 898,96 μονάδες

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Τις 900 μονάδες προσπάθησε για άλλη μια φορά να αγγίξει το Χρηματιστήριο Αθηνών χωρίς επιτυχία, αν και σημείωσε αρκετά ι-κανοποιητικά κέρδη παρά τη χαμηλή συ-ναλλακτική δραστηριότητα. Το θετικό διενθές κλίμα και οι στήριξεις από δεικτοβαρείς τί-τλους, με τον τραπεζικό κλάδο να υπεραπο-δίδει και πάλι, δείχνοντας πως έχει αρχίσει να... ανεβάζει και πάλι στροφές έπειτα από ένα μεγάλο διάστημα υποτονικότητας, δια-τήρησαν την ανοδική τάση στο Χ.Α.

Για τις επόμενες ημέρες είναι πιθανή πάν-τως η συνέχιση της συσσώρευσης για τον Γενικό Δείκτη, εν αναμονή των εγχώριων αποτελεσμάτων γ' τριμήνου, όπως εκτιμούν αναλυτές, ενώ σημειώνουν πως ο τραπεζικός δείκτης έχει προσεγγίσει κρίσιμα επίπεδα (περιοχή 580-600 μονάδων), από τα οποία

Παρά το θετικό κλίμα ο τζίρος παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα, φθάνοντας τα 52,77 εκατ. ευρώ.

η άμεση ανοδική διαφυγή δεν θα είναι εύκολη υπόθεση. Από την άλλη, σε εξέλιξη βρίσκονται αντιστοίχως τα εταιρικά αποτελέσματα στο εξωτερικό και ενδεχομένως εκεί είναι που θα κριθεί η βραχυπρόθεσμη πορεία.

Ετσι, σε ό,τι αφορά τα στατιστικά της χθεσινής συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 0,86% στις 898,96 μονάδες και ο τζίρος που θα κριθεί η βραχυπρόθεσμη πορεία.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε κέρδη 0,98% στις 2.175,99 μονάδες και ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης κινήθηκε επίσης ανοδικά, κλείνοντας στις 1.444,28 μονάδες και στο +0,95%.

Ελαφρά υπεραπόδοση σημείωσε ο τραπεζικός δείκτης με άνοδο 1,01% στις 580

Το ελληνικό Χρηματιστήριο συνεχίζει τη συσσώρευσή του, αποτυγχάνοντας επί του παρόντος να υπερβεί τις 900 μονάδες, εξαιτίας της απροθυμίας των αγοραστών να αυξήσουν τις τοποθετήσεις τους, κάτι που οι αναλυτές αποδίδουν στην έντονη αβεβαιότητα που επικρατεί.

μονάδες, με τη Eurobank να κλείνει στο +1,60%, την Εθνική Τράπεζα στο +1,22%, την Τράπεζα Πειραιώς στο +0,55% και την Alpha Bank στο +0,49%.

Στα μη τραπεζικά blue chips, μόνο τέσσερις τίτλοι έκλεισαν με απώλειες, με τις μεγαλύτερες να καταγράφει η «Σαράντς» (-1,58%), ενώ ανοδικά ξεχώρισε η «Μυτιληναίος» με κέρδη 3,02% και ακολούθησαν με άνοδο άνω του 1% οι ΤΙΤΑΝ, Βιοχάλκο, ΑΔΜΗΕ, Aegean, ΔΕΗ, ΟΠΑΠ και ΟΤΕ.

Το ελληνικό Χρηματιστήριο συνεχίζει τη συσσώρευσή του, αποτυγχάνοντας επί του παρόντος να υπερβεί τις 900 μονάδες, εξαιτίας της απροθυμίας των αγοραστών να αυξήσουν τις τοποθετήσεις τους, συ-χρονιζόμενο δηλαδή με τις διεθνείς αγορές, παρατηρεί ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής

επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή».

Οι εξελίξεις ωστόσο συνεχίζουν να είναι θετικές, όπως τονίζει. Η Γ.Σ. της ΔΕΗ με συντριπτική πλειοψηφία επικύρωσε τη δρομολόγηση της διαδικασίας ΑΜΚ αλλά και τη μεταβίβαση με τμήμα-έκπληξη του 49% του ΔΕΔΔΗΕ στην αυστραλιανή Macquarie.

Επίσης, έργα ύψους 2,76 δισ. ευρώ εγκρίθηκαν προς χρηματοδότηση από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, με την ελληνική οικονομία να λαμβάνει άλλα 3,5 δισ. ευρώ στις αρχές του 2022, σε συνέχεια της προκαταβολής των 4 δισ. που έχουν ήδη εκταμειωθεί.

Την ίδια στιγμή, τα αυξημένα φορολογικά έσοδα του Σεπτεμβρίου (+943 εκατ. ευρώ) επέτρεψαν τη συγκράτηση του πρωτογενούς

ελλείμματος στο 9μηνو στα 5,9 δισ. ευρώ και η ανεργία του Αύγουστο υποχώρησε στο 13,9%.

Ταυτόχρονα, όμως, οι αυξημένες τιμές του πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης συρρικνώνουν τα εισοδήματα των νοικοκυριών, καθώς τα κυβερνητικά πακέτα αντισταθμί-ζουν μικρό μόνο μέρος των αυξήσεων.

Με τα παραπάνω δεδομένα, το ελληνικό αφήγημα συνεχίζει να έχει ελπιδοφόρο προ-οπτική, σημειώνει ο κ. Τζάνας, χρειάζεται όμως τους κατάλληλους καταλύτες για να οδηγήσει στη μεταστροφή της επενδυτικής ψυχολογίας, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας της ΑΜΚ της ΔΕΗ ή και ωρριτερα ίως, με την κατάλληλη ευθυμγορία της S&P σε σχέση με το ελληνικό αξιόχρεο το βράδυ της Παρασκευής.

Παραμένει η νευρικότητα στις ευρωπαϊκές αγορές

Οι μετοχές των ορυχείων και των εταιρειών τεχνολογίας σημείωσαν χθες κέρδη και συμπαρέσυραν ανοδικά τις περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές, ενώ υπερκάλυψαν την υποχώρηση της σουηδικής εταιρείας κινητής τηλεφωνίας Ericsson, που είχε νωρίτερα ανακοινώσει ότι έχει υποστεί πλήγμα από τα προβλήματα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Η μετοχή της Ericsson υποχώρησε κατά 3,3% μετά τα απογοητευτικά αποτελέσματα του τριμήνου και του γαλλικού ομίλου τροφίμων Danone επίσης υποχώρησε κατά 0,8%, καθώς είχε αναφέρει νωρίτερα επιβράδυνση πωλήσεων και αύξηση λειτουργικού κόστους. Οι δύο εταιρείες βρέθηκαν στο στόχαστρο των επενδυτών, που έχουν το βλέμμα στραμμένο στα αποτελέσματα των εταιρειών για να εντοπίσουν κατά πόσον τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, οι ελλείψεις εργατικών χεριών και το υψηλό κόστος της ενέργειας έχει πλύξει την κερδοφορία επιχειρήσεων.

Αναλυτές εκτιμούν πως πλησιάζει το τέλος της ανόδου των ευρωπαϊκών αγορών, καθώς η συγκυρία είναι αρνητική. Μιλώντας στο Reuters, ο Τόμας Μάθιους, οικονομολόγος της Capital Economics, τόνισε πως «καθώς αρχίζει η αύξηση των επιτοκίων και ο πληθωρισμός επιταχύνεται, δεν μπορεί να διατηρηθεί το ράλι της αγοράς».

Ο ίδιος προσθέτει, πάντως, ότι «μπορούμε να περιμένουμε να δούμε τις ευρωπαϊκές μετοχές να κινούνται ανοδικά για λίγο καιρό ακόμη». Σύμφωνα, άλλωστε, με την εταιρεία δεδομένων Refinitiv, τα κέρδη των ευρωπαϊκών εταιρειών το τρίτο τρίμηνο του 2021 θα εμφανίσουν συνολικά αύξηση 46,7% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Σε μάλλον θετικό κλίμα χθες ο πανευρωπαϊκός δείκτης Euro Stoxx 600 σημείωσε άνοδο 0,2%, ενώ από την αρχή του Οκτωβρίου έχει συγκεντρώσει κέρδη 2,8% μετά τις απώλειες κατά 3,4% που

Αναλυτές εκτιμούν πως πλησιάζει το τέλος της ανόδου, καθώς η συγκυρία είναι αρνητική.

Με περιορισμένα κέρδη ολοκλήρωσαν τη χθεσινή συνεδρίαση τα μεγάλα χρηματιστήρια της Ευρώπης.

είχε στο σύνολο του Σεπτεμβρίου. Τα περισσότερα κέρδη των εταιρειών του εν λόγω πανευρωπαϊκού δείκτη κατέγραψαν χθες οι μετοχές ορυχείων, εταιρειών κοινής ωφέλειας και τεχνολογίας.

Είχε, εξάλλου, προηγηθεί ράλι των μετοχών εταιρειών τεχνολογίας στις ασιατικές αγορές ενώ εξίσου ανοδικά κινούνταν και στη Wall Street. Επίσης ο πανευρωπαϊκός δείκτης Euro Stoxx 50 έκλεισε με μικρά κέρδη 0,26% ενώ σε ό,τι αφορά τις εθνικές αγορές, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε οριακά με θετικό πρόσημο με κέρδη 0,04% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με κέρδη 0,14%.

REUTERS

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				RELX			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	(Σε δολάρια)	170.4403	-0.4088	2202	0.456	FRESENIUS SE	40.65	-0.13	
3M COMPANY	182.4336	0.3927		WELLS FARGO &	50.05	1.2543		HEIDELBERGCEME	64.38	1.88	
ALCOA CORP	54.2901	-5.1536		WALMART INC	144.62	2.0751		HENKEL AG&C V	76.72	-0.92	
ALLEGHANY CRP	665.54	2.0172		London/Λονδίνο				INFINEON TECH	37.86	0.32	
ALTRIA GROUP	47.83	-0.6233		Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	(Σε νέβες)	K+S AG NA	13.725	-0.465	
AMAZON COM	3430.345	-0.4757		ANGLO AMERICAN	2839.5	0.478		MERCK KGAA	195.05	1.95	
AMER EXPRESS C	176.9	0.0452		A.B.FOOD	1790	-1.296		MUENCH. RUECK	249.4	6.25	
AMER INTL GROU	58.9	1.7447		ADMIRAL GRP	3009	0.77		RWE AG	32.28	0.36	
AMGEN	205.5	1.1667		ASHTED GRP	5930	-0.067		THYSSENKRUPP A	8.726	-0.082	
APPLE INC	148.9154	1.6141		ANTOFAGASTA	1476	0.408		VOLKSWAGEN VZ	190	-2.34	
BANK OF AMERIC	46.445	0.3565		AVIVA	397.4	0.991		YONOVIA SE	54.36	0.52	
BAXTER INTL IN	79.09	1.164		ASTRAZENECA	8736.26	0.46		SIEMENS N	140.64	0.78	
BOEING CO	216.5	-0.2212		BABCOCK INTL	329.2	-0.784		SAP SE	124.74	-0.24	
BRISTOL MYERS	57.4468	0.8901		SMITH&NHPHEW	1279.63229	1.903		Amsterdam/Αμστερνταμ			
CAMPBELL SOUP	40.545	-0.7709		SSE	1588	0.158		Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	(Σε ευρώ)
CATERPILLAR IN	201.27	1.5592		STAND.CHART.	494.2509	0.223		AALBERTS	48.56	-1.7	
CIGNA CORP	205.84	0.6208		SEVERN TRENT	2626	0.191		IHG	2757	-0.58	
CHEVRON	111.31	1.5973		TRAVIS PERKINS	1545	0.52		ISUZU MOTORS	1364	-2.31	
CISCO SYSTEMS	55.475	0.5164		TESCO	274.25	1.763		ABN AMRO BANK	12.604	0.91	
CITIGROUP	71.65	0.0559		TUI AG	243.7	-5.543		AKZO NOBEL	95.7	0.46	
CERVECERIAS	16.095	-1.6799		TAYLOR WIMPEY	157.55	0.772		KAJIMA CORP	1458	-1.29	
COCA-COLA CO	53.995	0.102		UNILEVER	3787	-1.342		ARCELOMITTAL	27.77	0.4	
COLGATE PALMOL	74.39	-1.1823		UTD. UTILITIES	196.2	-0.081		ASML HOLDING	683	1.2	
DANAOS CORP	76.23	3.5734		VODAFONE GROUP	108.4	-0.037		BOSKALIS WESTM	25.88	0.47	
DIANA SHIPPING	5.6299	3.4908		WPP	991.8	0.793		GALAPAGOS	45.04	1.44	
DOW INC	59.1286	0.303		WHITBREAD	3284.6636	0.091		HEINEKEN	90.74	-0.33	
DUPONT DE NMOU	72.37	0.7237		Zurich/Zupixn				ING GROEP	12.994	0.19	
ENTERGY CP	101.82	0.0491		Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	(Σε ελβ. Φρ.)	KONINKLIJKE DS	182.25	-0.92	
EXXON MOBIL	63.535	1.5585		ABB LTD N	31.88	1.05		KPN KON	2.71	-1.17	
FEDEX CORP	228.84	0.3772		RICHMONT N	109	0.18		NEC CORPORATIO	6260	-0.32	
FORD MOTOR CO	15.47	-0.5784		GEBERIT NI	713.2	0.79		NIKKON HLDG	2276	0.49	
INTL BUS MACHI	142.52	0.1405		NOVARTIS N	76.69	0.48		NIKON CORP	1305	1.48	
GENERAL DYNAMI	208.26	0.7742		ROCHE HOLDING	357.95	-1.65		NIPPON SUISAN	5242	0	
GENERAL ELEC C	104.87	0.7203		SGS N	2788	0.8		NISSAN MOTOR C	592.2	0.41	
GOLDM SACHS GR	413.42	-0.0653		SWATCH GROUP I	246	-0.81		NOMURA HOLDING	556.7	-0.64	
HALLIBURTON CO	26.575	2.1722		ADECCO N	47.35	-0.73		NISSAN CHEMICA	6530	-0.46	
HARTFORD FINL	72.13	0.5576		CS GROUP AG	9.786	1.14		NIPPON PAPER I	1196	-0.82	
HP INC	28.97	1.2937		GIVAUDAN N	4279	0.45		BAYASHI CORP	963	-0.82	
HOME DEPOT INC	356.81	0.507		NESTLE SA	112.96	-1.77		ODAKYU ELEC RA	2446	0.33	
INTEL CORP	54.87	0.7343		TRANSOCEAN N	0	0		OII HOLDINGS	560	-0.53	
JOHNSON JOHNSO	164.085	2.4763		SWISSCOM N	539.4	-0.66		OSAKA GAS	1911	0.37	
JPMORGAN CHASE	168.02	0.8826		SWISS RE N	82.08	1.28		RICOH CO LTD	1156	-2.28	
LAZARD	51.27	0.7863		UBS GROUP N	15.935	0.13		SECOM	8102	-1.07	
MCDONALD'S COR	243.4	0.4706		ZURICH INSURAN	392.3	0.93		SEVEN & I HLDG	4763	-0.75	
MERCK & CO	79.28	2.7609		Frankfurt/Φρανκφούρτη				SHARP CORP	1371	0.81	
MICROSOFT CP	308.43	0.371		Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	(Σε ευρώ)	SHIMIZU CORP	855	-0.23	
3M COMPANY	182.43	0.3907		ADIDAS N	268.35	-2.3		SHISEIDO	7444	-0.81	
MORGAN STANLEY	101.85	0.4339		ALLIANZ SE	199.08	0.54		SONY GROUP COR	12735	0.43	
NIKE INC CL B	157.45	-1.2419		BASF SE	63.74	-0.32		SMFG	3872	-0.69	
NORFOLK SOUTHE	275.97	0.0798		BAY MOT WERKE	85.46	-0.91		SUMITOMO CHEM	573	-0.87	
PFIZER INC	42.165	2.045		BEIERSDORF	93.2	-1.02		SUZUKI	912	1.45	
PROCTER & GAMB	139.86	-1.7423		BAYER N AG	47.28	0.665		TAISEI CORP	3635	-0.68	
ROCKWELL AUTOM	316.26	0.4032		COMMERZBANK	6.367	0.162		TKK CORPORATION	3875	2.38	
SCHLUMBERGER L	34.67	1.493		CONTINENTAL AG	97.46	-1.24		TOBU RAILWAY	2821	0.04	
SOUTHERN	62.91	0.7366		DAIMLER AG N	82.37	0.42		TOYO MARINE H	6128	-0.7	
STEALTHHGAS	2.56	-1.5385		DEUTSCHE BANK	11.4	-0.04		TORAY INDUSTRI	708.4	-0.08	
TSKOS ENERGY	9.5	1.4957		DEUTSCHE POST	53.74	0.83		TREND MICRO	6340	1.44	
UNISYS CORP	26.32	1.1141		DT BOERSE N	149.75	2.4		TOPY INDS LTD	1216	-1.46	
UNITEDHEALTH G	424.08	-0.1272		DT LUFTHANSA A	5.759	-0.142		TORAY INDUSTRI	708.4	-0.08	
US BANCORP	61.21	1.0399		DT TELEKOM N	16.394	-0.092		TOSHIBA CORP	4890	0	
VERIZON COMMS	52	0.1734		E.ON SE NA	10.688	0.132		TOYOTO	1351	-1.46	
				FRESENIUS MEDI	60.9	0.48		TOYOTA MOTOR C	2030	-0.49	
								YAMAHA CORP	7240	0.84	

Tokyo/Τόκιο			Paris/Παρίσι		
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%
AIJINOMOTO	3406	1.85	ACCOR	30.76	-1.03
ASAHI GROUP HL	5242	-0.17	AIR LIQUIDE	143.06	0.07
ASTELLAS PHARM	1940	-2.02	ALSTOM	31.67	0.99
BRIDGESTONE CO	5215	-1.46	AXA	23.94	0.13
CANON INC	2837	-0.11	BNP PARIBAS	58.10	0.16
CASIO COMPUTER	1680	1.82	BOUYGUES	34.12	0.71
CITIZEN WATCH	521	-0.19	CAPGEMINI	189.50	1.45
CREDIT SAISON	1458	-2.67	CARREFOUR	15.00	-1.51
DAIWA SEC GROU	6771	-0.44	CASINO GUICHAR	21.30	-0.47
SUBARU	2294.5	-2.17	CREDIT AGRICOL	12.82	0.2
FUJIFILM HOLDI	9139	0.12	DANONE	55.61	-3
FUJITSU LTD	21460	0.99	DASSAULT SYSTE	46.57	0.6
HINO MOTORS	1145	0.09	EDF	12.83	2.6
HITACHI	6710	0.33	L'OREAL	362.55	-0.92
HONDA MOTOR	3501	-0.68	L.V.M.H.	646.00	-0.62
IHI	2757	-0.58	LAGARDERE	22.70	0
ISUZU MOTORS	1564	-2.31	MICHELIN	132.45	-0.34
KAWASAKI HWY I	2580	-6.59	PERNOD RICARD	195.50	-0.76
KAJIMA CORP	1458	-1.29	KERING	650.40	-0.37
KEIO	5660	0	PUBLICIS GROUP	58.84	0.17
KOBE STEEL	674	-0.3	RENAULT	32.25	-1.06
KONICA MINOLTA	633	0.16	SAINT-GOBAIN	60.93	0.23
JTEKT	1039	-1.89	SANOFI	82.63	-0.04
MITSUB UFJ FG	655.3	-0.77	SCHNEIDER ELEC	142.90	0.25
MITSUBISHI COR	3700	-1.2	SOCIETE GENERA	28.70	0.1
MITSUBISHI ELE	1559.5	-0.19	SODEXO	74.40	-0.32
MITSUBISHI MOT	373	-0.53	TF1	8.47	0.77
NEC CORPORATION	6260	-0.32	THALES	81.26	-1.57
NIKON HLDG	2276	0.49	VEOLIA ENVIRON	27.76	2.55
NIKON CORP	1305	1.48			
NIPPON SUISAN	5242	0			
NISSAN MOTOR C	592.2	0.41			
NOMURA HOLDING	556.7	-0.64			
NISSAN CHEMICA	6530	-0.46			
NIPPON PAPER I	1196	0.66			
DAIYU PAPER I	963	-0.82			
ODAKEYU ELEC RA	2446	0.33			
OJI HOLDINGS	560	-0.53			
OSAKA GAS	1911	0.37			
RICOH CO LTD	1156	-2.28			
SECOM	8102	-1.07			
SEVEN & I HLDG	4763	-0.75			
SHARP CORP	1371	0.81			
SHIMIZU CORP	855	-0.23			
SHISEIDO	7444	-0.81			
SONY GROUP COR	12735	0.43			
SMTG	3872	-0.68			
SUMITOMO CHEM	573	-0.87			
SUZUKI	912	1.45			
TAISEI CORP	3635	-0.68			
TOC CORPORATION	3875	2.38			
TOBU RAILWAY	2821	0.04			
TOKIO MARINE H	6128	-0.07			
TORAY INDUSTRI	708.4	-0.08			
TREND MICRO	6340	1.44			
TOPY INDS LTD	1216	-1.46			
TORAY INDUSTRI	708.4	-0.08			
TOSHIBA CORP	4890	0			
TOYOBO	1351	-1.46			
TOYOTA MOTOR C	2030	-0.49			
YAMAHA CORP	7240	0.84			

Paris/Παρίσι			Tokyo/Τόκιο		
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%
ACCOR	30.76	-1.03	AIJINOMOTO	3406	1.85
AIR LIQUIDE	143.06	0.07	ASAHI GROUP HL	5242	-0.17
ALSTOM	31.67	0.99	ASTELLAS PHARM	1940	-2.02
AXA	23.94	0.13	BRIDGESTONE CO	5215	-1.46
BNP PARIBAS	58.10	0.16	CANON INC	2837	-0.11
BOUYGUES	34.12	0.71	CASIO COMPUTER	1680	1.82
CAPGEMINI	189.50	1.45	CITIZEN WATCH	521	-0.19
CARREFOUR	15.00	-1.51	CREDIT SAISON	1458	-2.67
CASINO GUICHAR	21.30	-0.47	DAIWA SEC GROU	6771	-0.44
CREDIT AGRICOL	12.82	0.2	SUBARU	2294.5	-2.17
DANONE	55.61	-3	FUJIFILM HOLDI	9139	0.12
DASSAULT SYSTE	46.57	0.6	FUJITSU LTD	21460	0.99
EDF	12.83	2.6	HINO MOTORS	1145	0.09
L'OREAL	362.55	-0.92	HITACHI	6710	0.33
L.V.M.H.	646.00	-0.62	HONDA MOTOR	3501	-0.68
LAGARDERE	22.70	0	IHI	2757	-0.58
MICHELIN	132.45	-0.34	ISUZU MOTORS	1564	-2.31
PERNOD RICARD	195.50	-0.76	KAWASAKI HWY I	2580	-6.59
KERING	650.40	-0.37	KAJIMA CORP	1458	-1.29
PUBLICIS GROUP	58.84	0.17	KEIO	5660	0
RENAULT	32.25	-1.06	KOBE STEEL	674	-0.3
SAINT-GOBAIN	60.93	0.23	KONICA MINOLTA	633	0.16
SANOFI	82.63	-0.04	JTEKT	1039	-1.89
SCHNEIDER ELEC	142.90	0.25	MITSUB UFJ FG	655.3	-0.77
SOCIETE GENERA	28.70	0.1	MITSUBISHI COR	3700	-1.2
SODEXO	74.40	-0.32	MITSUBISHI ELE	1559.5	-0.19
TF1	8.47	0.77	MITSUBISHI MOT	373	-0.53
THALES	81.26	-1.57	NEC CORPORATION	6260	-0.32
VEOLIA ENVIRON	27.76	2.55	NIKON HLDG	2276	0.49

Madrid/Μαδρίτη			Tokyo/Τόκιο		
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	22.6	0.8478	AIJINOMOTO	3406	1.85
AENA SME	144.15	-0.2767	ASAHI GROUP HL	5242	-0.17
ACERINOR	11.935	-1.931	ASTELLAS PHARM	1940	-2.02
ACCIONA	15.15	1.883	BRIDGESTONE CO	5215	-1.46
AMADEUS	59.82	-0.0659	CANON INC	2837	-0.11
BBVA	5.776	-0.8071	CASIO COMPUTER	1680	1.82
BANKINTER	5.106	1.7131	CITIZEN WATCH	521	-0.19
CAXIBANK	2.643	0.8779	CREDIT SAISON	1458	-2.67
DSTR INT ALIM	0.0157	-2.4845	DAIWA SEC GROU	6771	-0.44
ENDESA	19	1.904	SUBARU	2294.5	-2.17
ENAGAS	19.43	0.0515	FUJIFILM HOLDI	9139	0.12
FERROVIAL	26.58	0.9112	FUJITSU LTD	21460	0.99
FOMENTO DE CON	11.26	1.0772	HINO MOTORS	1145	0.09
GRIFOLS	19.895	-1.9951	HITACHI	6710	0.33
IBEROROLA	9.646	2.6826	HONDA MOTOR	3501	-0.68
INT AIRLINES G	1.9665	-5.3202	IHI	2757	-0.58
INDRA SISTEMAS	9.525	1.2221	ISUZU MOTORS	1564	-2.31
INDITEX	31.74	1.6982	KAWASAKI HWY I	2580	-6.59
MAPFRE	1.7895	0.5337	KAJIMA CORP	1458	-1.29
MERLIN PROP	9.396	-0.0426	KEIO	5660	0
ARCELTOR	27.755	0.3253	KOBE STEEL	674	-0.3
RED ELECTRIC COR	17.615	0.0852	KONICA MINOLTA	633	0.16
REPSEL	11.522	0.0521	JTEKT	1039	-1.89
BCO DE SABADEL	0.6692	-0.0299	MITSUB UFJ FG	655.3	-0.77
BANCO SANTANDE	3.3615	0.9459	MITSUBISHI COR	3700	-1.2
SACYR	2.38	0.4219	MITSUBISHI ELE	1559.5	-0.19
TELEFONICA	3.7385	-0.717	MITSUBISHI MOT	373	-0.53
MADRISET ES CO	4.7	0.2132	NEC CORPORATION	6260	-0.32
TECNICAS REUN	8.445	-0.0592	NIKON HLDG	2276	0.49

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	898,96	891,30	7,66	0,86%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.175,99	2.154,82	21,17	0,98%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.489,40	5.431,01	58,39	1,08%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.046,74	3.021,73	25,01	0,83%
ATHEX SELECT PLUS	3.380,04	3.366,28	13,76	0,41%
ATHEX SELECT	4.491,52	4.472,85	18,67	0,42%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	438,98	434,60	4,38	1,01%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.359,08	4.358,89	0,19	0,00%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.444,28	1.430,70	13,58	0,95%
FTSE/Χ.Α ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.447,62	2.420,73	26,89	1,11%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	537,98	533,25	4,73	0,89%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.536,41	1.523,33	13,08	0,86%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	580,00	574,21	5,79	1,01%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.115,61	5.129,66	-14,05	-0,27%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	750,09	745,33	4,76	0,64%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.775,56	3.684,44	91,12	2,47%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	51,62	51,36	0,26	0,51%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.440,39	7.427,61	12,78	0,17%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.003,83	10.981,28	22,55	0,21%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.288,99	7.210,63	78,36	1,09%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.208,28	3.178,11	30,17	0,95%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.612,20	3.590,20	22,00	0,61%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.134,83	2.103,87	30,96	1,47%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.827,66	1.820,03	7,63	0,42%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.356,03	4.298,32	57,71	1,34%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.970,06	4.927,57	42,49	0,86%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	19.891.370,26
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	8.324.551,80
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΔΙΑ	4.222.039,52
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.044.912,96
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.066.526,44
ΠΑΚΗΔΙΑ	2.432.006,13
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	1.152.620,67
ΔΥΝΑΣΤΗΡΙΑ	1.087.928,00
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	950.218,10
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	800.850,46
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	711.359,36
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	697.580,11
ΤΡΟΦΙΜΑ	580.157,81
ΥΔΡΕΥΣΗ	494.541,52
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	453.423,80
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	292.459,33
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	231.043,51
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	218.304,16
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	209.777,46
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	170.942,70
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	153.367,78
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	149.225,68
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	119.506,98
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	109.033,28
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝ. ΟΧΗΜΑΤΑ	108.814,07
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	95.887,66
ΧΑΛΥΒΑΣ	73.251,38

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	3,985	5,15%	MINERVA (ΚΟ)	0,570	-4,20%
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	3,190	4,59%	CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,289	-2,69%
ΑΤΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,110	3,74%	EPSILON NET (ΚΟ)	16,150	-2,12%
KPI - KPI (ΚΟ)	8,300	3,23%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	8,740	-1,58%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	15,350	3,02%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,788	-1,13%
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	2,085	2,96%	ΡΕΒΘΙΑ (ΚΟ)	1,315	-1,13%
ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,424	2,66%	ΣΙΔΑΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,680	-0,74%
INTRAKAT (ΚΟ)	2,170	2,36%	ΕΛΑΤΩΝ (ΚΟ)	1,800	-0,55%
ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	4,340	2,36%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,480	-0,53%
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,748	2,19%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	4,630	-0,43%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	8.324.551,80
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	7.425.105,31
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6.017.114,94
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.993.632,80
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.832.836,59
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.800.486,89
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.526.524,48
JUMBO (ΚΟ)	2.432.006,13
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1.402.150,09
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1.152.591,63

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	96	321	3.220
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	9
FTSE/Χ.Α. Large Cap	96	321	3.211
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	880	7.720	265.779
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	6	21	7.132
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	64	1.757	62.219
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	77
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	2	2	165
CEMERGY HOLDINGS (ΚΑ)	15	180	11.454
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	12	103	8.930
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	64	541	28.050
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	2	6	839
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	15	62	3.159
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	5	9	8.206
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4	15	1.562
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	4	17	2.366
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	85	240	5.839
JUMBO (ΚΟ)	47	72	1.719
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	13	41	5.418
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	1	20	23.189
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	19	113	2.883
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	49	152	6.744
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	130	2.677	33.051
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	18	74	1.116
ΟΤΕ (ΚΟ)	56	172	1.730
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	3	433
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	45	721	24.128
ΔΕΗ (ΚΟ)	208	686	14.636
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	6	23	1.897
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	6	9	1.162
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	3	4	7.675
Δικαιώματα σε Δείκτες	8	92	902
FTSE/Χ.Α. Large Cap	8	92	902
Δικαιώματα σε Μετοχές	5	45	1.131
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	650
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	101
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	40
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	5	45	340
Συνολική Δραστηριότητα	989	8.178	271.032

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 19 Οκτωβρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD						0.8160	0.8380		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0.9940	1.0200	1.0065	0.4520	"10.075"	1.0000	1.0200	0.9960	-0.40
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3880	0.3900	0.3898	-0.1620	"1,410"	0.3840	0.4040	0.3900	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0095	0.0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0680	0.0715	0.0696	-0.2320	"2,186"	0.0690	0.0715	0.0715	-1.38
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0830	0.0995		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.5500	1.5500	1.5500	0.0000	"2,000"	1.5400	1.5800	1.5500	0.00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.5100	1.5600		
ΚΩΣΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0.0195	0.0195	0.0195	0.1750	"1,667"	0.0000	0.0195	0.0195	8.33
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0380	0.0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3300	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0.0000	0.1160		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)	0.0695	0.0695	0.0695	-0.7500	200	0.0000	0.0695	0.0695	-9.74
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0.0035	0.0035	0.0035	0.0900	"36,645"	0.0020	0.0040	0.0035	0.00
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0.2100	0.2400		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						1.0100	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0.1250	0.1340		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0145	0.0165		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0930	0.1050		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0000	0.0505		
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.5400	0.6400		
ΝΤΟΛ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.8200	1.8200	1.8200	6.0000	200	1.7700	1.8200	1.8200	3.41
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0.1370	0.1380		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0570	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΠΤΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0420		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.6300	0.0000		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5150	0.5250	0.5186	-0.1430	"7,000"	0.5150	0.5250	0.5250	0.96
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.1200	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΗΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Θ)	2.5400	2.6200	2.5876	-5.4610	"20,265"	2.5600	2.5800	2.5600	-3.03
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0080	0.0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1.3500	1.4400		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0.2200	0.2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0.0000	0.8100		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2820	0.3060		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.2500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0.0910	0.0940		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.2100	0.2360	0.2285	-0.4550	"3,440"	0.2340	0.2540	0.2360	1.72
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0470	0.0500		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.2900		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.0300	1.0500		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΣΕΠ	"D.A.P.P. Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0145		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΚΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΚΑΕΠ	"ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΠΡΟΠ	"Α.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΔΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΕΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΚΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ΕΡΙΜΕΣ DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0325		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΞΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.1540	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.1030		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουράλογο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						62.0000	69.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						63.1000	70.0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουράλογο)						0.0000	0.0000		

Ελληνική... Πρέμιερ Λιγκ

Ανατροπές, πολλά γκολ και συνωστισμός στην κορυφή της βαθμολογίας της Σούπερ Λιγκ 1

Αγγλία έγινε το ελληνικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου! Κι αν κάποιος έχει αμφιβολίες για το αν π... ταπεινή Σούπερ Λιγκ 1 θυμίζει εφέτος Πρέμιερ Λιγκ, ας κοιτάξει τη βαθμολογία: ύστερα από έξι αγωνιστικές, δηλαδή σχεδόν το 1/4 της κανονικής διάρκειας του πρωταθλήματος, τέσσερις ομάδες (Ολυμπιακός και ΠΑΟΚ, Βόλος, ΑΕΚ) στριμώχνονται σε απόσταση ενός βαθμού στην 1η και στη 2η θέση, ενώ πολύ κοντά (στο -4 από την κορυφή) ακολουθεί και ο... αλλοπρόσβαλος Παναθηναϊκός, που μετρά στη «Λεωφόρο» 13 γκολ και εκτός έδρας κανένα!

Αυτή είναι μια ασυνήθιστη εικόνα σ' ένα πρωτάθλημα μαθημένο να χωράει μία ή το πολύ δύο ομάδες (αραιά και πού) στα ψηλά πατάματά του, κρατώντας συνήθως διτμήφιδες διαφορές.

Το κερασάκι; Η εικόνα αυτή δεν διαμορφώθηκε μόνο έπειτα από δύο σκόλες νίκες σαν του Ολυμπιακού στα Γιάννενα, αλλά

κι από εκπληκτικές ανατροπές, όπως αυτή του Βόλου στην Τούμπα -4-4 με τον ΠΑΟΚ, ενώ έχανε 4-1 στο ημίχρονο - ή εκείνη στο Ηράκλειο - το 3-0 της ΑΕΚ μέχρι το 78', το έκανε ο ΟΦΗ 3-3!

Μέσα στον χορό και σε απόσταση βολής θα ήταν και ο Άρης εάν δεν είχε το βαριδί του -6. Με γκολ από κεφαλιά του Μπράμπιτς στο 50', πέρασε νικηφόρα χθες με 1-0 από τη Λαμία, εκμεταλλευόμενος την αποβολή του Ελευθεριάδη με απευθείας κόκκινη στο 37'.

Οι γηπεδούχοι είχαν τεράστια διπλή ευκαιρία (σουτ του Νούνες στο δοκάρι και εξεπαιδής άστοχη προβολή του Καραμάνου) στο 62' και έμειναν χαμπλά στη βαθμολογία, δύο βαθμούς πάνω από τους Ατρόμυτο, Απόλλωνα και κάτω από τους Αστέρα Τρ., ΟΦΗ, οι οποίοι χάρηκαν την παρθενική νίκη τους στο πρωτάθλημα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

Ο Άρης επικράτησε με 0-1 της Λαμίας εκτός έδρας και «έπιασε» θέση στην οκτάδα.

Ποδόσφαιρο, αυταρχικά καθεστώτα και... ηθικοί συμβιβασμοί

Η Νιούκαστλ Γιουνάιτεντ έγινε η τρίτη ομάδα της Πρέμιερ Λιγκ η οποία περνάει σε χέρια ιδιοκτητών που συνδέονται με αυταρχικά καθεστώτα, μετά τις Μάντσεστερ Σίτι (που ανήκει στο Αμπου Ντάμπι) και την Τσέλσι του Ρώσου Ρομάν Αμπράμοβιτς. Όσο και αν χαροποίησε τους φίλους της ομάδας της βορειοανατολικής Αγγλίας, η αμφιλεγόμενη εξαγορά των μετοχών του συλλόγου από κονσορτίουμ στο οποίο κυριαρχεί ο διάδοχος του σασουδαρβικού θρόνου δεν αφήνει και την καλύτερη εικόνα για την κορυφαία ποδοσφαιρική λίγκα του κόσμου. Εδώ φαίνεται να δημιουργείται λοιπόν ένα μοτίβο, που χρειάζεται εξήγηση.

Ιδιοκτήτες συλλόγων από μη δημοκρατικά καθεστώτα υπάρχουν και σε άλλες χώρες, όπως σε Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία. Ωστόσο η προβολή που έχει ένας

Η σασουδαρβική εξαγορά της Νιούκαστλ αναδεικνύει θέματα που κρύβονται πίσω από τα φλας της δημοσιότητας.

σύλλογος της Πρέμιερ Λιγκ διεθνώς (όχι μόνον εγχωρίως) είναι συχνά πολύ σημαντικότερη σε πολλά επίπεδα από την ιδιοκτησία μιας γαλλικής, ιταλικής ή ισπανικής ομάδας. Το εργαλείο της «soft power», δηλαδή της ήπιας ισχύος ή εξουσίας, είναι πολύτιμο σήμερα διεθνώς, την εποχή της εικόνας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπου πιζει και πληκτρολόγια μπορεί να είναι καλύτερα κατακτητικά μέσα από σφαίρες και πυραύλους. Η χρήση της οικονομικής ισχύος στο ποδόσφαιρο επιτρέπει σε καθεστώτα ελάχιστα δημοφιλή στο εξωτερικό να καλλιεργούν σημαντικά τη διεθνή τους εικόνα και να τους προσφέρουν φίλους σε μέσο και χαμπλό επίπεδο (όχι δηλαδή στην πολιτική, στη διπλωματία και στην οικονομία), που μπορεί να χαρίσουν πολύ ευνοϊκότερη μεταχείριση μακροπρόθεσμα

σε μια διμερή ή και διεθνή σχέση κρατών. Αλλιώς βλέπει ένας φίλος της Τσέλσι τους Ρώσους, όταν είναι ευγνώμων στον Αμπράμοβιτς. Και πώς να θυμώσει ένας φίλος της Νιούκαστλ με τυχόν αμφιλεγόμενες πράξεις του σασουδαρβικού καθεστώτος;

Επιπλέον η ιδιοκτησία αγγλικής ομάδας συνιστά γενικός επένδυση με διεθνή αντίκτυπο και σε ομοσπονδίες, αφού θεωρείται δεδομένο ότι η UEFA και η FIFA είναι πιο ήπιες και φιλικές σε αιτήματα χωρών που έχουν ήδη επενδύσει στο άθλημά τους, με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται. Πέρα από τους ιδιοκτήτες, αντίστοιχη τάση μπορεί να δει κανείς και στους χορηγούς. Ομοσπονδία, λίγκα, αρχές και φιλαθλοί δεν λένε ότι στο ξενοφερτο χρέμα, και ως απαιτούνται κάποιοι ηθικοί συμβιβασμοί...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Πιο λιτός, αλλά πιο «πράσινος» ο αυθεντικός μαραθώνιος

Με περιορισμούς στις συμμετοχές, δρομείς μόνο εμβολιασμένους και προσπάθεια για μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος θα διεξαχθούν αυτή τη χρονιά τα δρομικά αγωνίσματα που εντάσσονται στον αυθεντικό μαραθώνιο της Αθήνας. Η διοργάνωση θα πραγματοποιηθεί στις 13 και 14 Νοεμβρίου και, εκτός από τον αγώνα στην κλασική διαδρομή, θα περιλαμβάνει αγώνες 10 και 5 χλμ.

«Πιστεύω πως θα παρακολουθήσουμε έναν από τους καλύτερους αγώνες που έγιναν ποτέ. Οι υγειονομικοί περιορισμοί μάς ανάγκασαν να περιορίσουμε τις συμμετοχές στις 30.000, ωστόσο είμαι αισιόδοξη πως του χρόνου θα επιστρέψουμε στα νούμερα των προηγούμενων ετών», δήλωσε η πρόεδρος του ΣΕΓΑΣ Σοφία Σακοράφα.

Στον φετινό μαραθώνιο ο ΣΕΓΑΣ θα

συνεργαστεί με το υπουργείο Περιβάλλοντος προκειμένου να μειωθεί το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Οι 3.000 εθελοντές θα μετακινηθούν δωρεάν με τα ΜΜΜ και θα υπάρχουν εθελοντές περιβάλλοντος που θα ενημερώνουν θεατές και αθλητές. «Ξεκινάμε φέτος μια συνεργασία για το πώς θα μειώσουμε το περιβαλλοντικό αποτύπωμα όλων των διοργανώσεων που έχει αναλάβει ο ΣΕΓΑΣ. Η κυβέρνηση δίνει ιδιαίτερο βάρος στο «πρασίνισμα» των διοργανώσεων, όπως έγινε στο ΕΚΟ Ράλλυ Ακρόπολης», δήλωσε ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Γιώργος Αμυράς. Όλοι οι δρομείς που θα αγωνιστούν θα είναι εμβολιασμένοι. Με αυτόν τον τρόπο, όπως είπε και ο ΓΓΑ Γιώργος Μαυρωτάς, θα περάσει και το μήνυμα ότι «ο εμβολιασμός μπορεί να ξεκλειδώσει τον αθλητισμό».

ΕΠΙΣΚΟΠΗ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΚΟΥΛΑ**

Έχασε το παρόν, ας κερδίσει το μέλλον

Εκεί που πας να πεις «δόξα τω Θεώ» για την Εθνική μας, αρχίζεις πάλι το... βοήθα Παναγιά! Μια καλή εμφάνιση, ένα θετικό αποτέλεσμα αντί να την ωθήσει προς τα πάνω, λες και ένα χέρι την τραβάει προς τα κάτω.

Ειδικά στο τελευταίο παιχνίδι με τη Σουηδία δεν χρειάστηκαν περισσότερα από δεκαπέντε λεπτά, μεταξή των ημιχρόνων, για να παρουσιάσει τον κακό της εαυτό, στο δεύτερο.

Σίγουρα οι αιτίες της κατάρρευσης βρίσκονται αλλού και θα πρέπει να αναζητηθούν από το τεχνικό επιτελείο, αν παραμείνει το ίδιο. Γιατί, όπως άλλωστε είχα σημειώσει, έπειτα από τη νίκη στο πρώτο ματς με τους Σουηδούς, δεν είναι απίθανο οι διθύραμβοι, για τον Φαντ Σιπ, να μετατραπούν σε αποδοκιμασίες στην πρώτη... στραβή.

Θεωρώ πως η αλλαγή προπονητή δεν είναι πανάκεια. Ειδικά αν ο αντίκαταστάτης του δεν θα έχει τις προδιαγραφές πως είναι καλύτερός του. Εξάλλου, ο ίδιος δεν καθόταν στον πάγκο

και στα τελευταία δύο νικηφόρα παιχνίδια και στα δύο ημίχρονα στο Friends Arena της Στοκχόλμης; Αν κάπου θα πρέπει να «ψαχτεί» ο Ολλανδός, είναι στις επιλογές ποδοσφαιριστών. Είναι πολύ θετικό πως ο μέσος όρος ηλικίας αυτής της ομάδας είναι πολύ μικρός. Αλλά στα νιάτα πρέπει να συνδράμει και η εμπειρία. Δεν νομίζω πως ο σχεδιασμός είναι κακός. Η εκτέλεσή του πάνω στο χορτάρι πάσχει...

Είναι λοιπόν απαραίτητο, με υπομονή, χωρίς εγωισμούς, συλλογικά κριτήρια και περισσότερο χωρίς πιέσεις και πιθανόν επεμβάσεις από κύκλους που εκπροσωπούν ποδοσφαιριστές, να γίνει μια μικρή... παρέμβαση στο ρόστερ. Υπάρχει το υλικό και εντός και εκτός συνόρων, που θα ενισχύσει και θα βοηθήσει αυτή την ομάδα.

Μπορεί η συμμετοχή στο Παγκόσμιο του Κατάρ να αποτελέσει πλέον παρελθόν, αλλά υπάρχουν οι μελλοντικές διοργανώσεις.

gianniskoukoulas@hotmail.com

Χαλίλ Γκιμπράν
«Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ»
 Παράσταση βασισμένη στο ποιητικό έργο «Ο Προφήτης»

Αίθουσα Μελίνα Μερκούρη (Παλιά Λευκωσία)

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ: 29 Οκτωβρίου έως 1η Νοεμβρίου 2021

Παρασκευή, 29 Οκτωβρίου | 20:30 - Σάββατο, 30 Οκτωβρίου 18:30 & 20:30 (δύο παραστάσεις)
 Κυριακή, 31 Οκτωβρίου | 18:30 - Δευτέρα, 1 Νοεμβρίου | 20:30

Επί σκηνής:
 Αντώνης Κατσαρής - ερμηνεία
 Ελένη Aneesha Μιχαήλ - χορός
 Μιχάλης Βασιλειάδης - τσέλο

Σκηνοθετική Επιμέλεια: Αντώνης Κατσαρής
 Χορογραφία: Ελένη Aneesha Μιχαήλ
 Μουσική: Μιχάλης Βασιλειάδης
 Σχεδιασμός φωτισμού: Σεσίλια Τσελεπίδη

Tickethour.com.cy 7777 7040
 και σε όλα τα καταστήματα

γενική τιμή εισιτηρίου: **€10**
 πληροφορίες: **96306617**

Χορηγός:
 Με τη στήριξη:
 Χορηγός Επικοινωνίας: **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

Ο ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΟΠΟΡΙΑ
 ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ

Μανώλης ΜΗΤΣΙΑΣ

30 ΧΡΟΝΙΑ
Εθνικό ΤΡΑΓΟΥΔΙ

COCKTAIL 19:00 - 19:45

ΟΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΝΑΓΩΓΑΣ 20:00

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΕΛΕΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΤΡΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ
 ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ **€25**

Tickethour.com.cy 7777 7040
 a ticketmaster company

ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΕΝΟΥΣ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ:
 ΧΟΡΗΓΟΙ:
 ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Τέλος για τους νονούς στην Κατάνια

Σύμφωνα με την τοπική επισκοπή, το έθιμο έχει χάσει την πνευματική του αξία

Για τη βάφτιση του μικρού Αντόνιο στη Σικελία, το περασμένο Σαββατοκύριακο, ήταν έτοιμα τα πάντα: ένα χειροποίητο σατέν κοστούμι και ένας χρυσός σταυρός για το βρέφος, φωτογράφοι, ένα εντυπωσιακό μεσημεριανό γεύμα για την οικογένεια και η παρουσία του ιερέα της ενορίας στην πόλη Κατάνια. Ενα σύνθηες κομμάτι της λειτουργίας, ωστόσο, έλειπε: ο νονός. «Δεν είναι σωστό», αναφέρει η 68χρονη προγιαγιά του βρέφους, Αγκάτα Πέρι, στους New York Times. «Σίγουρα δεν πήρα εγώ αυτή την απόφαση».

Στην πραγματικότητα, την απόφαση την πήρε η ίδια η Εκκλησία. Από εκείνο το Σαββατοκύριακο του Οκτωβρίου, η ρωμαιοκαθολική επισκοπή της Κατάνιας επέβαλε τριετή απαγόρευση στην αρχαία παράδοση της ονοματοδοσίας από νονούς σε βαφτίσεις. Οι αξιωματούχοι της Εκκλησίας υποστηρίζουν ότι η —κάποτε ουσιαστική— παρουσία ενός νονού στην καθολική εκπαίδευση ενός παιδιού έχει πλέον χάσει κάθε πνευματική σημασία. Αντ' αυτού ισχυρίζονται πως η παράδοση έχει μετατραπεί σε μια ευκαιρία δικτύωσης για οικογένειες που θέλουν να αυ-

Εισαγγελείς παρακολουθούν βαφτίσεις και καταγράφουν τον τρόπο με τον οποίο ο υπόκοσμος εξαπλώνει την επιρροή του.

ξήσουν την περιουσία τους, να εξασφαλίσουν δώρα, όπως χρυσά περιδέραια, και να κάνουν συμφέροντες διασυνδέσεις, αρκετές φορές με τοπικούς μεσίτες ή χρηματιστές που έχουν αποκτήσει δεκάδες βαφτιστήρια.

Το έθιμο του νονού, αναφέρουν αξιωματούχοι της Εκκλησίας, έχει παρακμάσει πλήρως, καταλήγοντας σε ένα κοσμικό έθιμο μεταξύ συγγενών, πολλοί εκ των οποίων δεν είναι καν πιστοί, καθώς και σε μια μέθοδο ενίσχυσης δεσμών, ακόμα και με τη μαφία του ιταλικού Νότου. Εισαγγελείς παρακολουθούν εδώ και καιρό βαφτίσεις και καταγράφουν τον τρόπο με τον οποίο τα αφεντικά του υποκόσμου εξαπλώνουν την επιρροή τους. Πρόκειται για μια παραβατική τάση που φέρνει στον νου τη σκηνή της βάφτισης στον «Νονό», όταν ο Μάικλ Κορλεόνη αποποιείται τον Σατανά στην εκκλησία, την ώρα που οι συνεργοί του κατατρεπώνουν βία τους εχθρούς του.

Ωστόσο, οι αξιωματούχοι της επισκοπής της Κατάνιας ξεκαθαρίζουν ότι, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο λόγο, η εκκοσμίκευση της κοινωνίας είναι αυτή που τους οδήγησε στην προσωρινή απαγόρευση των νονών. Για τον Νότο της Ιταλίας, η παρουσία τους αποτελεί ένα έθιμο που λαμβάνει χώρα εδώ και περίπου 2.000 χρόνια, δηλαδή από τις

Οι γονείς που βάφτισαν τα παιδιά τους σε εκκλησίες της Κατάνιας την πρώτη Κυριακή της απαγόρευσης ήταν εξαιρετικά ταραγμένοι από την απώλεια μιας παράδοσης που μετράει περίπου 2.000 χρόνια.

πρώτες ημέρες δραστηριότητας της χριστιανικής Εκκλησίας στην περιοχή.

«Πρόκειται για ένα πείραμα», αναφέρει ο καθολικός αρχιερέας της Κατάνιας, Σαλβατόρε Γκέντσι, συμπληρώνοντας πως, παρότι ο ίδιος είναι νονός 15 νέων χριστιανών και θεωρεί αυτόν κατάλληλο για τον ρόλο, εκτιμά πως το 99% των νο-

νών της επισκοπής δεν είναι. Συμπληρώνει, δε, πως παρότι το τριετές διάλειμμα θα μπορούσε να επιτρέψει στην Εκκλησία να οδηγήσει την Κατάνια πίσω στον καθολικό δρόμο, ο ίδιος δεν είναι αισιόδοξος. Οι γονείς που βάφτισαν τα παιδιά τους σε εκκλησίες της Κατάνιας την πρώτη Κυριακή της απαγόρευσης ήταν εξαιρε-

τικά ταραγμένοι από την απώλεια της αγαπημένης τους παράδοσης. Από την άλλη, ο ιερέας Αντζέλο Αλφιο Μαντζάνο, στη συνοικία Ονίνα, χαιρέτισε την απαγόρευση, καθώς διάφοροι αμφίβοιτου-μενης πθικής χαρακτήρες, που πίεζαν τον ίδιο και άλλους ιερείς να γίνουν νονοί, θα πάψουν να τους απειλούν.

Θα έχουν πρόσβαση οι φτωχοί στο χάπι κατά της COVID;

Της **STEPHANIE NOLAN**
THE NEW YORK TIMES

Παρότι η διάθεση των εμβολίων κατά της COVID ξεκίνησε πριν από περίπου έναν χρόνο, η συντριπτική πλειονότητα τους χορηγήθηκε στους πολίτες των πλουσιών κρατών. Ακόμα και σήμερα η αποκατάσταση αυτής της επώδυνης ανισότητας φαντάζει δύσκολη.

Η ανακρίβεια της φαρμακοβιομηχανίας Merck ότι το αντι-ικό χάπι της είναι αποτελεσματικό και έναντι του κορωνοϊού γέννησε ελπίδα ότι το τέλος της πανδημίας πλησιάζει, αφού όσοι προσβάλλονται θα μπορούν να το λάβουν, αποφεύγοντας τη νοσοκομειακή νοσηλεία και τον θάνατο. Επίσης, χάρη στη μεγαλύτερη ευκολία αποθήκευσης, μεταφοράς και χορήγησής του θα έχουν πρόσβαση σε αυτό οι πολίτες όλου του κόσμου. Πράγματι, οι κλινικές μελέτες έδειξαν ότι το molnupiravir μειώνει κατά 50% τον κίνδυνο νοσηλείας και θανάτου στις ομάδες υψηλού κινδύνου, εφόσον χορηγηθεί στην αρχή της λοίμωξης. Η Merck, προκειμένου να εξασφαλίσει ισή πρόσβαση όλων στο σκεύασμά της, χορήγησε στην Ινδία άδεια παρασκευής και πώλησής του σε 100 φτωχές χώρες, σε πολύ φθηνότερη τιμή. Η συμφωνία καλύπτει τα περισσότερα κράτη της υποσαχάριας Αφρικής, όπου η εμβολιαστική κάλυψη δεν ξεπερνάει το 3%. Παρότι, αναμφίβολα, η παρτίση της φαρμακοβιομηχανίας από το αποκλειστικό δικαίωμα παραγωγής του σκευάσματος θεωρείται βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, παραμένει αμφίβολο κατά πόσο η προσπάθεια θα ευοδωθεί, έτσι ώστε πλούσιοι και φτωχοί να έχουν ισή πρόσβαση σε αυτό.

Η Merck έχει ξεκινήσει ήδη την παραγωγή, ωστόσο παραμένει άγνωστο

ποιες ποσότητες της γενόσημης μορφής του χαπιού θα διατίθενται την επόμενη χρονιά. Επίσης, η συμφωνία δεν έχει συμπεριλάβει κράτη με μικρή εμβολιαστική κάλυψη, όπως η Ουκρανία, που επλήγησαν με σφοδρότητα από την COVID. Προκειμένου το χάπι να είναι αποτελεσματικό, η χορήγησή του θα πρέπει να συνδυάζεται με διαγνωστικά τεστ, ώστε να ανιχνεύονται άμεσα εκείνοι που έχουν προσβληθεί από τον ιό — μια δυνατότητα ανύπαρκτη στα περισσότερα φτωχά κράτη. «Ενα σκεύασμα όπως αυτό, που μπορεί να συντηρηθεί σε θερμοκρασίες δωματίου, είναι δυνατό να μεταφερθεί και στα πιο απομακρυσμένα

Η φαρμακοβιομηχανία Merck χορήγησε στην Ινδία άδεια παρασκευής και πώλησής του σε 100 χώρες, σε πολύ φθηνότερη τιμή.

σημεία του πλανήτη. Το χάπι της Merck μπορεί να σώσει εκατοντάδες χιλιάδες ζωές», εξηγεί ο Τζον Αμουάσι, ειδικός λοιμωξιολόγος στο Ερευνητικό Κέντρο Κουμαζί της Γκάνας. «Πρόσκομμα σε όλα αυτά είναι το κόστος. Είδαμε πόσο πολύ καθυστέρησαν να φθάσουν στην Αφρική τα εμβόλια και φοβάμαι ότι ακριβώς το ίδιο θα συμβεί και με αυτά τα φάρμακα».

Την ίδια άποψη διατυπώνει και η Μαριάντζελα Σμιόλο, αξιωματούχος του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, υπογραμμίζοντας ότι και αυτή τη φορά δεν αποκλείεται τα πλούσια κράτη να δεσμεύσουν τη μερίδα του λέοντος των φαρμάκων, όπως συνέβη με τα εμβόλια.

Οι κλινικές μελέτες έδειξαν ότι το χάπι molnupiravir μειώνει κατά 50% τον κίνδυνο νοσηλείας και θανάτου στις ομάδες υψηλού κινδύνου, εφόσον χορηγηθεί στην αρχή της λοίμωξης.

Η περίοδος, αποτρεπτική για την άθληση

Η έμμηνος ρύση, η χαμηλή αυτοπεποίθηση και η αίσθηση ότι όλα τα βλήματα είναι στραμμένα πάνω τους συνιστούν τους βασικούς παράγοντες που αποτρέπουν περίπου το 30% των κοριτσιών στην Αγγλία από το να απολαύσουν πραγματικά την ενσκόλησή τους με τον αθλητισμό. Σε αυτό το συμπέρασμα κατέληξε μελέτη του «Ιδρύματος για τον Αθλητισμό στους Νέους», στην οποία συμμετείχαν 27.867 κορίτσια σχολικής ηλικίας, που αποκάλυψαν τις ανησυχίες τους όσον αφορά το μάθημα της φυσικής Αγωγής.

Αποτελέσματα έρευνας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας τριετίας, η βασική ανησυχία των κοριτσιών που αθλούνται, στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος, είναι η έμμηνος ρύση. Το 37% των κοριτσιών απάντησε ότι η περίοδός τους τα απέτρεψε την τελευταία χρονιά από τη συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες και γυμναστική. Τη χρονιά 2018-2019 το αντίστοιχο ποσοστό δεν ξεπερνούσε το 27%.

Εκτός της εμμήνου ρύσεως, το 33% των κοριτσιών που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε ότι αποτρεπτικός παράγοντας για την άθληση είναι η χαμηλή αυτοπεποίθηση (30% το 2018-2019), ενώ ακόμα ένα 33% δήλωσε ότι η ύπαρξη θεατών, που τις κοιτούν να γυμνάζονται, τις εμποδίζει από το να απολαύσουν τη γυμναστική (27% το 2018-2019).

Παράλληλα, ένα σημαντικό βήμα για την εξάλειψη των στερεοτύπων του φύλου έκανε η δανέζικη βιομηχανία παιχνιδιών Lego. Δίνοντας στη δημοσιότητα την παγκόσμια έρευνα για τις συμπεριφορές στο παιχνίδι και το επαγγελματικό μέλλον ανακοίνωσε ότι θα σταματήσει την κατασκευή παιχνιδιών που παραπέμπουν σε φυλοσύνδετα στερεότυπα. Η έρευνα έδειξε ότι τα κορίτσια που παίζουν με ευρύ φάσμα παιχνιδιών αποκτούν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, ενώ αντίθετα τα αγόρια που επιζητούν να παίζουν με παιχνίδια που χαρακτηρίζονται «κορτικοειδή» αντιμετωπίζονται αρνητικά. Ειδικότερα, το 71% των αγοριών δήλωσαν ότι φοβούνται πως «θα τα κλεψούν»

Το 37% των κοριτσιών απάντησε στην έρευνα ότι η περίοδός τους τα απέτρεψε την τελευταία χρονιά από τη συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες και γυμναστική.

Η Lego δίνει στα μαθήτσή της κατασκευά παιχνιδιών που παραπέμπουν σε φυλοσύνδετα στερεότυπα.

αν παίζουν με κορτικοειδή παιχνίδια φόβος που διακατέχει και τους γονείς τους. Στην έρευνα συμμετείχαν σχεδόν 7.000 γονείς και παιδιά ηλικίας 6 έως 14 ετών από την Κίνα, την Τσεχία, την Ιαπωνία, την Πολωνία, τη Ρωσία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ. Η Lego έδωσε στη δημοσιότητα την έκθεση για τη διεθνή Διεθνή Ημέρα Κοριτσιού, του ΟΗΕ. REUTERS, A.P.

Μετρητές CO2: Το must αξεσουάρ του σχολείου

Της **EMILY ANTHES**
THE NEW YORK TIMES

Ολοένα και περισσότεροι Αμερικανοί γονείς τοποθετούν κυψά μετρητές διοξειδίου του άνθρακα (CO2) στα σχολικά σακίδια των παιδιών τους, σε μια προσπάθεια να βεβαιωθούν ότι η ποιότητα του αέρα στις σχολικές αίθουσες και τις καφετέριες των σχολείων είναι καλή. Η υψηλή περιεκτικότητα CO2 στον αέρα σημαίνει ότι η αίθουσα δεν αερίζεται επαρκώς και οι πιθανότητες μετάδοσης του κορωνοϊού είναι μεγαλύτερες. Η εταιρεία Arianet, που κατασκευάζει δημοφιλή ψηφιακό μετρητή, αναφέρει διπλασιασμό των παραγγελιών της από την αρχή του σχολικού έτους.

Ορισμένες σχολικές περιφέρειες έχουν υποθέσει τους μετρητές, με τη Νέα Υόρκη να τους μοιράζει σε κάθε δημόσιο

Γονείς κρύβουν τις συσκευές στις σάκες των παιδιών για να παρακολουθούν την ποιότητα του αέρα στην τάξη και τις πιθανότητες μετάδοσης του κορωνοϊού.

σχολείο και τη βρετανική κυβέρνηση να έχει ανακοινώσει ανάλογο μέτρο. Άλλοι, όμως, οι γονείς αναλαμβάνουν πρωτοβουλία, κρύβοντας μετρητές στις σάκες των παιδιών τους.

Παρότι οι συσκευές, ρυθμιζόμενες να στέλνουν δεδομένα κάθε λίγα λεπτά, λειτουργούν καλύτερα όταν βρίσκονται εκτεθειμένες στον αέρα της αίθουσας, μπορούν να στείλουν αξιόπιστα στοιχεία ακόμη και μέσα από τζέπι. Ο δρ Αλεξ Χόφμαν, ειδικός των ιπτάμενων σωματιδίων στο Πανεπιστήμιο του Ντένβερ, συνιστά οι μετρητές να τοποθετούνται

Πολλοί από τους γονείς που χρησιμοποιούν τους μετρητές δημιούργησαν άτυπη κοινότητα στο Twitter, την #CovidCO2, ανταλλάσσοντας συμβουλές απόκρισης των συσκευών και ερμηνείας των δεδομένων.

στη θήκη για το μπουκάλι νερού, στο πλάι του σακιδίου.

Πολλοί από αυτούς τους γονείς δημιούργησαν άτυπη κοινότητα στο Twitter, την #CovidCO2, ανταλλάσσοντας συμβουλές απόκρισης των συσκευών και ερμηνείας των δεδομένων. Ορισμένες εκπαιδευτικές περιφέρειες διαφωνούν με τις μεθόδους αυτές των γονέων να ελέγχουν την ποιότητα του αέρα. «Η περιφέρεια μπορεί να δυσχεραστεί έντονα γιατί τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι δεν διαχειρίζεται καλά το θέμα του εξαερισμού», λέει ο δρ Χόφμαν.

«Πολύ θα ήθελα να υπάρχει συσκευή που ανιχνεύει την COVID, να κοστίζει 100 δολάρια και να αρχίζει να ηχεί όταν την εντοπίσει. Η απουσία της σημαίνει ότι η μέτρηση του διοξειδίου του άνθρακα μας προσφέρει φθηνή και αξιόπιστη εναλλακτική λύση», λέει ο ερευνητής του Πανεπιστημίου του Κολοράντο στο Μπόλντερ, δρ Χοσέ-Λουίς Χιμένεζ. Κάθε εκπνοή μας περιέχει CO2, ενώ όσο χειρότερος είναι ο εξαερισμός τόσο περισσότερα διοξείδιο συγκεντρώνεται στην αίθουσα. «Όταν βλέπουμε το CO2 να αυξάνεται, αυτό σημαίνει και αύξηση των ιπτάμενων

σωματιδίων, όπως αυτών του κορωνοϊού. Η χρήση μετρητών δίνει πολύ καλή εικόνα της επάρκειας εξαερισμού», αναφέρει ο δρ Χόφμαν.

Κάποιοι γονείς πέτυχαν αλλαγές εντοπίζοντας χάρη στους μετρητές βλάβες σε συστήματα εξαερισμού, τις οποίες οι τεχνικές υπηρεσίες δεν είχαν διαπιστώσει. «Υπάρχουν κάποιες ιστορίες επιτυχίας. Δυστυχώς, οι περισσότεροι γονείς που εκφράζουν ενστάσεις καθυστερούνται συγκαταβατικά», λέει η Κίμπερλι Πράντερ, χημικός του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας στο Σαν Ντιέγκο.

Υπό προϋποθέσεις η παραμονή της Ελλάδας στο QE της ΕΚΤ

Τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορέσει η Ελλάδα να ε-νταχθεί στο κανονικό πρό-γραμμα παροχής ρευστότητας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΑΡΡ), αφού λήξει το ειδικό πρόγραμμα της παν-δημίας (ΡΕΡΡ), εξετάζουν τώρα στην Αθήνα, στις Βρυξέλλες και στη Φρανκφούρτη, καθώς επίκειται η σχετική απόφαση στη συνεδρίαση των κεντρι-κών τραπεζιτών στις 16 Δε-κεμβρίου. Οι πληροφορίες α-ναφέρουν ότι το κλίμα ευνοεί μια θετική απόφαση, ενώ και ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας έχει κατ' επανόληψιν εκφράσει την πεποίθησή του πως η ΕΚΤ θα συνεχίσει να αγοράζει ελ-ληνικά ομόλογα μετά το τέλος του προγράμματος ΡΕΡΡ και «θα εξασφαλίσει ότι δεν θα υ-πάρξει κατακερματισμός». Α-ναζητείται, όμως, ο μηχανισμός που θα επιτρέψει στην ΕΚΤ να παρέχει φθηνή ρευστότητα στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι δεν έχει επενδυτική βαθ-μίδα, όπως επιβάλλουν οι κα-νονισμοί της. Σύμφωνα με πη-ροφορίες, στο πλαίσιο αυτό ε-ξετάζεται να χρησιμοποιηθούν ακόμη και τα «ορόσημα» του Ταμείου Ανάκαμψης, μια σειρά από μεταρρυθμίσεις και επεν-δύσεις, από τη νομοθεσία για τη διαχείριση των αποβλήτων έως την ηλεκτρονική διασύν-δεση ταμειακών μηχανών και ΡΟS και την ανάθεση των συμ-βάσεων για την κατάρτιση των πολυδομικών σχεδίων. Η τή-ρηση των «οροσμήων» ελέγ-χεται από την Κομισιόν δύο φορές τον χρόνο και από αυ-τήν εξαρτώνται οι εκταμιεύ-σεις των δόσεων του Ταμείου. Αν τελικώς χρησιμοποιηθούν από την ΕΚΤ, τα «ορόσημα» θα καθορίζουν και την παροχή ρευστότητας στην οικονομία, έως ότου αποκτήσει επενδυ-τική βαθμίδα. Το καθεστώς ε-νισχυμένες εποποιείας, στο ο-ποίο βρίσκεται η χώρα, είναι επίσης μια δικλίδα ασφαλείας για την ΕΚΤ, την οποία επικα-λέστηκε άλλωστε για να την εντάξει κατ' εξαίρεση στο ΡΕΡΡ. Ωστόσο, το καθεστώς

αυτό λήγει το 2022, ενώ η έ-νταξη στην επενδυτική βαθ-μίδα μπορεί να καθυστερήσει έως τις αρχές του 2023. Μια παράταση της ενισχυμένης ε-ποποιείας πέραν του 2022 δεν είναι επιθυμητή, κατά τις πη-ροφορίες, από καμία πλευρά αυτήν τη στιγμή. Πάντως, η ελληνική πλευρά φέρεται να υποστηρίξει ότι ακόμη και η απλή μεταπρογραμματική ε-ποποιεία, στην οποία θα συνε-χίσει να υπάγεται, όπως και όλες οι πρώην μνημονιακές χώρες, θα μπορούσε να κα-λύψει την ΕΚΤ, σε συνδυασμό με τα «ορόσημα» του Ταμείου Ανάκαμψης.

Το σίγουρο είναι ότι η κυ-βέρνηση καλείται να επιδείξει υποδειγματική συμπεριφορά το επόμενο διάστημα στην τήρηση των δεσμεύσεων της για να μη ρισκάρει αρνητικές εκθέσεις που θα υπονομιευαν μια θετική απόφαση της ΕΚΤ και την υλοποίησή της στη συνέχεια. Στο πλαίσιο αυτό, δείγματα γραφής θα δώσει με τον προϋπολογισμό του 2022, που θα κατατεθεί στις 20 Νο-εμβρίου, καθώς και στο πλαι-σιο της 12ης μεταμνημονιακής αξιολόγησης, που θα διεξαχθεί, σε επίπεδο επικεφαλής των θεσμών. Στο οικονομικό επι-τελείο της κυβέρνησης «τρέ-χουν» για να κλείσουν εκκρε-μότητες, αν και ανοικτά πα-ραμένουν τα δύο μεγάλα «α-γκάθια» των τελευταίων ετών: οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου, που στερούν ρε-υστότητα από την οικονομία, καθώς παραβιάζονται τα συμ-φωνημένα χρονοδιαγράμματα, καθώς και η εξόφληση από το Δημόσιο των δανείων με εγ-γυησή του προς τις τράπεζες. Στο υπ. Οικονομικών υπολο-γίζουν ότι οι ληξιπρόθεσμες οφειλές που μπορούν να πλη-ρωθούν (δεν εκκρεμούν σε δι-καστήρια) είναι 960 εκατ., εκ των οποίων η πλειοψηφία α-φορά συντάξεις (370 εκατ. ευ-ρώ) και νοσοκομεία (190 εκατ. ευρώ). Στον αντίποδα, πρόσδος έχει σημειωθεί στη μείωση των εκκρεμών υποθέσεων του νόμου Κατσέλη.

Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Ζημιές κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύ-πρου. Ο Γενικός Δείκτης έ-κλεισε στις 65,39 μονάδες, ση-μειώνοντας πτώση της τάξης του 0,20%. Η αξία των συναλ-λαγών διαμορφώθηκε στα €71.335,22.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έ-κλεισε στις 39,04 μονάδες, κα-ταγράφοντας, επίσης, ζημιές σε ποσοστό 0,23%. Όσον α-φορά τους επιμέρους χρημα-τιστηριακούς δείκτες, ζημιές κατέγραψαν ο δείκτης της Κύ-ριας Αγοράς σε ποσοστό 0,19% και ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,20%. Οι δείκτες των Επενδυτικών Ε-ταιρειών και των Ξενοδοχείων παρέμειναν αμετάβλητοι. Το μεγαλύτερο επενδυτικό εν-διαφέρον προσέλκυαν οι τίτ-λοι της Τοιμεντοποίηση Βασι-λικού με €52.438,40 (τιμή κλει-σίματος €2,56 – πτώση 3,03%), της Τράπεζας Κύπρου με €10.140,19 (τιμή κλεισίματος €0,99 – πτώση 0,40%), της Κυ-πριακής Εταιρείας Τοιμέντων

με €3.630 (τιμή κλεισίματος €0,52 – άνοδος 0,96%), της Logicom με €3.100 (τιμή κλει-σίματος €1,55 – χωρίς μετα-βολή) και της K+G Complex Public Co. Ltd με €786,18 (τιμή κλεισίματος €0,23 – άνοδος 1,72%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 4 κινήθηκαν ανοδικά, 4 κινή-θηκαν καθοδικά και 3 αμετά-βλητες. Ο αριθμός των συναλ-λαγών ανήλθε στις 48.

Στο μεταξύ, το Χρηματι-στήριο Αξιών Κύπρου σε συ-νέχεια προηγούμενων του α-νακοινώσεων σχετικά με την εταιρεία IQ GMG – Intensive Quality Global Medical Group Public Ltd, ανακοινώνει την άρση της αναστολής διαπρα-γμάτευσης των τίτλων της ε-ταιρείας από την Τετάρτη, 20 Οκτωβρίου 2021, καθώς έχει εκλείψει ο λόγος της αναστο-λής, μετά την υποβολή και δη-μοσιοποίησης Εξαμηνιαίας Οικονομικής της Έκθεσης για την περίοδο που έληξε στις 30/6/2021.

Ανάπτυξη 6,5% φέτος και 4,6% το 2022 βλέπει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Η «αισιοδοξία» του οργανισμού είναι βραχυπρόθεσμη, αφού για το 2026 προβλέπει προσγείωση στο 1,3%

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Το ΔΝΤ αναθεώρησε σημαντικά προς τα πάνω τις προβλέψεις του για το ελληνικό ΑΕΠ, πε-ρισσότερο απ' ό,τι για την Ευρωζώνη συνολικά, και συντάχθηκε έτσι με τους «αισιόδοξους», προβλέποντας ανάπτυξη 6,5% φέτος και 4,6% για το 2022. Η «αισιοδοξία» όμως του διεθνούς οργανισμού είναι βραχυπρόθεσμη, αφού για το 2026 προβλέπει προσγείωση στο 1,3%, εμ-μένοντας στις εκτιμήσεις του για χαμηλή πτήση της ελληνικής οικονομίας μεσοπρόθε-σμα.

Εξί μήνες πριν, τον Απρίλιο, το ΔΝΤ έβλεπε το ελληνικό ΑΕΠ να αυξάνεται με ρυθμό μόνο 3,8% φέτος και 5% το 2022, ενώ για το 2026 ήταν ελαφρώς πιο αισιόδοξο από τώρα, προ-βλέποντας ανάπτυξη 1,4%. Μάλιστα τον Ιούλιο, στο πλαίσιο της έκθεσης του άρθρου IV για την Ελλάδα, το Ταμείο ήταν ακόμη πιο απαι-σιόδοξο για φέτος, προβλέποντας ανάπτυξη 3,3%, ενώ για το 2022 προέβλεπε ανάκαμψη 5,4%.

Η κυβέρνηση, από την πλευρά της, έχει προβλέψει στο προσχέδιο του προϋπολογισμού ρυθμό ανάπτυξης 6,1% για φέτος και 4,5% για το 2022. Προβλέπει μάλιστα στο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα συνέχιση των υψηλών ρυθμών,

Σύμφωνα με τις νέες προβλέ-ψεις, η Ελλάδα θα επιτύχει φέ-τος τον τρίτο υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρωζώνη.

με ποσοστά πάνω από 4% το 2023 και 2024 και 3,3% το 2025. Πολλές τράπεζες και οίκοι αξιολόγησαν, εξάλλου, τοποθετούν τον πήχυ ακόμη ψηλότερα για φέτος, στην περιοχή του 7%. Η αναθεώρηση προς τα πάνω της πρό-βλεψης για το φετινό ΑΕΠ έχει μεγαλύτερη σημασία καθώς γίνεται στο φόντο μιας πολύ πιο μετριοπαθούς αναθεώρησης για την Ευ-ρωζώνη στο 5%, από 4,4%. Μάλιστα, το ελλη-νικό 6,5% είναι ο τρίτος υψηλότερος ρυθμός στην Ευρωζώνη, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, μετά την Ιρλανδία (13%) και την Ε-σθονία (8,5%). Η παγκόσμια οικονομία προ-βλέπεται να αναπτυχθεί με ρυθμό 5,9%.

Σημειώνεται ότι για το «επικίνδυνο» δ' τρι-

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προβλέπει διεύρυνση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Το έλλειμμα εκτιμάται στο 7,4% του ΑΕΠ φέ-τος, όπως και το 2020, ενώ υποχωρεί στο 5,1% το 2022 και στο 3,4% του ΑΕΠ το 2026.

μνο, για το οποίο οι αναλυτές διστάζουν να διατυπώσουν ασφαλή πρόβλεψη λόγω παν-δημίας, το ΔΝΤ αναμένει ανάπτυξη 2,7% σε ετήσια βάση, ενώ για το τέταρτο τρίμηνο του 2022 προβλέπει εκτίναξη στο 11,2%.

Στα κακά νέα του ΔΝΤ είναι η διεύρυνση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συ-ναλλαγών, που φαίνεται ότι έρχεται μαζί με την ανάκαμψη και την αύξηση της κατανά-λωσης στην Ελλάδα. Το έλλειμμα προβλέπεται

στο 7,4% του ΑΕΠ φέτος, όπως και το 2020, ενώ υποχωρεί στο 5,1% το 2022 και στο 3,4% του ΑΕΠ το 2026.

Πληθωρισμός

Αντίθετα, μετριοπαθείς είναι οι προβλέψεις του για τον πληθωρισμό. Τον «βλέπει» κάτω από το μηδέν για φέτος (-0,1%) και ασθενή (στο 0,4%) για το 2022. Αυτή η πρόβλεψη βα-σίζεται στην εκτίμηση ότι προς το τέλος του

χρόνου ο πληθωρισμός θα κινείται στο 1,3%. Ωστόσο, οι επιδόσεις των τελευταίων δύο μηνών (1,9% τον Αύγουστο και 2,2% τον Σε-πτέμβριο) και οι εξελίξεις στις τιμές των καυ-σίων δείχνουν ότι μάλλον δύσκολα θα επαλ-λθευθούν οι προβλέψεις αυτές.

Καθοδική πορεία προβλέπει, εξάλλου, το Ταμείο για την ανεργία: από 16,4% το 2020, εκτιμά πως θα υποχωρήσει στο 15,8% το 2021 και στο 14,6% το 2022.

Αυξημένα κατά 17% τα λειτουργικά κέρδη των εισηγμένων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ισχυρή ήταν η εικόνα των ελληνικών εισηγμένων στο χρηματιστήριο εται-ρειών στο πρώτο εξάμηνο του 2021, έναντι του αντίστοιχου περυσινού δια-στήματος, με τα μεγέθη σε πολλές πε-ριπτώσεις να ξεπερνούν και αυτά της «κανονικότητας» του 2019. Η βελτίωση σε σχέση με το εξάμηνο του 2020, του μεγάλου lockdown και της βαθιάς δι-ψήφιας ύφεσης της ελληνικής οικο-νομίας, ήταν άλλωστε αναμενόμενη χάρη στη χαλάρωση των περιορισμών και του σταδιακού «ανοίγματος» της οικονομίας το β' τρίμηνο, των πακέτων στήριξης τόσο από το δημοσιονομικό όσο και το νομισματικό μέτωπο και της εντυπωσιακής ανάκαμψης της οι-κονομίας από το σοκ της πανδημίας, παρά το γεγονός ότι το αυξημένο κό-στος πρώτων υλών επηρέασε τις επι-δόσεις αρκετών εταιρειών. Ωστόσο η «νίκη», συνολικά, των εισηγμένων έ-ναντι του 2019 είναι σημαντική, καθώς εκείνη τη χρονιά είχε καταγραφεί ρεκόρ δεκαετίας σε τζίρο και λειτουργικά κέρδη.

Εάν κανείς κοιτάξει τη συνολική και απόλυτη εικόνα των αποτελεσμά-των τριμήνου, σίγουρα θα καταλήξει στο ότι οι πρώτοι έξι μήνες του έτους δείχνουν πως ο αντίκτυπος της κρίσης COVID έχει αρχίσει να σβήνει. Ο συ-

νολικός τζίρος σημείωσε αύξηση κατά 19% στα 30,22 δισ. ευρώ από 25,44 δισ. ευρώ στο α' εξάμηνο του 2020, η λειτουργική κερδοφορία ενισχυθηκε κατά ένα εντυπωσιακό 82,4% στα 4,74 δισ. ευρώ από 2,06 δισ. ευρώ, ενώ οι ζημιές 114 εκατ. ευρώ του α' εξαμήνου του 2020 μετατράπηκαν σε κέρδη ύ-ψους 1,6 δισ. ευρώ για το σύνολο των 144 εισηγμένων (εκτός τραπεζών), σύμ-φωνα με τα στοιχεία που επεξεργά-στηκε για την «Κ» το τμήμα Ανάλυσης της Depolas Investment Services.

Συνολικά 102 εισηγμένες σημείω-σαν κέρδη, ενώ οι υπόλοιπες 42 κα-τέγραψαν ζημιές. Παράλληλα, 110 ήταν οι εταιρείες που βελτίωσαν τις επιδόσεις τους σημειώνοντας είτε αύ-ξηση κερδών είτε μείωση ζημιών, ενώ 34 εταιρείες «είδαν» επιδείνωση. Στις 34 ανήκονταν και οι εισηγμένες που μετέτρεψαν τις ζημιές του α' εξαμήνου του 2020 σε κέρδη (μετά φόρων) στο φετινό εξάμηνο και 35 εισηγμένες είχαν καθαρό θετικό ταμείο, δηλαδή τα ταμειακά τους διαθέσιμα ήταν με-γαλύτερα του συνολικού δανεισμού τους, οι εξής: Jumbo, ΕΥΔΑΠ, Καρέλια, ΕΥΑΘ, Aegean, Alpha Αστικά Ακίνητα, EXAE, ΟΛΠ, Interlife, Πλ. Κρήτης, Texn. Ολυμπιακή, ΟΛΠ, ΑΔΜΗΕ, ΙΠΑί-σιο, Πλ. Θράκης, Ευρωπαϊκή Πίσση, Mermeren, Entersoft, AS Company, ΓΕΚΕ, Profile, Flexopack, Epsilon Net,

CNL Capital, Μουζάκης, Cairo Mezz, Alpha Trust, Alpha Trust Ανδρομέδα, Κλωστοϋφαντουργία Ναυπάκτου, Vidavo, Βογιατζόγλου, Byte, Optronics, Real Consulting και Centric.

«Ενα καλό πρώτο εξάμηνο κατα-γράφουμε συνολικά για τις εισηγμένες εταιρείες του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με το 74% να έχει θετικό πρόσημο στα έσοδα», όπως σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Καυκάς, υπεύθυνος του τμήματος ανάλυσης της Depolas Investment Services, υπογραμμίζοντας και τη ση-μαντική βελτίωση που σημειώθηκε σε σχέση με τα προ πανδημίας μεγέθη. «Κατεβαίνοντας παρακάτω στις κατα-στάσεις εισοδημάτων των εισηγμένων βλέπουμε ότι η λειτουργική κερδοφορία ΕΒΙΤΔΑ ήταν αυξημένη κατά 82% στα 4,7 δισ. ευρώ, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στο γεγονός ότι το μέγεθος αυτό είναι μεγαλύτερο ακόμη και από εκείνο του α' εξαμήνου του 2019, κατά 17% περίπου».

Ωστόσο, ο αναλυτής αναφέρει ότι τόσο ο κύκλος εργασιών όσο και τα λειτουργικά ΕΒΙΤΔΑ έχουν επηρεαστεί από τις αυξημένες τιμές των μετάλλων και του πετρελαίου (αποθέματα). Στα ενδιαφέροντα στατιστικά, ο κ. Καυκάς τοποθετεί το ότι οι κερδοφόρες ειση-γμένες με βάση τα ΕΒΙΤΔΑ ήταν το 85% του συνόλου, ενώ βελτίωση εμφάνισε το 74% του συνόλου.

Οι 10 εισηγμένες με τα μεγαλύτερα κέρδη στο α' εξάμηνο

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	ΚΕΡΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
COCA-COLA HBC	233,10	88,0%
LAMDA DEVELOPMENT	224,56	-
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	204,93	-
ΟΤΕ	176,80	13,7%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ	121,12	-
PRODEA INVESTMENTS ΑΕΕΑΠ	107,76	440,8%
ΝΙΟΗΑΛΣΟ	93,32	-
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ	83,57	1.003,3%
ΟΠΑΠ	82,13	14,3%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ-ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	77,20	11,4%

ΣΗΜ.: Όπου «-» αφορά σύγκριση με ζημιές στο α' εξάμηνο του 2020

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ 6ΜΗΝΟΥ 2021

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 144		
Κύκλος εργασιών	30,22 δισ. ευρώ	18,8%
Λειτουργικά κέρδη	4,74 δισ. ευρώ	82,4%
Κέρδη μετά από φόρους	1,60 δισ. ευρώ	-
Ταμειακά διαθέσιμα	13,40 δισ. ευρώ	
Σύνολο δανεισμού	33,30 δισ. ευρώ	

ΠΗΓΗ: Τμήμα Ανάλυσης Depolas Investment Services

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

WINNER

<https://www.deloitte.com/cy/tax>